

2362

వ ర్తి ది న ము వ్ర క టి ం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ మార్చి నెల 11-వ తేది మంగళవారము } సంచిక ౨౮౬
Vol. 17 } MADRAS, TUESDAY, 11th MARCH 1930. } No. 286
శ్రీ శుక్లనామసంవత్సర శాల్వాణమాస శుద్ధ ఏకాదశి

అమృతాంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. నాయువుపోట్ల
కాపును. పాఠ్యపునొప్పుల తొలగించును.
పోట్ల పోగొట్టును. బెగులుల కడిగివేయును.
నాపుల రూపుమాపును. దగ్గనరగ్గించును
మరదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో కూడ వాడుచున్నార.

BEST INDIAN PAIN-BALM

గొప్పగొప్ప వారిచే
జేలకుజేలు యోగ్యత
వత్తములు పొందియున్నది

వంచభాష చీటి చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నకా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బె 1-కి రు 0-4-0 లు.

వ్రతయింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 రంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు

109, ప్రేరికోడ్, పోర్టు, బొంబాయి.

గ వ ర్న మె ం టు హా మీ
రెండు లక్షలు పూర్తియైనది

1929 సంవత్సరములో జారీకాబడిన పట్టాలు 19 లక్షలు.

తత్తణం మీ జీవితములను మా కంపెనీలోనే భీమాచేయండి.

ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సుకంపెనీ లిమిటెడ్,

బంధరు.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
రూ. 1-0-0. వై ప్రతిప్రశ్నకు రూ. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు
కాలమును తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి. P. O.

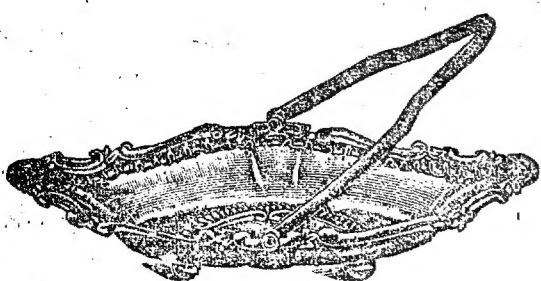
చంద్రా నర్సరీతోటలు- నేలం జంక్షన్

కి పంక్తి అంటునుమిడిచెట్లు, ఇతర కల అంటుచెట్లు
కూడ 7½. సీమ, స్వదేశీ తిక్కా-వి పూర్తియైనవి
24 దినములు నెట్ రు 2½, 12 దినములు 1½. శాశ్వత
పూలు" మదరాస్ పడికి 6 రు 1. కృత్తిలాంబ రోడ్.
Chandra Nursery, P. O. Salem Junction

తండ్రి విలాసము "ఉమ్మిడియాద్"

తెలిపాను నెం. "2802."

నవీనము, నవనాగరికము, నవలావణ్యము, ఆకర్షణ

వర్త రాలు మిళితమైన, వెండిసామానులను బంగారు
నగలను మాత్రమే ప్రజలు ప్రస్తుతము ఇష్టపడెదరు.
గాన మేము వీటిలో నొక్కటియైనను తప్పక ఆనుప
రించుచుండుటవలననే మా వ్యాపారాభివృద్ధికి, కాశా
దారులు హెచ్చుటకు ముఖ్యకారణము.

ఒకసారి పరీక్షించిన అన్నియు విపులముగా
తెలియనే.

ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, 25 మైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వ్యాధి వీడితులకు వరప్రసాదముగు కిమందులు
జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు

ప్లాక్స్ ఆంటిమార్కెట్ మలేరియల్

నెండ్రి జ్వరమాత్రలు
జ్వరములకు నొప్పుల సుపయోగించును. పెద్దదయిన
జ్వరగడ్డలను తగ్గించును. 40 మాత్రల సీసా 1-కి రు 1-0-0

ప్లాక్స్ క్షయదగ్గు నివారిణి

నెంట్రి నివారింప గలదు. సీసా 1-కి రు 1-0-0.

ప్లాక్స్ కక్కు-వా దగ్గు నివారిణి

40 మాత్రలను పెక్కిరి చుడయ్యగలదు. సీసా 1-కి రు 1-0-0

G. S. STEERS,
21, Errabalu Chetty St., G. T. Madras

కృష్ణాపార్థసే-బెజవాడ

ఇందు దాక్షర శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచే
సమస్తాయుర్వేదోపదేశములు తయారుచేయబడుచున్నది. అతి
చాక. కోరినచో పి. సి. క పంపబడును. కేటలాగ్ ఉచితము

జాతక మార్తాండము

రివ భాగము అచ్చు తయారైనది. యిందు ఏలగ్గుమాన
ఏగ్రహము ఎక్కడనుండిన యే యే ఫలములనిచ్చునో అనియి
మంతయు మేమలగ్గుములగాయితు మీనలగ్గుము ఆఖరువరకు
యవత్తు ఫలములు సంపూర్ణముగా శ్లోకార్థములతో కథా
వ్రాయబడినవి. వెల రూ 1-0-0. పోర్టుఖర్చులు వేరు.

ఆశెల్ల వెంకటేశాస్త్రి, గోపాలపురం,

105-2 కొత్తపేటపాస్టు, గోదావరిజిల్లా.

శారదానవలలు

10 పేలు ఉచితము-కడునవ్వుపుట్టించును

యీశుల 50 వ తేదీలోగా ఆజా స్థాంపు పంపువారికి

ఎ. సాంబమూర్తి, చికాకోల్, గంబాంజిల్లా

హనుమాన్ కవచమ్

లోక మంత్రయు నుద్ధరించుచున్నది

లక్షలకొలది మానవుల కోర్కెలకు వరప్రసాదమై దిగంబరయోగి పుంగవుని మహా మంత్రములచే ఎట్టి అసాధ్యమైన కార్యములైనను కొనసాగునని అనుభవముచే ప్రతి మానవా డెరుంగును గాక మాకు ఎప్పుడొక్కటాపత్రికలే నిదర్శనములని యెరుగనివారికి చెప్పి గర్విం చెదము. బ్రహ్మరాక్షసులు, కాకినీ, ధాకినీ, బాలారిష్టములు మాయచును, బీదలకుధనలాభము, వర్తకులకు వ్యాపారవృద్ధి, నిరుద్యోగి కులకు పదుద్యోగము, విలుకాండకు పశికరము, బలహీనులకు వీర్యపటుత్వము, విధ్యాభ్యులకు బుద్ధి, గొడ్రాండ్లకు సంతానము, రాజులకు రాజ్యలాభము, యే కోర్కెలకైనను మాకు వ్రాసినచో ఆక్షణమందే భగవంతుడు మీకు శుభము చేకూర్చును. ఎక్కువ శర్మించుట మాకసమ్మతము. సందేహించువారు దురదృష్టవంతులని విచారించెదరు. ఈ అవకాశము ఎల్లప్పుడు చిక్కిదు. రామ ౩ వదం, బంగారుది 7½ చిన్నం. రూ 8. మహాపురుషుడు శేషముల జీవము పోయినవారు, హనుమాన్ ది ఇండిది రూ 8; రాగిది, రూ 2.8-0. బంగారుది 1/8 తులం రూ 5 మాత్రం. వరా:—సిరసానం చేసి అర్ధర యివ్వవలెను. 1930-వ సం॥ డైరీక్యాండ్లరు 8 అకాలు. పండిట్, ఆర్యవైశ్య ఆశ్రమము, నాగావళినది ఒడ్డున, చికాకోల్ సీటీ. (2)

మద్రాసు ప్రభుత్వ ఆదాయ వ్యయపట్టిక

మోతే నరసింహారావు యం. యల్. సి. గారు
మద్రాసు శాసనసభలో నిచ్చిన ఉపన్యాసము
మద్రాసు శాసనసభలో ఆదాయవ్యయపట్టికను గురించి శ్రీయుత మోతేనరసింహారావు జమిందారుగా రీక్రిందివిధమున నుపన్యసించిరి. వైకి చూచుటకు అభివృద్ధికరముగనున్నట్టి ఆదాయవ్యయపట్టికను తయారుచేసినందులకు ఆర్థికసభ్యుని నేనభినందించుచున్నాను. కాని పన్నులను పెంచుచేయు నూచనను నేను ఖండింపవలసినదనినందులకంతే యుచివారింపుచున్నాను. ఆదాయ వ్యయపట్టికను బాగుగ పరిశీలించిన తరువాతను ఆర్థికసభ్యుని ఉపన్యాసము వినినపిమ్మటను పన్నులు పెంచుంపబడు నూచన గోచరించుచున్నది. ఇదివిజమేయైనయెడల అట్టిచర్యలను గైకొన విలవని ప్రభుత్వమునకు నే నీసమయముననే ముందుబాగ్రత చెప్పుచున్నాను. బీదలకు రయితులందరును ఇప్పటికే పన్నులభారమును మోయుచున్నారని మీరెల్లరును ఎఱింగిన విషయమే. ఇప్పుడు పన్నుల నధికము చేయుటనవలన వారు ఆ భారమును వహింపజాలక ఇంకను శ్రుంగి పోయెదరు.

ఇక రీసెటిల్మెంటు విషయమున మా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా ప్రజలును తూర్పుగోదావరి, కృష్ణాజిల్లాల ప్రజలును తమ కష్టకష్టములను పూర్తిగా నాలోచించి ప్రభుత్వమువారు తమ యిబ్బందులను తొలగించెదరనియే దృఢముగా నమ్ముచున్నా రు. వ్యవసాయపు ఖర్చులను భరింపజాలక ఋణములలో మునిగి పోయినటుల యీ సభవారిచే నెన్నుకొనబడిన ఆర్థికవిచారణ సంఘమువారియెదుట యీజిల్లాల ప్రజలు తమ రికార్డుల మూల మున రుజువు చేసిరి. ధాన్యపు ధరలు తగ్గిపోయినటులను, వ్యవ సాయపు ఖర్చులు అధికమైనటులను మనకు తెలిసిన విషయమే. ఇట్టి ప్రస్తుతపరిస్థితులలో నింకను పన్నులను ప్రభుత్వము వారు అధికము చేయుటకు బూనుకొనుట ఆక్రమముగను అన్యాయముగను ఉండును. ఆర్థిక సభ్యుడు ఆర్థిక విచారణ సంఘము వారి నివేదికను గురించి చెప్పిన విషయమును నేను తీవ్రముగ విమర్శింపవలసి యున్నది. ఆర్థికసంఘ నివేదికలో గల సిఫార్సులను వెంటనే అమలుపెట్టి రయితులు పన్నుల నిరాకరణము మున్నగు అవాంఛనీయమగు చర్యలకు గడంగకుండ చూడవలెనని ప్రభుత్వమువారిని నేను కోరుచున్నాను. ప్రభుత్వము వారు ప్రస్తుత పరిస్థితులను గ్రహించి తదనుగుణముగ ప్రవర్తించెదరనియును బాక్షోలీలను సృజింపకుండ జేయుదురనియును నేను విశ్వసించుచున్నాను.

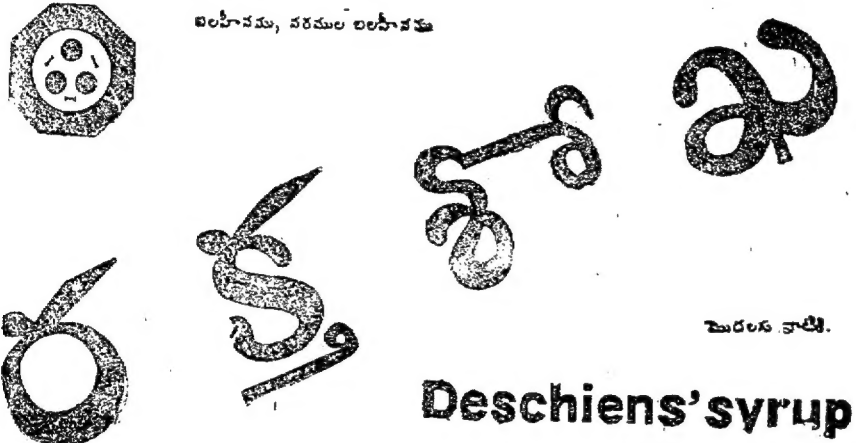
స్థానికసంస్థలు, పురపాలకవర్గములు ప్రతిదేశమునందును స్వయంపాలనమునకు పునాదుల వంటి వైనను వానికి వలయు సంతృప్తమును ఆదాయ వ్యయపట్టికలో నొసంగనందులకు నేను విచారించుచున్నాను. ఈవిషయమున తగినంతధనము నొసంగు నట్లు చేయవలయునని ప్రధానమంత్రిగారిని కోరుచున్నాను. పన్నులను పెచ్చించు నూచనకు వ్యతిరేకముగ తమతమ పోట్ల నొసపలయు నని యీసభాసభ్యులందరిని నే నింకొకసారి కోరుచున్నాను.

శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల

శ్రీరామతీర్థస్వామి, శ్రీ వివేకానందస్వామి, శ్రీరామ కృష్ణపరమహంస, సోక్రటీసు మున్నగుమహాశుభావుల యుపదేశములను తేటతెలుగున తెలుపు గ్రంథరాజములు.
ఒక్కొక్కటి 50 పుటలకు తగ్గని సంచికలు రెండేసి నెలల కొకటిగా ప్రకటింపబడును.
సంవత్సరమునకు 300 పుటలకు పైగా గల ఆరుసంచికలు.
సంవత్సరముచందా, పోస్టేజి సహా రూ. 1-0-0
1 ప్రమానము. గృహస్థాశ్రమతత్త్వము. (శ్రీరామ తీర్థ స్వామిప్రణీతము)
2 ప్రమానము. మృత్యుంజయు (సోక్రటీసు ప్రవచనము)
3. ఆత్మదర్శనము వెల 0-8-0. 4. జన్మాంతము 0-8-0.
మొదటిగ్రంథముయొక్క ప్రతులు ఒకనెలలోనే కరెన్సీ పోయి, పునర్ముద్రణము గానున్నవి. త్వరపడుడు. మీచందాలను మని-ఆర్డరు చేయుడు.
విడిసంచిక ఒక్కొక్కటికి 0-8-6 ఖరీదుగల పోస్టుచీట్లను పంపిన, బడయవచ్చును.
(శ్రీ సనాతనగ్రంథమాల మేనేజరు, శ్రీసనాతనాశ్రమము; క్రాపపోస్టు via కొల్లూరు(గుంటూరుజిల్లా.

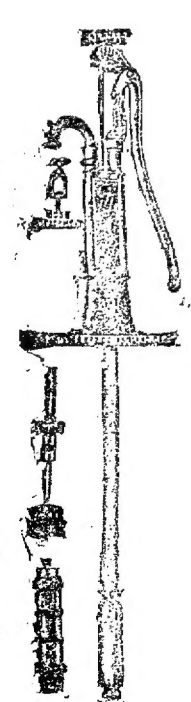
రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.
గట్టిచాయ: నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లను మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.
అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సలీసుగా చిక్కును.
ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వివా, మరి యితర రకములను ముట్టరు.
180
శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

విరళమ, వరమల లలహీకమ
విరళమ ఉపయోగించును
ఇది, ఆరోగ్యమును, ఇలమ, నియ్యకవీర్యము, 30,000 వైద్యులుకృత్యకవియ్యి కాను. దెన్సివ్య, టాబ్
తెలు పొమ్మను, గడు నిందును. ఎక్కడను చిక్కును.
To be had of Chemists C. T. HARI, 145, Broadway, Madras.

మై య ర్న డీ వ్ వె ల్ పం పు లు

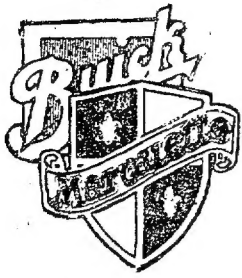

కాగ్గియరు హండిల్: సులభముగ పనిచేయదగినది
ఇ త్త డీ లేక ఇ త్త డీ సీ రు పో య బ డీ న సి లెం డ డ్లు
లోయర్ సిలెండరునందు గ్లాసు వాల్వ్సీటు కలదు
ఎట్టి లోతైన బావులనుండిగాని, లేక ఎత్తైన ప్రదేశములకు సీటిని త్వరితముగ తీసుకొని వెళ్లి నింపుకొనుటకు తగియున్నవి. వివరములు తెలుసుకొనునపుడు, బావి లోతును తెలిపినయెడల దానికి కావలసిన ఎస్టిమేషను తయారు చేసి పంపగలము.
దీనిమాదిరిలు చూచి మోసపోకుడి.
మైయరు పంపులమాదిరి యుండిన వన్నియు మైయరుపంపులు గాజాలవు.
కొనునపుడు సరియైన మైయరుపంపునే కోరుడు.
ఇండియాకు సోల్ ఏజెంట్లు:—

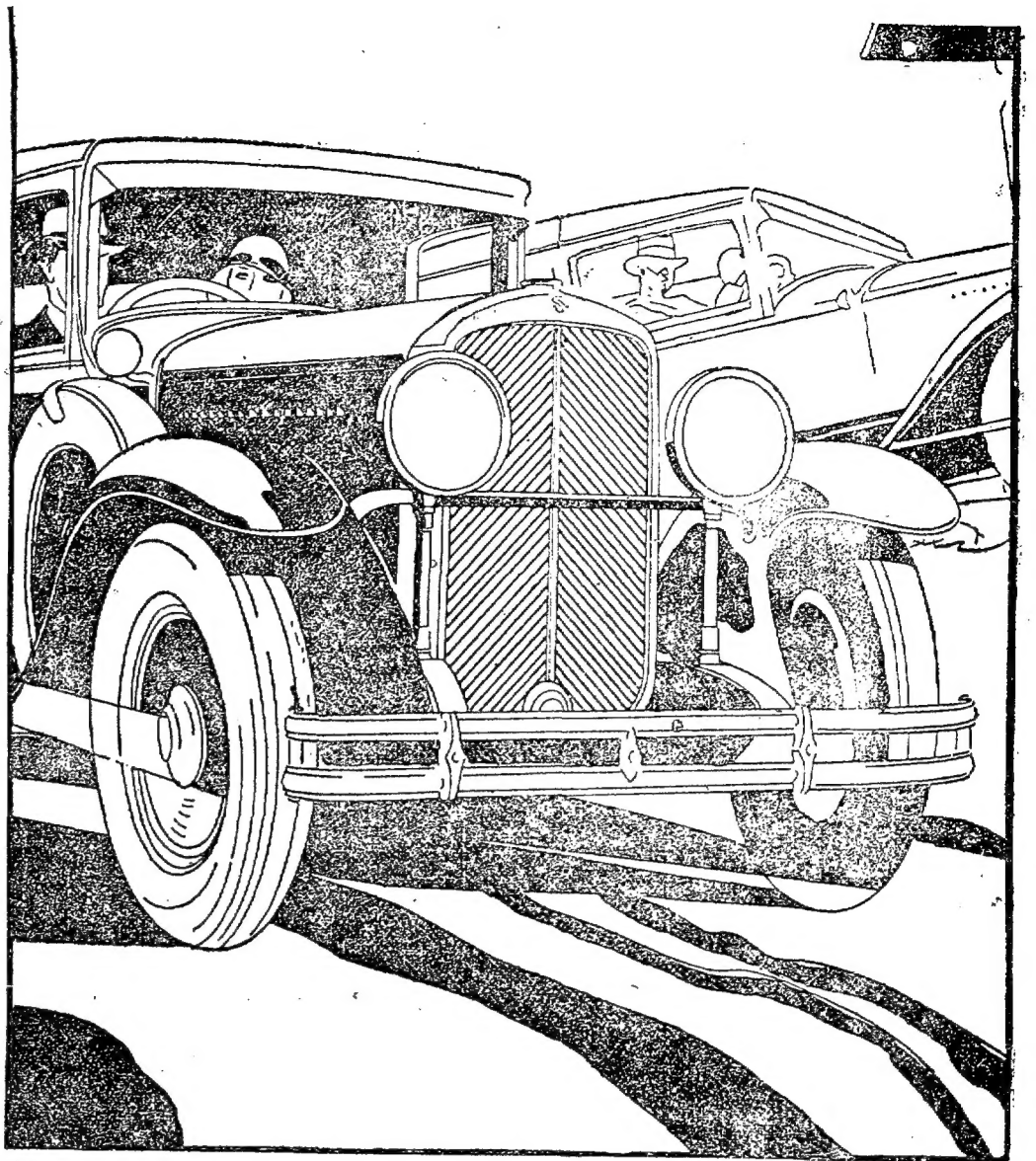
లిమాయిబదర్స్, లిమిటెడ్.
1/173 బ్రాడ్వే, పోస్టుబాక్సు 202, మద్రాసు.

స్వంతదారులు మార్కెట్, “నిజమైన బ్యూక్” అని నిశ్చయించి యున్నారు.

“నేను ఒక మార్కెట్ కొనియంటిని. ఏలయనగా అది బ్యూక్ వారిచే నిర్మింపబడుటచేతనే ఇదేధరలో యుండు ఇతర మోటారు లన్నిటికంటె ఎక్కువశక్తిని నడకయందు మృదుత్వమును కలిగియున్నది. కడచిన సెప్టెంబరు 20 తేదీనుండి 2,700 మైళ్లకు వైగ నేను నడిపి యుంటిని. కాని యింకను ఇతర పెద్దకారులకు సహితము లేనట్టి హెచ్చుశక్తి గలిగి పనిచేయుచుండుట, నా కాశ్చర్యమును కలిగించెను. ఈదేశమున కవసరమైన వన్నియు కలిగిన మార్కెట్టు నిజమైన ‘బ్యూక్’ అని చెప్పగలుగుటకంటె, ఎక్కువ చెప్పజాలనంతసంతోషము గలిగియున్నాను.

హెచ్. ఎస్. కే. బొంబాయి

బ్యూక్ వారి యాన్నత్యములన్నియు గలిగి యిట్టి తక్కువ

వెలగలది మార్కెట్టులో గొప్పదని వేలకొలదిమోటారుయజమానులచే గొనియూడబడిన వారిలో యొకవ్యాపారస్తునివద్ద నుండి వచ్చిన యాయుత్తర మొక నిదర్శనము. హిందూ దేశము, బర్మా, సిలోనులందు బ్యూక్ తయారుచేసినవారు మిక్కిలి నేర్పరులను విషయము తెలిసియే యున్నది. దానివలననే మార్కెట్టుయొక్క నమ్మకముకూడ వర్ధించబడుచున్నది. ఒక గొప్ప పనితనము. ఒక ఇంజనీరింగు విషయములోనే గొప్ప నేర్పరులు గాక, 35 సెకండ్లలో 10 మొదలు 60 యమ్. పి. హెచ్. శక్తిగలదిగా చేసియున్నారు. కేవలము సుఖముకొరకే గాక, సుమారు 2 కోట్లకు వైగా బ్యూక్ కారులను తయారు చేసినవారివద్దనుండి పొందదగిన వైశాల్యము, సౌకర్యము కలిగి యున్నది. దీనితోబాటు మార్కెట్ నందుకూడ ప్రాముఖ్య స్థానమును బడసి, యిదివరలో బ్యూక్ వారిచే నిర్మించబడిన వాటికంటె తక్కువవెల గలిగి యున్నవి.

మాతన మని పూర్తిగా రుజువుచేయబడినది.

ఒక పర్యాయము వచ్చి ప్రదర్శనగదులందు చూడుడు. నిడువైన స్త్రీంగులపై నమర్చబడిన వరుపులు గలిగి, కొద్ది ఎత్తు గలిగిన సెడెక్ చూడుడు. డ్రైవరు కూర్చుండుటకు తగిన

స్థలము అమర్చబడి, ఫిషర్ వి వి విండ్ షీల్డు, అందమైనక్రోనియమ్ పి ట్టిగున్, మరియు డ్యూకోఫినిష్ కలిగి యున్నది వంచుటకు ఏలైన కొద్ది విండ్ షీల్డు గలిగి, చక్కగ అమర్చబడిన హుడ్, జాగ్రత్తగా అమర్చబడిన

కక్ట్రోలు, కాళ్లు పెట్టుకొనుటకు దగినవిశాలస్థలము కలిగిన టూరరును గమనింపుడు. నేడే యేదో యొకమాదిరిదానిపై ప్రయాణము మొగమోటిమి లేక చేయుడు. వివిధపద్ధతులపై నమ్ము ధరల వివరములు తెప్పించుకొనుడు.

మార్కెట్

బ్యూక్ వారిచే నిర్మింపబడెను.

ఆర్. పటేల్ అందు కో.,

18 జనరల్ పీటర్సరోడ్డు, మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

ఇంగ్లీషు స్కాటిష్ జాయింట్ కో-ఆపరేటివ్ హోల్ సేల్ సొసైటీ, కల్లికోట్.

M. 11

కొణకంచి (నందిగామతాలూకా)

నేడు 7 మార్చి తారీఖున శ్రీయత వేదాంతం కంఠం వ్రాస్తూ పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుపక్షమునుండి మా గ్రామమునకు దయచేసి శ్రీఅంజనేయ ఆలయమునుండర, మా గ్రామ పాదలందరిని సమావేశపరచి ప్రస్తుతరాజకీయపరిస్థితులనుగురించి వివరముగ జోధించిరి. మరియు రీసెటిల్ మెంటు పన్నులను గురించిగూడ యుపన్యసించిరి. మహాత్ముని శాసనోంఘన కార్యక్రమమునుగురించియు అహింసాతత్వమును గురించియు, శాంతి సమరధర్మములను గురించియు, సవిస్తరముగ తెల్పిరి. మరదిన మన నందిగామకు వెళ్లిరి.

అనుముని రామగోపిందశర్మ, కార్యదర్శి.

మదన కామేశ్వరి లేవ్యము 2

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, శుక్లవర్ణము, అతిమాత్రము మొదలగువాటిని హరించి మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తి, సంతానమును గలిగించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీలు 1-4-0.

పాలనుగంధి లేవ్యము—రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది సవామేహము, మేహపాదలు, మచ్చలు, యితరచర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును.

20 తు|| డబ్బీలు 1-4-0. వి. పి. శిర్డూలు కేరు. పి.సి. పి. అందుకోఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేవి-నెల్లూరుజిల్లా.

లాహోరు కుట్ర కేసు

తిరిగి విచారణ ప్రారంభింపబడును

లాహోరు, మార్చి 8:— కొలన్ల లముక్రిందట నిలబె యుంచబడిన లాహోరు కుట్రకేసు విచారణ తిరిగి ప్రారంభింపబడినది. ముద్దాయిలు నిరాహారత్రవ మవలంబించి యుండుట వల్ల కొంత నిరసముగా కన్పించుచున్నార.

కొందరు ముద్దాయిలకు సలహాదారుగా నుండిన లాలా దునిచందుగారిని కోర్టులో కూర్చుండనీయలేదు. ఫణింద్రప్రసాద్ (అప్రొవరు) గారి సాక్ష్యము నైకొనబడెను. చెనుకటి అప్రొవరు చెప్పినకవగములను యీ అప్రొవరు బలపరచుచుచెప్పెను.

సోహుప్తి శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తి స్వాగత పద్యావళి

—❧—

- త్రైలोकాచార్య సీక - ఇలలేక నెండలో మలమలమాడెడు మాలలకును
మానరత్నకై న మరెపోత లేకయే - మాదేవయని యేడ్చువారలకును
వేదగంపకివాచి కూడేమొ మెరుగక ఊడ, తాళగలేని పేదలకును
సర్వకూన్యమటంచు చాలించికొని నీటిలో భీతితోమున్న లోకులకును
- సీ. స్వములఁబావి వరదల - గడిపి, తిండి, కనుపు, ససులకుపెట్టవే? విసువులేక
దన్యస్థాధికమయ్యెనో - చిన్మయాత్మ, సకలగుణవర్తి శ్రీబులుసు సాంబమూర్తి!
- క. కరవినుతగోత్ర శౌతమ వరకులచరితార్థతత్వవారిధికర భూ
సురనంశసూత్రపాత్ర! మురహరధరమిత్ర! సాంబమూర్తి! పవిత్రా!
- సీ. స్వాతంత్ర్యతీర్థాన - సంగ్రామ జయలక్ష్మి, చేబట్టి "కాంగ్రెసుచేవగిల్ల"
"నూటనలువది"నాల్గు - బూటకంబని యాంధ్రులందరికిని చెప్పి యతిశయిల్ల
"పైమన్న"తోపోగు - సల్పంగ మద్రాసు, లోమాటలాడి, మానోముపండ,
సత్యాగ్రహముఁబూని - సంయమిండుడవౌచు, "నీలూసురుని"రూపు నీటంగల్ప!
- గీ. యుక్తివైయుక్తి కల్పించి - యువకులకును నూరిపోసిన మంత్రాంగ - మారలేదు
వైలులోఁబలియొగిగి - రౌలుచుండ స్వాగతమిదె రారమ్ము - సాంబమూర్తి!
ఓచాణక్య! స్వరాజ్యరక్షణతో - ర్వభారసంహారకా!
వాచాప్రాధ "యశోవిశాల!" ఫలప - ర్వాసక సంశితకా!
"నూచీవాచక"తత్వబోధ రుచి, యీ - సుంద్రాసునందుంచి రు
ర్వాచాలత్యముఁబాప నాంధ్రులకు రా - తాసాంబమూర్తి! శివా!
ఘనతరవాక్పటుత్వ శర - ఘాతలచిచ్ఛలు రాల్పిరాల్పి, పా
వన మృదువుచ్చుడోలికల - వాక్యవరంపర లూచియూచి, కా
రిన, శివసీతసారమును - రిక్తముఁజేయక నొత్తియొత్తి కో
రిన, బహు "లెక్కరుత్" యలమ - రీచులు మెచ్చగనీయవే సఖా!

వ్యామామప్రసిద్ధ ప్రాశస్త్యం బులుసు రామజోగరావు.

సాంబమూర్తినిధి

త్యాగమూర్తి సాంబమూర్తిగారికి

రు 25,000 లు పూజానిధి సమర్పించుటకు

ఈ ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము నిర్ణయించినది

కాంగ్రెసు సంఘములున్నూ, ఇతర మహాజనులున్నూ తీర్మానము సఫలముచేయుటకు
యథాశక్తిని కానుకల నియ్య వేడుచున్నాము.

ఈసాము పంపుటకు చిరునామా:—

డాక్టరు బ్రహ్మజోన్యుల శుబ్రహ్మణ్యంగారు, సత్యాగ్రహ ఆశ్రమము,
నీతానగరం, కొవ్వూరుద్వారా, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

బ్యాంక్ ఆఫ్ హిందూస్తాన్, లిమిటెడ్.

హెడ్డాఫీసు,

మద్రాసు.

బ్రాంచి ఆఫీసులు:—మంబకోణం, మధుర, బెజవాడ.
ఫిక్స్డ్ డెపాజిట్లు

రు 10,000 ల వరకు వడ్డీ నూటికి రు 4½ చొప్పున యున్నా, ఒకటి లేక రెండుసంవత్సరములకు నూటికి రు 5
చొప్పునయున్నా వడ్డీ యివ్వబడును.

రు 10,000 లకు మించినమొత్తమునకు నూటికి రు 5 చొప్పునయున్నా 1, 2 సంవత్సరములకు నూటికి రు 5½
చొప్పున వడ్డీ యివ్వబడును.

సీజన్ డెపాజిట్లు

సీజన్ డెపాజిట్లు ఎక్కువ మొత్తములకు 2½ మాసములకు ప్రత్యేక వడ్డీలపై పుచ్చుకొనబడును. వివరములు
బ్యాంకువారికి సర్దుబాటుచేసి కనుగొనవచ్చును.

వాటా 1 కి రు 100/- ల చొప్పున నిర్ణయించబడిన 20,000 వాటాలను ప్రజలు నిర్ణీత సంఖ్యకంటె ఎక్కు-
వగా కొనియిండుటచే, వాటాలేమియుండొకడు.

సర్వవిధములైన బ్యాంకు వ్యవహారములు అంగీకరించబడును.

ఈ త్రై ప్రత్యక్షతరములన్నియు కార్యకర్తగారిపేర వ్రాయవలయును.

విద్యాసాగర్ పాంథ్య, మేనేజింగు డైరెక్టరు.

నర్దారు వల్లభాయిపటేలు అరెస్టు

పురజన సభ

బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారి యజమాన్యమున నేడు జరిగిన మహాసభలో హిందూమహమ్మదీయ, పార్సీ సంఘములక మూడింటికిని కేటిన నారిమణులు సర్దార్ పటేలుగారిని వినుతించిరి. సభకు అధ్యక్షత వహించిన నారిమన్ గారు ముచ్చటించుచు, వల్లభాయిగారిని నిర్బంధించినంతమాత్రమున గుజరాతు రాష్ట్రమును, ఇండియాదేశమును తమకు లొంగిపోవునను దురభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారు గొనియున్నారని నుడివరి అదికేవలమపారబాటు వీలనన, గుజరాతురాష్ట్రప్రజలందరును వల్లభాయిగారి ననుసరించుటకును, వలయుచో తమప్రాణములనైన నీస్వాతంత్ర్యసమరమున నర్పించుటకును సంసిద్ధులే.

శ్రీమతులు గంగూ బాయి పటేలు, రత్న బేక్ మేతాగారు రాష్ట్రీయ స్త్రీమండలి వారి తరపున మాట్లాడుచు, కారాగృహమున నిర్బంధింపబడిన పటేలే స్వాతంత్ర్యము కొరకు పోరాడుట కెక్కుడు యుత్సాహమును గలిగింప గలుగుదురని నుడివరి. పిమ్మట మార్టీ మెహియాద్దీన్ సాహెబ్ గారు ముచ్చటించుచు, మాటలతో కాలక్షేపము చేయదలచిన వారలు హాజరు బోవననని నుడివరి. కార్యరంగమున దుముకుటకు సంసిద్ధులగు వారలు నిచటనే నిలువ వచ్చును.

శాసనసభకాదు-యుద్ధసంఘము

'ఇత్తిహాద్' పత్రికా సంపాదకులగు అలీబహదూర్ ఖాన్ గారు కాంగ్రెసు నేడు పార్లమెంటు మాత్రమే కాదనియు, గాంధీ మహాత్ముని సర్వసాధికారిగల సమర సంఘమేయనియు నుడివరి.

మహమ్మదీయులు పూర్వస్వరాజ్యమును వాంఛించు చుండలేదనుట యబద్ధమనియు పన్యాసకులు నుడివరి. వర్తకు తరపున జి. వి. త్రివేదీగారు గాంధీమహాత్ముని యనుసరింపవలయుననెడి వాదీదృఢచిత్తమును స్పష్టపరచుచు వల్లభాయిగారి నభినందించిరి.

కాస్త్రుపరిశోధనకై ఆమెకావడలి ఆచరి పదియేండ్ల కాలము బాటుయండి యిటీవలనే మాతృభూమికి మరలియున్న ప్రాశస్త్య మజందార్ గారు పిదపముచ్చటించుచు, వల్లభాయిగారి ఎరెస్టు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యముమొక్క యంతమును నూచించుచున్నదని నుడివరి. తాము గాంధీమహాత్ముని స్వచ్ఛంద నేవలలో మొదటి జట్టులోనే చేరియుంటిమని వారు నుడివరి.

సోమవారమునాడు పార్లమెంటు జరిపి,బహులకునెడలకుండా యుండవలయునని మెహరాల్ గారు విశ్వాధులను ఎచ్చరించిరి.

(ఫీ. పే.)

మోకతాల్ గారు మహమ్మదీయుల ప్రతినిధి కాదు.

కాంగ్రెసుమంత్రిమున జరిగినసభలో మహమ్మదీయులు పలువురు దుపస్థానింపుచు, మోకతాల్ గారికి మహమ్మదీయుల తరపున మాట్లాడుటకు యధికారములేదని ప్రకటించిరి.

రాజధానిలో

వల్లభాయి పటేలుగారి నిర్బంధమునుగూర్చి పత్రికా ప్రతినిధియొకరు శ్రీమతి సరోజినీ దేవితో ముచ్చటించగా నామెయుటలు నుడివెను. ఇండియా దేశముయొక్క స్వాతంత్ర్యపు హక్కును పూర్తిగా సంపాదించుటకుగల శ్రీవ్రమైన వాంఛచే నుద్బవించిన యుద్యమమును నిరంకుశచర్యలుగాని, హేళనవాక్యములుగాని నశింపజేయజాలవు.

టి. ఏ. మెర్సాసీగారును నుడివరి:— నిర్బంధవిధానమునకు ప్రప్రథమముననే బలీయైనందులకు పటేలుగారిని యభినందింప వలసియున్నది. కాననోల్లంఘనము ప్రారంభముకాక మునుపే ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధవిధానమునకు కడంగియిండుటకు భవిష్యము. పదిసంవత్సరములక్రితము జరిగియుండినట్లే ప్రభుత్వమువారి పారబాటు వలననే మనయువ్యులు తప్పక వర్ధిల్లగలదు.

(ఫీ. పే.)

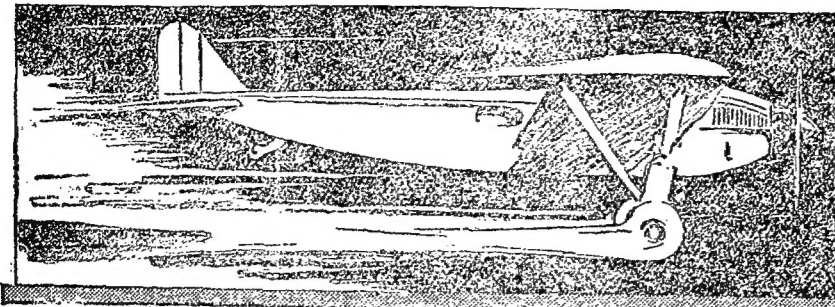
పూనాలో

పూనాపట్టణానులు శివాజీ మందిరమున సమావేశమై, వల్లభాయి పటేలుగారి నభినందించిరి.

శనివారమునాడు జరిగిన పురపాలక సంఘ సమావేశము పటేలుగారియెడల గౌరవమును నూచించుటకును, ప్రభుత్వమువారి చర్యపట్ల నసమ్మతిని నూచించుటకును నిలుపుచేయబడెను.

(ఫీ. పే.)

వేగము స్ట్రీమ్లైన్ పార్కర్ డ్యూఫోల్డ్లో త్వరితముగ వ్రాయునగును

క్రలము ముందుటవలన ఆలోచన తగ్గి చేతికి బడలిక గల్గును. ఈ జేగముగ వ్రాయుపద్ధతి నవలవలెను. నేడే మీ దుకాణా దారుని వద్దకు వెళ్లి పార్కర్ కలమును చూడుడు. పోలీయొక్క చివర భాగము మెత్తగ యుండి కాగితముపై త్వరితముగ వ్రాయుటకు వీలుగనున్నది. పార్కర్ డ్యూఫోల్డ్ "ఎక్కువ ఒత్తిడి" లేకనే సీరా జేగముగ ప్రవహించును. శ్రమలేక చాలనేపు వ్రాయునగును. సామాన్య కలములకంటె 24/0 ఎక్కువసీరా పార్కర్ కలముండు పట్టుటయేగాక, తేలికగలదై వివిధమాదిరల్లో నుండగలవు. నమ్మకమైనదానికొరకు "జి. ఇ. ఓ. యస్. పార్కర్ డ్యూఫోల్డ్" పేరును గమనించుడు.

డ్యూఫోల్డ్ యస్ ఆర్. రు 25/-
" జె ఆర్. రు 15/-
" లేడీ. రు 18/-

పంపకదారు:-

Dodge & Seymour Ltd.,
Bombay, Calcutta,
Madras, Delhi
Lahore, Karachi.

AUTHORIZED PARKER SERVICE STATIONS
M. HUSSON All & sons, Bunder Street, Madras jalal sons, Rattan Bazar Road, Madras

Parker Duofold

ప్రధానోపాధ్యాయుని యాగహము

సింధురాష్ట్రమున సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యపు
టూరేగింపులో పాల్గొనినందులకై
బడిపంతులు శిక్షింపబడుట

కరాచీ, మార్చి 10:-కడచిన జనవరి నెల 26 వ తారీఖునాడు పూర్ణస్వరాజ్య దినోత్సవమున జరిగిన యూరేగింపులో పాల్గొనినందులకై, కరాచీ మాడల్ హైస్కూలులో ను పాధ్యాయులుగానున్న శ్రీయుత సిపాలిమాహానీ, ఎం. ఏ. గారిని తత్పతకాలా ప్రధానోపాధ్యాయులగు చహ్లానీగారు వారియు ద్యోగమునుండి తొలగించెట్లె చిరి. సిపాలిమాహానీగారు ప్రధానోపాధ్యాయునిపై నివిబదావాను దాఖలుజేసియున్నాడు. అర్జ్ క్ దాస్ అధ్యానీయును వేరొక యుపాధ్యాయునికూడా డిస్మిస్ చేసెదనని ప్రధానోపాధ్యాయులు బెదిరించుచున్నాడు. విద్యార్థులకుకూడా శిక్షించెదమనినారు భయపెట్టుచున్నారు. విద్యార్థులలో యసంతుష్టి విశేషముగా ప్రబలియున్నది. (ప్రే.)

ఆనందనికేతనాశ్రమము

రైలు ప్రయాణీకుల యిబ్బందులసూర్చి సభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

కొవ్వూరు, మార్చి:-ఎస్. శ్రీహరిరావుగారు బాగల్లు ఆనందనికేతనము ఆశ్రమమునుండి నెలపుపై బోయిరి. రైలులో తీగలాగిన కేసు సంగర్భమున ఆలొపై వచ్చినకేసులన్నింటి బాధ్యతను స్వయముగ వహించెను. డబ్బు సహకృత్య స్వయముగ జేసికొనుచున్నాడు. ఆశ్రమముతరపున గాడు.

9-వ తేదీన రైలు ప్రయాణీకుల సంఘ కార్యనిర్వాహక సభ సమావేశము ఆశ్రమమునందు జరిగెను. రైల్వేలో యిబ్బందుల సూర్చి తీర్మానించిరి. ఆశ్రమవాసులును ఇతరులును సమావేశమయి వల్లభాయిపటేలుగారిని అభినందించుచు తీర్మానించిరి. (తంలి)

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురి కార్పొరేషను:-కొన్నింటి సాధారణ సభ మార్చి 18వ తేదీ మంగళవారం సాయంత్రం 5-15 గంటలకు 6వ వసతి భవనమున జరుగును.

మద్రాసు యువజనసమితి, మద్యపాన నిషేధ ప్రచారము:-12వ తేదీ బుధవారం అనంతమువరకు ఉత్సవ సమయమున మైలాపూరులో వైసమితియొక్క నిషేధ ఉప సంఘసభ్యులు ఉపన్వహించురు.

మద్రాసు యువజనసమితి, సంగీత శాఖ ప్రారంభోత్సవము:- 15వ తేదీ శనివారం ఉదయం 8 గంటకు శ్రీమతి వికలాక్షిగారిచే తమ స్వగృహముందు (60 గోపాలపురం, 8 వ వీధి కత్తిడ్రెయిఫోర్టు) జరుపబడును.

రాకపోకలు:-విశ్వదాత దేశోద్ధారక శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నేటిఉదయమున మామూరునుండి మద్రాసుకు తిరిగివచ్చిరి. మద్రాసు ఓపెన్ గారును మద్రాసు రైల్వే డిప్ టిగారును నేటిఉదయమున మద్రాసుకు తిరిగివచ్చిరి. ఆర్. యస్. శర్మగారు నేటిఉదయమున ఢిల్లీకి వెళ్లిరి. డా॥ కే. రాఘవేంద్రరావుగారు నిన్నరాత్రి తాడిపత్రికి వెళ్లిరి.

సముద్రతీరమున బహిరంగసభ:-మద్రాసు యువకసంఘపు రాజకీయ శాఖయొక్క యూ. తిరువల్లి కే. జి. కాంగ్రెసుసభ్యయొక్క యూ. అంగ్రజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము యొక్క యూ. బహుస్వమున రేవుపాటుంకాలము 6 గంటకు మద్రాసు పోరుల గొప్పబహిరంగసభ తిరువల్లి కే. జి. సముద్రతీరమున తిలమట్టుముందు, మహాత్మాగాంధీగారి సర్వాంగహ ఉద్వయ విజయమున కైభగనైత్యవనము జరుపబడును. మైలాపూరు జపాతీశ్వరర్ సన్నధి వీధినుండి గొప్పభజన ఊరేగింపు బయలుదేరును.

యస్. ఐ. ఏ. ఏ. ఫుట్ బాల్ పందెములు

యస్. ఐ. ఏ. ఏ. వారి యాజమాన్యమున ప్రతివత్సరము జరిగెడు ఫుట్ బాల్ పందెములు, యీవత్సరము కూడ గత రి వ తేదీని ప్రారంభింపబడెను. ఈ పోటీలయందు గెలిచెడు జట్టుకు జట్టోలి రాజాగారిచే వెండిగిన్నె బహుమతిగా నొసగబడుచున్నది. ఈవత్సరము 19 జట్టులు పందెములందు పోటీచేయుచున్నవి.

పోటీచేసిన జట్టులలో యం. ఇ. యస్. సి. రిక్రీయేషన్ క్లబ్బు జట్టు కంట్రెండు బ్యాంకులజట్టు మద్రాసు ఓరియంటల్ క్లబ్బు జట్టు యస్. ఐ. ఏ. ఏ. జట్టునింబుల్పు ఫుట్ బాల్ క్లబ్బు రాజమండ్రి, పోర్టుస్టాఫ్ క్లబ్బు జట్టు, మొదలగు జట్టులు ముఖ్యమైనవి. కొన్ని ముఖ్యమైన జట్టులు పందెములందు పోటీచేసియుండుటచే పందెములు ఆకర్షణవంతముగా నుండును. నేడు సాయంకాలము 5-15 గంటలకు యం. ఇ. యస్. సి. రిక్రీయేషన్ క్లబ్బు, బి. జట్టుకును కంట్రెండు బ్యాంకులజట్టుకును పోటీ జరుగును.

మద్యపాన నిషేధ ప్రచారము.

మద్రాసుజిల్లా ప్రచారక సంఘముయొక్క, మద్రాసు రాష్ట్రీయ సహకార యూనియనుయొక్కయు, యాజమాన్యమున నిన్నటివరకున నరసింగపురం (మాంటురోడ్డు) పి. వి. స్కూలులో నొక పెద్ద బహిరంగసభ జరుపబడెను. మద్యపాన దుర్భాషమునగు గలుగు కీడులను చూర్చి ఉపన్యాసము లొసగబడెను. శ్రీయుత జి. శ్రీరాంబాబునాయుడుగారు మేజిస్ట్రేటు తరు ప్రవర్తనముతోనూడ నుపన్వహించిరి. ఈదుర్భాషమును నిర్మూలించుటకు అచ్చటయునకులందరును గలసి యొకబలును సంఘముగా నేర్పడవలయునని రా. సా. సి. జ్ఞానప్రకాశం పిల్లగారు తమయుపన్యాసముందు నుడివిరి. ఉపన్యాసకు లందరును పుష్పమాలాలంకృతులు గావించబడి పందెము లర్పింపబడిన పిమ్మట సభ ముగింపబడెను.

ప్రతికా సంపాదకుని అరెస్టు

కామగూరులో 'కరక' అను దేశభాషావిప్లవక సంపాదకుడగు పరిదేవు మైత్రాగారిని 124 సెక్షన్ ప్రకారము అరెస్టుజేసిరి.

పటేలుగారి శిక్ష—అనెంచి చరచ

“పటేలుగారి శిక్ష ప్రజాశాంతికరమా? లక్షజనులు శిక్షలను నిరీక్షించుచున్నారు”

—పండిత మాలవ్యాగారు

“గాంధీ ఉద్యమముగూర్చి ప్రభుత్వమువారి వ్యవహారభోరణి నిర్వచింపవలయును. అందుకొరకై సభావ్యవహారకార్యక్రమమును తాత్కాలికము నిలిపివేయవలెను” అని మాలవ్యాగారి తీర్మానము

తీర్మాన ముపపాదించబడెను. చర్చ జరిగెను. తుదకు అనకూలురు 30; ప్రతికూలురు 53 తీర్మానము ఓడిపోయెను

రాజకీయ నిర్బంధితులు—ప్రభుత్వవైఖరి

ప్రభుత్వమువారి ఖర్చులను తగ్గించుటకు కొత్తతీర్మానము

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ కంపెనీవార్త)

ఢిల్లీ, మార్చి 10:—రాజకీయనిర్బంధితుల యెడల ప్రభుత్వ మువారు చూపుచున్న అనాదరభావమును ఖండించుచు మోఫీ దావూద్‌గారు భారతశాసనసభలో ప్రతిపాదించిన ఆశీశంసన తీర్మానము నిరాకరింపబడెను. 52 వోట్లు ప్రతికూలముగాను 89 ఓట్లు ఆ సభకు లభించుచున్నట్లుగాను నెచ్చెను. రాజకీయ నిర్బంధితులన గా నెవ్వరు ఆ సభ విషయమును నిర్ణయించుట ప్రతిదేశమునందును దుర్బుటమైనదనియు, క్రొత్తగా అమలుపరచబడిన చెరసాలానిబంధనలు జాతిపక్షపాతమును నిర్మూలము గావించినవనియు సర్ జేమ్స్ క్రెగార్ గారు చెప్పిరి. ఫజల్ రహిమతుల్లా, యింకొక ఇండిపెండెంటు సభ్యుడు సభ్యుడుతప్ప తక్కిన ఇండిపెండెంటువారు లందరు తటస్థముగా నుండిరి.

చర్చవివరము

రాజకీయ నిర్బంధితుల యెడ ప్రభుత్వమువారి అనాదర భావమును ఖండించుచు హోం డిపార్టుమెంటు గ్రాంటులో 100 రూపాయల కొతను మోఫీ దావూద్‌గారు ప్రతిపాదించుచు నిట్లు చెప్పిరి:—భారతదేశముతప్ప మరే యెక్కడ నాగరిక దేశముకూడ విదేశీయ పరిపాలనను నందు లేదు. కావున విదేశీ పాఖండములోని దేశ మేదియు రాజకీయ నిర్బంధితులను ఒక తెగను ఒప్పుకొనలేదను వాదము నిలువనేరదు. ముప్పై సంవత్సరముల పూర్వమున్న పరిస్థితులను యిప్పటికి చాల భేదము కలదు. కారీరకముగా మనలో గలిగిన బలహీనతలను యువకులు ఉద్రేకపూరితులైరి తెలియుగలదు. ఒకరు మరెవ్వరిని బాధించుటను ప్రతిఘటించుటను రాజకీయ ఖైదీలు చేయుచున్న ప్రయత్నములు క్లాఫునీయములు. ఇట్టి ఉద్యమమును ప్రారంభింప దౌర్భాగ్యముకలవారి నందరిని మనము గౌరవింపవలెనుగాని, అమర్యాద చేయరాదు.

గులాబ్ సింగుగారు

ప్రతిపాదనమును మనఃపూర్వకముగా సమర్థించుచు దేశ భక్తి పూరితులగు మహాశయులను దొంగలవలె చూచుట సమంజసము కాదని గులాబ్ సింగుగారు చెప్పిరి. చెరసాల నిబంధనలలో చేయబడిన మార్పులను శాసనసభవారు యిర్పించుననియుండ ఆసక్తిగను పార్టీ నాయకులెందుకు వదులుకొనవలెనో తనకు గోచరించుటలేదు. రాజకీయ ఖైదీలందరను “ఏ” తరగతి ఖైదీలుగా పరిగణింపబడవలెను.

కే. సి. రాయ్ గారు

ఈవిషయమై కే. సి. రాయ్ గారిట్లు చెప్పిరి. చెరసాలానిబంధనలమార్పునుగూర్చి ఇతర నాయకులతో బాటు నాతోడ సక్రెటరీ గారు చుట్టటించిరి. జాతిపక్షపాతమేమియును చెరసాలలో నుండదాదని సర్ డార్వే లిండ్సే గారు చెప్పిరి. రాజకీయ ఖైదీలందరను “ఏ” తరగతిలోనో, “బి” తరగతిలోనో నుంచబడుదురు. ఇప్పుడున్న చెరసాలానిబంధనలకంటె యింక ముందు అమలులో నుంచబడు నిబంధనలు చాల ప్రశస్తమైనవి మాత్రమేగాక, ఆంగ్ల దేశములో “సక్రెజేట్ల” యెడల వర్తింపజేయు నిబంధనలకంటె గూడ నవికా త్తమమైనవి. ఖైదీలను యేతరగతిలో నుంచవలె నను విషయమును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు నిర్ణయించవలెనని నా యభిప్రాయము. మొదటితరగతి మేజిస్ట్రేట్లు నిర్ణయించరాదు.

రంగయ్యగారు

రాజకీయ ఖైదీల విషయమై వ్యవస్థాపక సభ్యుల రంగయ్య గారు తీవ్రముగా ఖండించిరి. మాలవ్యాగారును జిన్నాగారును చెరసాలల కేసుదోవారిని ఇతరులకును సత్పాతవృత్తిచూపుట పనికిరాదు. అందరను ఒక్క విధముగానే చూడవలెను. భారత దేశము సహాయ నిరాకరణోద్యమముకంటె గొప్ప తిరుగుబాటుచేయు మార్గమునున్నది. ఖైదీలలో నిట్టి భేదములను చేసితిరా మీకే మితలేని నష్టము కలుగను.

సర్ డార్వే లిండ్సేగారు

ఇకముందు అమలు పరచబడు చెరసాలానిబంధనలు జాతి పక్షపాతమును ప్రోత్సహించినవియు, ఈ విషయమై చర్చించినవారి యందరిలోను ఏకీభావమున్నదనియు లిండ్సేగారు చెప్పిరి. ఈ విషయములో తన విధ్యుక్త మను నిర్వర్తించినందులకు సంతుష్టి చెందెరి.

యమ్. కే. ఆచార్యగారు

కే. సి. రాయ్ గారి ఉపన్యాసము భావదాస్యమును ప్రకటించుచున్నదని చెప్పి కారదాచట్టము నంటిచట్టములను నిరోధించుటకు సాత్వికనిరోధికి హక్కుగలదని ఆచార్యగారు చెప్పిరి. దేశహితము కార్యమునకు ప్రజలెందుకు శిక్షింపబడవలెనని వారడిగిరి. రాజకీయ ఖైదీల కార్యక్రమము ప్రభుత్వమువారికి యిష్టము లేనిచో వారిని బంధించుదురు. కాని వారికినితము సుఖప్రదముగా చేయవలెను. సర్దార్ వల్లభభాయి పటేలుగారిని చెరసాలలో ఇట్లు చూచుచున్నామో సభ్యులె “చెరసాలా నూపరింపెండెంటుగాను తెలియజేసిరి అని ఆచార్యగారు చెప్పిరి.

యమ్. యస్. ఆనీగారు

“ఖైదీలను ప్రత్యేక సౌకర్యముల నొసంగుట సాంఘిక దర్పానై నాధారపడియుండరాదు. ఆ ఖైదీలను చేయుటకు గల కారణములమీద నాధారపడియుండవలెను. రాజకీయ ఖైదీలను ప్రత్యేక సౌకర్యము లివ్వని చెరసాలా నిబంధనలు మనకెన్నటికి తృప్తికలుపజాలవు. ప్రభుత్వమువారు రాజకీయ ఖైదీల నిష్పత్తి విధముగా చూచుట నలన రాండు పేలిల్ సమావేశము జయప్రదము కాజాలదు. రాజకీయ ఖైదీలవలె నిర్ణయించుట కష్టముకానేరదు.

సర్ జేమ్స్ క్రెగార్

సర్ జేమ్స్ క్రెగార్ గారు ప్రత్యుత్తరముగా నిట్లు చెప్పిరి:—రాజకీయ ఖైదీలను నెవరో నెవరును యింతవరకు నిర్ణయించినవారులేక, ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు సద్భావము కలిగియున్నాడు. కాని ఆంగ్ల దేశము, అమెరికా మున్నగు దేశములవలెనే భారతదేశములోగూడ రాజకీయ ఖైదీలవలె నిర్ణయించుట చాలకష్టముగుచున్నది. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లన్నియు ఈనిర్వచనము చేయలేకపోయెను. ఖైదీలెవలె అనుభవించుచున్న జీవితసౌకర్యములనుబట్టి చెరసాలలోగూడ నితనికి సౌకర్యముల నిచ్చుట వ్యాజ్యముమాత్రములపై నాధారపడియున్నది. ఇకముందు అమలు పరచబడబోవు నిబంధనలలో జాతివివక్షత లుండవు. చెరసాలా నిబంధనలు సానుభూతితోడను జాగరూకతతోడను మార్చబడినవి. ఇప్పుడు నిర్ణయించబడిన నిబంధనలు అభివృద్ధికి మార్గము జూపుచున్నవి.

తీర్మానము నిరాకరింపబడుట

తీర్మానము వోటును పెట్టబడగా 52 వోట్లు ప్రతికూలముగాను, 89 వోట్లు అనుకూలముగాను వచ్చుటచే తీర్మానము పీగిపోయెను. ఇండిపెండెంటు పార్టీవారికి వోటింగు స్వాతంత్ర్యమొసంగబడుటచే ఫజల్ రహిమతుల్లాగారును, యింకొకరును మోడీగారును తటస్థముగా నుండిరి.

ప్రభుత్వమువారి ఖర్చులు తగ్గించుట

తరువాత హోం డిపార్టుమెంటువారి గ్రాంటును గూర్చి చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. ప్రభుత్వమువారి ఖర్చులను తగ్గించుటకు గల యవసరమును నిరూపించుటకుగాను సర్ హ్యూకోక్ గారు ఆర్థికశాఖవారి గ్రాంటులో 100 కొతను ప్రతిపాదించిరి. వారిట్లు చెప్పిరి:—

వైనికవ్యయమును తగ్గించుటకు ఉపాయములను ఆలోచించుటకు ఒక చిన్న కమిటీ రోర్పరపబడవలెను. ఈ సంఘము వారు ఇంచితేపు కమిటీవారు నివేదిక నందిన సమయము నుండి యిప్పటి వరకు జరిగిన సంగతి సందర్భములను విచారింపి 5 సంవత్సరములలో వైనిక వ్యయమును తగ్గించవలసిన విధానమును నూచించవలెను. జాకీగారి ప్రయత్నమునకు యిద్దరు అనధికార సభ్యులు. సాయముచేయవలెను కంటెనెరిల పద్ధతి వనునదిచి ప్రభుత్వమువారును తమ ఖర్చులను తగ్గించవలెను. ఒక్కొక్క ఉద్యోగియొక్క ఒక్కొక్క మోటారు యిచ్చుటకంటె ప్రభుత్వపు మోటారుకారులే వారికెందుకొస్తారు. మోటారువెట్టిలకు ధనముచ్చుట కూడ ఖండింపదగినది. ప్రభుత్వమువారు సరసమైన వడ్డీ ప్రజలకు ఆప్యవలెను. ప్రభుత్వ శాఖలకు డబ్బు కావలసినచో ఉప్పు మీద యింక మూడుఅణాలు పన్ను విధించవచ్చును. ఈ విధానము ప్రజలకు లాభకరముగా నుండును.

ఇంతటితో సభవారు ఫలహారములకు లేచిరి.

ఫలహారానంతరము

హరిసింగుగారు

కమిటీలతో లాభము లేదనియు సామ్రాజ్య రక్షణ భారమును భారతదేశము వహించజాలదని చెప్పనట్లు వచ్చి సామ్రాజ్య సభకు వెడలునభ్యులను కొరవలెననియు హరిసింగుగారు చెప్పిరి.

సర్ కాన్స్టేబుల్ గారు

ప్రభుత్వమువారి ఖర్చులను తీవ్రముగా ఖండించుచు ఖర్చులను తగ్గించినగాని ఆర్థిక చట్టమును సభ్యుల లామోదంప రాదని సర్ కాన్స్టేబుల్ గారు చెప్పిరి.

నియోగీగారు

కాన్స్టేబుల్ గారు యభిప్రాయమునెడల సానుభూతి జూపును ఆర్థికపత్రములో చాలవరకు శాసనసభ్యులు వోటుచేయరాదనియు, సేవావ్యయమును గూర్చి నోరు మెదలింపన సలే వీలులేదనియు నియోగీగారు చెప్పిరి. కావున రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల సామ్యము భారత ప్రభుత్వము నెడల వర్తింపదు. వెడ్ల ఉద్యోగియుల జీతములను తగ్గించవలెనని వారు కోరిరి. “వెడ్లను నిబంధనలను కూడ మార్చవలెనని వారనిరి.

సర్ డార్వే లిండ్సేగారు

ఇంకొక సంఘమువారు ఈవిషయమును చర్చించి నివేదించవలెనని డార్వే లిండ్సేగారు చెప్పిరి. భారతదేశము ఆంగ్ల దేశము కొంతభిన్నము భరించవలసినచో ఆంగ్ల నావికాదళమునకు మనముకూడ యివ్వవలసి యుండునని వారనిరి. ఉద్యోగియుల జీతములను వృద్ధి చేయుటకు లిండ్సేగారు అభ్యంతరము చెప్పలేదు. కాని వారు పనిమాడ మోపువలెనని యనిరి.

పండిత హృదయనాథ కుంజ్రాగారు

ప్రభుత్వనిధానము మారినగాని ఖర్చు తగ్గించుటకు వీలులేదని కుంజ్రాగారునిరి. ఇప్పుడు ఖర్చు తగ్గించవలసినచో బంక్రోటులను కాపలివారిని తగ్గించవలసినవచ్చును. ఆర్థికపత్రమును అమోదించునప్పుడు అన్ని విషయములలోను ఖర్చు తగ్గించవలెనను కాన్స్టేగారి నూచనతో నా రేకీభవించిరి. కొద్దిజీతములుగలవారికి మాత్రము నష్టముగూకుండ చూడవలెనని వారనిరి.

కర్నల్ గిడ్డిగారు

బి. టుమ్, యస్. ఆర్. ఏ. యమ్. సి. ఉద్యోగములను భారతీయులపరముచేసి ఖర్చు తగ్గించవలెననియు, భారతీయులను నశ్యులను నియమించవలెననియు గిడ్డిగారు కోరిరి. అందరును 8 గంటలు పనిచేసినచో నూటికి 30 పంతులు ఉద్యోగియులు అవసరములేకండ పోదురు. రైల్వేపనివారికి అన్నము కడుపువిండలేదనియు, కట్టుకొనుటకు గడ్డలులేననియు వారు చెప్పిరి.

లీసంఘమువారి సిఫారసు వలన భారతదేశము డబ్బుచాలనష్టముగుచున్నదని వారనిరి. ఒకస్వతంత్రసంఘము విచారింపి ఖర్చులను తగ్గించవలెను.

నర్ పురుషోత్తమదాసుగారు

ప్రభుత్వమువారి పథకములో మార్పును గాని నిర్బంధమును బట్టి సాధ్యపడదని చెప్పుచు, ఈవిషయములను మునుపేను మువ్వల విచారించుకొనియు, ఈమధ్య చేయవలసినదానిని ఆర్థిక సభ్యునికి వదలవలసినదనియు పురుషోత్తమదాసుగారు చెప్పిరి.

నర్ జార్జి పట్టరు

ప్రభుత్వమువారి వ్యయములను నొక ప్రత్యేకోద్దేశిగియును చే విచారించబడునని పట్టరుగారు చెప్పిరి. మిలిటరీ ఖర్చులనుగూడ తగ్గించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. నైపుణ్యమువారు నివేదికను పునరుమమన దానివిషయమై యేమియుచెప్ప వలెదు. కాన్స్టేబులవారునకు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు బొంబాయి రాష్ట్రముతో భారత ప్రభుత్వమునకు సామ్యము కల్పింప వలెదని వారనిరి. రాజ్యాంగసంస్కరణలను చేయునపుడును ఖర్చును తగ్గించుటను గూర్చి విచారించుట సమంజసము కాదు. పార్టీ నాయకులు కోరుటచే బ్రాడ్ కాస్టింగ్ సర్వీసును తదుపరము చేసికొంటిమని వారు చెప్పిరి.

పండితమాలవ్యా:—క్రొత్తపన్నులు విధించుకొని మేమెరుగము.

వట్టరు:—ప్రతికలలో ప్రకటింపబడిన వార్తలనుబట్టి మీరు యూహించవలసినది.

మాలవ్యా:—ఇకముందు బాగ్రతగా నుండెదను. కాని యిదివరలో బ్రాడ్ కాస్టింగ్ సర్వీస్ విషయమై సేనిచ్చిన అంగీకారమును ఉపసంహరించు కొందును.

వట్టరుగారు పరస్పరించుచు ఖర్చులలో గొప్పకోతలను కోరుట కిది సమయముకాదని చెప్పిరి.

ఇప్పటికి నాలుగు గంటలయ్యెను. మాలవ్యాగారి అడ్డరకముంటు ప్రతిపాదన చర్చించుటకు సమయముగలదే సర్ మాన్యకోగారి ప్రతిపాదన వోటులేకయే నిరాకరింపబడెను సభలో గురుగునలు

ధీర్, మార్చి 10:— బడ్జెటు గ్రాంటులనుగూర్చి ఆసెంబ్లీ సభలో తిరిగి చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. బాటీయవారులు తమ నిర్ణయమును మార్చుకొని నేటిదినము సభాకార్యక్రమమును నిలిపియుంచి పతేలుగారి శిక్షనుగూర్చి ప్రభుత్వమువారి వ్యవహారాధోరణి ఎట్టిదో నిర్ణయించవలయు నని కోరుచు నొక తీర్మానమును ఉపపాదించి పంపించిరి. జిన్నాగారు యీ విషయములో ఎవరెవరి ఇష్ట మెట్లున్నదో అట్లు చేయవచ్చునని చెప్పిరి. అందువల్ల ఫలాహారానంతరము తిరిగి సభ్యులు సమావేశమై పతేలుగారి శిక్షసంబంధమైన తీర్మానములో అనుమతిగా వోటునిచ్చువారెవరో ప్రతిపక్షముగా వోటునిచ్చువారెవరో లెక్కజూచుకొనవచ్చు నని తీర్మానించుకొనిరి.

తీర్మానమునకు అనుజ్ఞ వేడుట

పతేలుగారి శిక్షనుగూర్చి చర్చించుటకును ప్రభుత్వము వారు గాంధీయద్యమునునెడల అవలంబించెడి కార్యధోరణి నిర్ణయించవలసినదిగా గవర్నరు మెంటువారిని కోరుటకును తీర్మానము ఉపపాదించుటకు అనుజ్ఞ యొసంగవలసినదిగా కోరుచు మాలవ్యాగారిట్లు చెప్పిరి. ఉప్పుపంటనుగూర్చిన కాసననిబంధనలను ఉల్లంఘించుటకై గాంధీయహోత్యుడు ప్రారంభించిన యుద్ధము మునుపకు గాంధీయ హోత్యునకు తోడునీడగా వల్లభాయి పతేలుగారు పనిచేయుచుండిరి. పతేలుగారి యెడల ప్రజలకు భక్తితాత్పర్యములు మెండు. పతేలుగారు బోర్నాయనకు వెళ్లి అచట నొక బహిరంగసభలో నుపన్యసించబోయిరి. సభలో రెండు మాటలు పత్రికలో లేదో వారిని మాట్లాడవలదని ఒక నెలవరకును నిర్బంధించుచు ఉత్తరపు బారి చేయబడెను. బొంబాయి జిల్లా పోలీసు ఆఫ్ఫీసర్ కారము యీ ఉత్తరపు బారిచేయబడెను. కాబట్టి పతేలుగారిని ఉపన్యసించకుండా ఆటంకపరచుటలో ప్రభుత్వమువారు సన్యముగా వ్యవహరించిరా? కాసనమును అతిక్రమించినవారిని శిక్షించుటలో ఆక్షేపణ ఏమియు నుండదు.

క్రొరారుగారు:—ఈ కేసుయొక్క నుణదోషములను చర్చింపరాదు.

సభాధ్యక్షుడు పతేలుగారి సోదరుడు:—కేసుయొక్క నుణదోషములను ఇప్పుడు చర్చింపరాదు.

మాలవ్యాగారు:—గాంధీయహోత్యుడు యీ నెల 12 తేదీని కాసనాతిక్రమణోద్యమమును ప్రారంభించ నున్నాడు. ఆయనవెన్వంట అనేకులు పోనున్నారు. కాబట్టి యీవిషయ మెంతటి ప్రాధాన్యము కలదై యున్నదో విశేషము కాగలదు. కనుక ఇందులో తొన్ని రాజకీయ నూత్రములు ఇమిడియున్నది. కాబట్టి యీ మహోద్యమమువిషయములో మీరు అవలంబింప దలంచిన కార్యవిధాన మెట్టిదో మాకు తెలిసికొనుటకు మీరు అనకాళి మొసంగవలెను. ఈ విషయములో రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు యిచ్చి పెచ్చినట్లు వ్యవహరించుట కధి

రేపు మహాత్ముని విజయయాత్ర

మైలాపూరు దేవళమునుండి సాయంకాలము 4-30 గ. బయలుదేరునట్టి ఉత్సవమునందు

మదరాసుపారు లెల్లరు చేరవలెను

తిలకుఘాటునందు 6 గంటలకు

బహిరంగసభకు హాజరు కండు

మదరాసు యువజనసమితి (రాజకీయశాఖ) ఆంధ్రకాంగ్రెసుసంఘము

తిరువల్లి క్లౌని కాంగ్రెసుసంఘము

కార మొసంగుట వల్ల అనేక అపాయములు కలవు. 1921 సం॥ రములో నాన్ కో-ఆపరేషను జరిగినప్పుడు 25 వేలకుంది చెర సాలల కేగియుండిరి. వీరందరిని రాష్ట్రీయప్రభుత్వములవారే స్వతంత్రిని ఇండియా గవర్నరు మెంటువారిలో సంప్రదింపక ఆరెట్టుచేసి యుండిరి. ఇట్టి వైపరీత్యమును పద్ధతి తిరిగి అమలు జరుపకుండురగాక!

అనుజ్ఞ యొసంగబడెను

ప్రభుత్వసభ్యులను సర్ జేమ్స్ క్రొరారుగారు యీ తీర్మాన ముపపాదించుట కెట్టి ఆక్షేపణయును చెప్పలేదు. సభాధ్యక్షుడు తీర్మానము సన్యముగానే యున్నదనియు ఉపపాదించవచ్చుననియు చెప్పెను. సాయంకాలము 4 గంటలకు తీర్మానము చర్చింపబడుటకు కాలనిర్ణయము చేయబడెను.

మాలవ్యాగారి యుపన్యాసము

గాంధీగారి యుద్ధయముపట్ల గవర్నరు మెంటువారు అవలంబించదలంచిన వ్యవహారాధోరణి ఎట్టిదో గవర్నరు మెంటువారు ముందుగా నిర్ణయించవలయు నని కోరుచు మాలవ్యాగారు తమ తీర్మానమును ఉపపాదించుచు ఈక్రింది రీతిగా నుపన్యసించిరి. ఐరోపాయుద్ధమునకు పూర్వముందును తరువాతను గాంధీయహోత్యుడు చేసిన కృషిని బాగుగా ఆలోచించవలెను. వైస్రాయిగారు ఇటీవల అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును గూర్చి చేసిన ప్రకటనకు దేశమందలిజనులు మార్పు నొందిరి. కాని రస్సెలు ప్రభువు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి తరపున చెప్పిన మాటలనుబట్టియు వైస్రాయిగారు తర్వాత తిరిగి అసెంబ్లీసభలో చేసిన యుపన్యాసమునుబట్టియు ప్రజల మనస్సులు తిరిగిపోయినవి. ఈ సందర్భములలో గత్యంతరము లేక కాంగ్రెసుసభవారు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య తీర్మానమును చేసిరి. కాని, అధినివేశస్వాతంత్ర్యము ఇప్పుడు వెంటనే ప్రసాదించబడినప్పటికిని కాంగ్రెసువాదులు తమ యుద్ధయములను సంకల్పములను రద్దుచేసికొనగలరని గాంధీగారు కడపటి లేఖగా వైస్రాయిగారికి వ్రాసిన యుత్తరముందుగూడ తెలియజేసిరి. వైస్రాయిగారి జవాబు అతిముక్తసరిగా నుండెను. అధినివేశస్వాతంత్ర్యము ప్రసాదించబడునను ఆశ ఏమాత్రము లేక పోవుటచే దౌర్జన్యరహితముగా, కాసనధికార మారంభించుటకు గాంధీగారు నిర్ణయించిరి. ఈ యుద్ధయమువల్ల యీ ప్రభుత్వముయొక్క అభిప్రాయమును సమస్తనాగరిక ప్రపంచమునకును నెల్లడిచేయవలసిందియు యీ యుద్ధయ మారంభించబడినది.

మరికొంత రాయబారమును, ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరిపినప్పటికి ఈ కాసనధికార మారంభించుట యుక్తముని నా స్వంత ఆభిప్రాయమై యున్నది. కాని ప్రస్తుతపరిస్థితులలో గాంధీయహోత్యుడు ఉత్తమాశయములతో వ్యవహరించుటలేదా? దేశస్వాతంత్ర్యమునకై అమితమైనత్యాగమును చేయదలంచుటలేదా? ఈయుద్ధయమును ఉపక్రమించుటకై ఉప్పుపన్నునే ఆధారముగా తీసికొని గాంధీయహోత్యుడు దాడి నెడలంచున్నాడు. సర్దారు వల్లభాయి పతేలుగారు దౌర్జన్యరహితములై యీ యుద్ధయమును సాగించుచున్నారు. జిల్లా పోలీసు ఆఫ్ఫీ 42 నెక్సు ప్రకారము పతేలు గారికి ఉత్తరపు బారి చేయబడెను. పతేలుగా రిప్పును చెరసాలలో నిర్బంధించబడి యున్నారు.

ఇంతయును ఒక ప్రత్యేక వైపరీత్యముగా భావించరాదు. పతేలుగారి చేరము సామాన్యముగా ప్రజలను ద్రోహకార్యములకు రెచ్చగొట్టుటనందిది కాదు.

భారతీయుల సమ్మతిలేక బ్రిటిషువారు యీ దేశమును పరిపాలింప వలెదని నిర్ధారణ చేయుటకై ప్రజలు తమ దృఢ సంకల్పములు యీ రీతిగా నెల్లడించుచున్నారు. కాబట్టి యిట్టి సందర్భములో వల్లభాయి పతేలుగారి నొక్కరిని ప్రత్యేకించి

అరికట్టుటకై రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారికి సర్వ స్వతంత్రాధికార మొసంగుట న్యాయమా? ఈ మహోద్యమ విషయమై బ్రిటిషు సార్వభౌమునకుగూడా తెలియజేయవలసి యున్నది. అట్లు చేయనియెడల, భారతదేశము స్వతంత్రించి అంతర్జాతీయ సమితి సభలో సమస్తనాగరిక ప్రపంచము నెదుటను తన విజ్ఞాపనలను నివేదించుకొనును. (హర్షధ్వనులు.) ఇ దంతయును అవసరము లేకుండ ప్రభుత్వమువారు మంచివ్యవహారజ్ఞానముతో రాజకీయపరిజ్ఞానముతో ప్రవర్తించుట యుక్తము.

క్రొరారుగారి ప్రత్యుత్తరము

ప్రభుత్వసభ్యులను సర్ జేమ్స్ క్రొరారుగారు మాలవ్యాగారి యుపన్యాసమునకు ప్రత్యుత్తరపూర్వకముగా నిట్లు ఉపన్యసించిరి. ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితులకు మాలవ్యాగారి సంగిన అన్వయము నే నంగీకరింపబాలను. పతేలుగారి శిక్షవిషయములో ఇమిడియున్న పెద్ద రాజకీయ సూత్రములను గూర్చి చర్చించుట కిది సవకాశముగాని వ్యవధిగాని లేదు. ఇప్పుడు ప్రస్తుతము ఆలోచింప వలసిన విషయము పతేలుగారి అరెస్టు, వారికి విధించబడిన శిక్ష.

జిల్లా పోలీసుఆఫ్ఫీ 42, 54, 71 నెక్సులు పరిశీలించి చూడండి. ఈ ఆఫ్ఫీసర్ కారము ప్రజాకల్లోలకారణము లైన యుపన్యాసముల నొసంగరాదని ఎవరి నైనను నిషేధించవచ్చును అట్టి ఉత్తరపును గౌరవించనివారిని వెంటనే శిక్షించవచ్చును. పతేలుగారి సంగిన యుపన్యాసములందు శిక్షుల నిరాకరణము, కాసనధికారము, ప్రభుత్వోద్యోగులను బహిష్కరించుట ప్రజలకు బోధించబడెను. కాబట్టి ప్రజాకాంతిని కాపాడుటకై యీచర్య జరుపవలసిన అవసరము కలిగినది-అధికారుల ఉత్తరపును పతేలుగారు ఉల్లంఘించిరి. తాను సదరు అపరాధమును చేసినవని ఒప్పుకొనెను - చెరసాలకి విధించబడెను.

నా స్వాసభవమునుబట్టి గత నాన్-కో-ఆపరేషను ఉద్యమదినములలో యీ బోర్నాయు జిల్లాలో హత్యలు చోరీలు కూడ జరిగెను. ఈ యుద్ధయము కాసనాధికారమును ధిక్కరించుటనే పరమధర్మముగా బోధించుటవల్ల దుర్మార్గుల నేకులు యీ అనకాశమును పురస్కరించుకొని ఘోరకార్యములను చేయుచుండురు. సదరు జిల్లాలో వెనుకటియుద్ధయపు అల్లరులను ఆణచివేసి కాంతిని నెలకొల్పుటకు బొంబాయిగవర్నరు మెంటువారికి 2 సం॥రములు పట్టెను.

ఉపప్రవక్తము లైన యీ యుపన్యాసములను ఆపి నేయుటకు జిల్లా అధికారులు వెంటనే పూనుకొని యుండని యెడల సదరు అధికారులు తమ ధర్మనిర్వహణమును తప్పినవారగుదురు. కాబట్టి సదరు అధికారి జరిపినచర్యలను నేను యీ సభవారియెదుట కొనియాడుచున్నాను. (హర్షధ్వనులు అధికారపక్ష సభ్యులు.)

ఈ యుద్ధయమునెడల ప్రభుత్వమువారి కార్యధోరణి నిర్ణయించవలయునని మాలవ్యాగారు కోరిరి. ఈ విషయము వైస్రాయిగారి యుపన్యాసములోనే ప్రస్తావించబడి యుండెను. "గవర్నరు మెంటువారు సమాధానమార్గములనే అన్వేషించుచు, దేశములో ప్రజాకాంతి, కాసన గౌరవాధికారములను కాపాడుచుండెదరు" అని వైస్రాయిగారు చెప్పియుండిరి. కాబట్టి సదరు ప్రకటనలో నూనింపబడిన పరిపాలనా పద్ధతిని అమలుపరుచుట కావలసిన పను లన్నియు జరుపబడును. కాబట్టి, కాసనములను ధిక్కరించుటవల్ల కలిగెడి ప్రయోజనమునున్నది. కాబట్టి గవర్నరు మెంటువారును, గవర్నరు మెంటు అధికారులను తమ ప్రజాసేవయందుగల బాధ్యతలనుబట్టి యీ ప్రత్యేకింప యములో యీ విధముగా చర్య జరిపిరి. లేనియెడల వారి యుద్ధోగ ధర్మమునకే లోపము కల్గియుండును. కనుక యీ తీర్మానమును నేను ప్రతిఘటించుచున్నాను. (హర్షధ్వనులు.)

సి. యస్. రంగయ్యగారి యువన్యాసము

వైస్రాయిగారు చేసిన ప్రకటనయందలి వాక్యములను క్రొవారుగారు ఉదాహరించి ప్రభుత్వవిధానము దానినినే తేట పడుచున్నదని చెప్పిరి. కాని, ఆ వాక్యములను నేను ప్రమాణముగా అంగీకరించును. వైస్రాయిగారికి వై అధికారి యగు ఇండియా కార్యదర్శిగారు ఉచిత్యసింహిరి, బర్మన్-హిందూ ధోరణి యొక చూపలయ ననియు; సమాధానపద్ధతియే యొకమందు అనలంబింపబడు ననియు ఇండియా కార్యదర్శిగారు చెప్పిరి. వైస్రాయిగారి యువన్యాసమున 10-వ తేది కార్యదర్శిగారు పూర్వపక్షముచేసిరి. వల్లభాయి పటేలుగారు తమ అభిప్రాయమును ప్రకటించిరి. కాని వారి యువన్యాసము వారు 2-వ తేది 10-వ తేది మొట్టమొదట చేయవలెనని వారి యుద్దేశము లేదు. దౌర్జన్యరాహిత్యనియమప్రకటనయైన రాజకీయ నాయకుని బైల్డ్ అప్ సంచుట ఎందుకు? కాబట్టి యిప్పుడు నిర్ణయము కావలసిన పెద్దవిషయ మొకటి కలదు. వైస్రాయిగారి ఇష్టానుసారము ఈ దేశము పరిపాలింపబడవలెనా లేక బ్రిటిష్ పార్లమెంటువారి ఇష్టానుసారము పరిపాలింపబడవలెనా బహిః రాండుటేబిలు సభయందు యీ ప్రశ్న పరిష్కరింపబడును. ఈ రాండుటేబిలు సభకు మాలవ్యాగారు కూడ హాజరుగుట కంగీకరించిరి.

మాలవ్యాగారు—గాంధీగారు పటేలుగారును తెయిలులో నుండగా రాండుటేబిలుసభకు పోవువా డెవ్వరు?

రంగయ్యగారు—అవును. నే నంగీకరించుచున్నాను. రక్తములో ఆణుమాత్రమైనను దేశభిక్షానము గలవా డెవ్వడును యీ స్థితిలో రాండుటేబిలు సభకు పోజాలడు. బ్రిటిష్ పార్లమెంటులో కార్మిక పక్షము దుర్బలముగా నున్నదను సందర్భమున ఆధారముగా జేసికొని యిప్పుడు నిరంకుశ్యత ప్రభుత్వమువారు జరుపు తెందులకు?

అమరనాథదత్తుగారి యువన్యాసము

ప్రభుత్వమువారు క్రూరపద్ధతులను అవలంబించేయెడల పెద్ద విప్లవము జరుగనున్నది. ప్రభుత్వమువారు ప్రజలలో కలగజేసిన యసంతృప్తిని ప్రభుత్వమువారే వీల అణచివేయవలెను. గవర్నమెంటు సకాలములో సవ్యముగా ప్రవర్తించుట ఎప్పుడును లేదు. కాననోల్లంఘనము రానున్నది గనుక ప్రటేలుగారిని ముందుగా అరెస్టుచేసిరి.

అసీగారి యువన్యాసము

జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు పోలీసు ఆర్డరును సక్రమముగా ప్రయోగించలేదు. క్రిమినలు ప్రాసీజరు ఆక్టు 144 సెక్షను ప్రయోగించుటకు తగిన సందర్భస్థితి వారికి కన్పించలేదు. కాబట్టి, దౌర్జన్యరాహిత్యమే దీక్షగావహించినవాడు దౌర్జన్యసహితమును దుండగములను చేయునట్లు కేవలము భర్తద్రోహమై యున్నది. ఈజిల్లా యావత్తును దుండగములను తయారగునని క్రొవారుగారు చెప్పియుండిరి. వారి వాక్యములకు ఆధారము లేమిటి? నాకోకోఆపరేషను ఉద్యమము ముగిసిన యనంతరము సామాన్యముగా జనసంఘములో జరిగినదేరములనుగూడ నాన్ కో - ఆపరేషను ప్రభావమే అని ముడిపెట్టిరి. వల్లభాయిపటేలుగారిని అరెస్టుచేయుటవల్ల అల్ల కల్లోలములు జరుగకుండు నివారణపద్ధతులనుగూడ ఆధారము లేదు. నివారించుటకు బనులు ఉద్యమము విజృంభించును.

కర్నూలు క్రాంత్యుగారు

అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము న్యాయసమ్మతమైన పద్ధతులచే రాబట్టదలంచినయెడల యూరోపియను సంఘము కూడ తోడ్పడును. కాని కాసన వ్యతిరేకపద్ధతులచే రాబట్టదలంచినయెడల యూరోపియను సంఘము తోడ్పడజాలదు. ఇట్టిపద్ధతి నవలంబించుటచే దుండగములు దుర్భాగ్యములను చేయుటకు మంచి అవకాశము వారికి లభించును.

కే. యు. మునీ గారు

ఇండియా కార్యదర్శి యగు వెడ్జిఫర్డు వెన్నుగారు దౌర్జన్యము ప్రేరేపించువారే అరెస్టుచేయబడుదురని చెప్పియుండిరి. పటేలుగారు ప్రజలను దౌర్జన్యమునకు పురికొల్పిరి క్రొవారుగారు చెప్పిరి. ఆక్రమమైన ఉత్తరువును పటేలుగారు ప్రతిఘటించి తమ యసమ్మతిని జాపిరి. కాబట్టి అభిప్రాయప్రకటన చేయుటయే ప్రభుత్వమువారు నేరమని తలంచేయెడల యీ సభ్యులందరును బాగ్రత్తగా నుండవలసినదే.

మాల్వి యాకూబుగారు

కాసనము అతిక్రమించినవారు శిక్షింపబడవలెనని మాలవ్యాగారు చెప్పినట్లుగా లక్షమంది యువకులు తెయిలుకు పోవున్నారు. కనుక గవర్నమెంటువారు గట్టికట్టుదిట్టములను చేయవలెను. కాని, గవర్నమెంటువారు నిర్దాక్షిణ్యముగా క్రూరముగా శిక్షలు వేయరాదు. అట్టి పనులుచేసితే ఉద్యమము విజృంభించును. చేతులతో చేతులకులిపి పోరాడుటవల్ల సేగాక గవర్నమెంటు బాకీలను శిస్తులను చెల్లింపక నిరాకరించుటవల్ల కూడ

పాదముల పోటు

పొక్కులు, పగుళ్లు జాంబక్ వలన కుదురగలవు

మీరు పాదములపగుళ్లు, వాపులు మొదలైన వాటి వలన తయగు బాధ వొందుచుండిన జాంబక్ తప్పక నివారణ చేయగలదు. జాంబక్ నందు మిలువైన ఓషధులు కలసి యున్నవి. ఇది వ్యాధియొక్క మూలముతో సహా పోగొట్టును. బాధను పోగొట్టి, రక్తనాళముల నాపులను తీసివేయుటయే గాక, వీటియందుండు విషవదార్థము నంతయు తొలగించును.

జాంబక్ ను మడివలకు, బొటనకేళ్లకు, రుద్దిన నరములోనికి పోయి బాధను తీసివేయును. కాలిపగుళ్లకు ప్రతి నిత్యము జాంబక్ ను రాయచుండిన క్రమముగా మనీ క్రొత్త చర్మమును పెట్టును. గాయములకు, చర్మవ్యాధులకు మహాయోగపడును.

మృగమదములు కలుపకయే తయారుచేయబడినది. జాంబక్ చిన్నడబ్బాలలో నుంచబడి డబ్బా 1 కి రు 1/- చొప్పున లేక పెట్టె రు 2/4/- మందులమ్ము యందరినందనదొరుకును.

ZAMBUK

ఏజెంట్లు:—మెసర్యు. దాదాఅందుకో, చెనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు

దౌర్జన్యము జరుగుచున్నదను భావించవలెను. బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వము ప్రసాదించ బడినచో యీ సమస్య పరిష్కారముగ నని నేను అంగీకరించను. హిందూ మహమ్మదీయసమస్య పరిష్కారమైన నే గాని స్వాతంత్ర్యము లభింపజాలదు. (అధికార పక్ష సభ్యులలో హర్షధ్వనులు)

(జిన్నాగారి యువన్యాసము)

జిన్నాగారు కట్టకడపట ఉపన్యసింబిరి. ఈ యుద్ధమును ఆంబివేయుటలో ఇండియా గవర్నమెంటువారు బాధ్యతవహించి ఒక పద్ధతిని అవలంబించెదరా? లేక ఆయా జిల్లాల మేజిస్ట్రేటుల ఇష్టానుష్ఠములకు వదిలివేయుదురా?

క్రొవారుగారు:—ఈ యుద్ధసమిషయములో అవలంబించవలసిన వ్యవహారధోరణి యిండియా గవర్నమెంటువారే నిర్ణయించెదరు. కాని, ఆయా సందర్భావసరములను బట్టి జరూరుగా చర్యలను జరుపవలసినయెడల ఫానికాధికారుల యిష్టానుసారము జరుపబడును.

జిన్నాగారు:—కాని పటేలుగారిని అరెస్టు చేయుటకై సంభవించిన జరూరు అవసరమువీడు కలిగినది? ఇట్టి అరెస్టుల వల్ల ప్రజాభిప్రాయము కైకొనడండ్ల త్రొక్కిపట్టుట యగుచున్నది. మేజిస్ట్రేటుగారు తమ ఉత్తర్యను జారీచేయుటకు పూర్వము బొంబాయి గవర్నరుగారిని కూడ సంప్రదించి యుండలేదు. వల్లభాయి పటేలుగారు నేరముచేసినవారే అయినయెడల వారి నేరమును సరిగానిచారించి శిక్షించినయెడల నాకెట్టి ఆక్షేపణయును లేదు.

సాయంకాలము 6 గంటలైనది

సాయంకాలము 5-40 గంటలకు తీర్మానము వోటుకు పెట్టబడెను. అనుమతులు 53 గరు ప్రతిమారులు 30 గరు ఇండియన్ డెంటుసభ్యులు తలపక్షముగా నుండిరి. సెంట్రలు వహమ్యుడియులు గవర్నమెంటు పక్షము వోటు నిచ్చిరి. తీర్మానము ఓడిపోయెను సభితిరిగి రేపు సమావేశమయ్యెను. (అ. ప్రె.)

4000 రూపాయలు ప్రభుత్వమువారికి ముట్టుట

అనూప్ సింగుగారి

లాహోరు, మార్చి 10:—కాంతికి భంగము కల్గింపకుండుట కని నిసాల్టార్ అనూప్ సింగువద్ద నుండి గైకొనబడిన 4000 రూపాయల ధరావతును అడివనర్ మేజిస్ట్రేటు లాయగారు ప్రభుత్వమువారికి జెందవలయునని యాజ్ఞాపించిరి. పించునపిఠాయిల బాతానోకదానిని అనూపు సింగు ఏర్పాటుచేసి, ప్రభుత్వమువారు తమకు నేలనో సంగవలయునని కోరియుండిరనుట పాపకులకు జ్ఞప్తియొండవచ్చును. ఇందులకు ఫలితముగా అనూప్ సింగుగారి ధరావతుమొత్తము నొసంగుట కాజ్ఞాపించబడిరి. దీక్షి మిమ్ములఅనూప్ సింగుగారు జేసిన పనులకే నేటియభియోగము గొనిరాబడి యుండెను. (అ. ప్రె.)

నిమ్నజాతుల మహాసభ

వైసుకు కమిషను నివేదిక ప్రచురింపబడినదిప భారత నిమ్నజాతుల మహాసభ డా॥ బి. ఆర్. అంభేడుగారి అధ్యక్షతన బొంబాయిలో సమావేశమగుటకు నిశ్చయించిరి.

కారాగృహములో వల్లభాయిపటేలుగారి స్థితి

మహాచేవదేశాయి, ఆచార్యకృపాలినిగార్లు

నిన్న వల్లభాయిగారిలో మాటలాడుట

నిన్న 10 వ తేదీ మధ్యాహ్నము దేశాయి కృపాలిని గార్లు చెరసాలకు వెళ్లి వల్లభాయిగారిలో మాటలాడి వచ్చిరి. “వల్లభాయిగారికి ప్రత్యేకసౌకర్యములును అసౌకర్యములును గూడలేవు. సామాన్య ఖయిదీలనందరినిచూచునట్లే ఆయననుగూడ చూచుచున్నాడు. విడిఖయిదు వేయబడినందున వల్లభాయిగారు నూమూలు దుస్తులనే ధరించియున్నారు. గాని ఆయన పరుండుటకు స్వంత పరుపులేదు. ఉద్యోగశిల్పిని పచ్చడమును క్రింద పరుచుకొని దానినిూడనే పరుండెదరు. రాత్రి అతని గదికి గూడ తాళమువేసెదరు. తక్కినసోజులలో సాయంకాలము 8-30 కును ఆదివారమునాడు మధ్యాహ్నము 3-30 గంటలకు తాళమువేసెదరు. ఉదయమున 7 గంటలకు మరల తాళముతీసెదరు. “తనకెట్టి ప్రత్యేకసౌకర్యములును అవసరములేదని వల్లభాయిగారు చెప్పిరి.” విడిఖయిదువేయబడినవారందరును వేములో వసారాలో పరుండుట కనుమతి యియ్యవలెను. వారు రాత్రి చదువుకొనుటకొక దీపము నియ్యవలెను. వల్లభాయిగారు రూఢిగా నెరుగుదురు. “నాకు శిక్షవిధించిన మేజిస్ట్రేటుకు న్యాయకాస్త్రము తెలియదు. నన్ను శిక్షించుటకు నేనెట్టి ఉపన్యాసమునిచ్చియుండలేదు. ఈశిక్ష ఎంతతక్రమమైననగునాకెట్టి విచారమునులేదు. నేను ఉపన్యాసమును ప్రారంభించక ముందే నన్ను అరెస్టుచేసిరి. బొంబాయి మండలి పోలీసు చట్టము 71 వ సెక్షను క్రింద నాకు శిక్ష విధించితిని మేజిస్ట్రేటు తెలిపెను. ఆ సెక్షను క్రింద పూర్తిశిక్షనే విధించెను” అని వల్లభాయిగారు తెలిపిరి. ఆయన చాల ఉత్సాహముగానే యున్నారు, అని” దేశాయి, కృపాలినిగార్లు తెలిపిరి (శ్రీ ప్రె) వల్లభాయిగారికి శిక్షవేయుట

దేశమునందంతటను సభలు మున్నగువి జరుగుట

అహమదాబాదు ముగ్ధినిపాటిల్లీ.

నిన్న 10 వ తేదీని వల్లభాయిగారి సభిందించుచు నొక తీర్మానము మాత్రమే ఆమోదిం చి వల్లభాయిగారిని గౌరవించుటకు సంఘసభను విరమించిరి. ఈ సంఘమునకు వల్లభాయిగారు చాలకాలము అధ్యక్షుడుగా నుండెను. (శ్రీ ప్రెసు)

బొంబాయి కాసనసభ

వల్లభాయిగారి శిక్షనుగూర్చిన ప్రశ్నలు

నిన్న 10-వ తేదీని బొంబాయి కాసనసభలో సభ్యులు చాలమంది వల్లభాయిగారి శిక్షనుగూర్చి హామీ మెంబరు జి. యి. బి. హాట్టనుగారిని చాలప్రశ్న లడిగిరి. ప్రాఫెసరు స్వామినారాయణ, ఖాను సాహెబు అమ్మను మారి గార్లప్రశ్నలకుహాట్టనుగారు సరియైనప్రత్యుత్తరములనియ్యలేదు వల్లభాయిగారు రానుగ్రామమున మేజిస్ట్రేటు ఆజ్ఞ నతిక్రమించి ఉపన్యసింప నారంభించితిమిట్లునే అరెస్టుచేసిరిని సభ్యుడు తెలిపెను. (అ. ప్రె.)

అహమదాబాదుమిల్లు యజమానులసభ

సభకు మహాత్ముడుగూడ వెళ్లుట

8వ తేదీ మధ్యాహ్నము లిలకు స్వరాజ్యనిధినిగూర్చి ఆలోచించుచు ఈసభజరిగినది. ఈ సభకు మహాత్ముడును బిర్లా గారునుగూడ వచ్చిరి ఈనిధియొక్క వడ్డీలోనుండి వెనుకటివలె నే కార్మికుల పాతకాలకొరకు నెలకు 1250 చొప్పున నిచ్చుచుండవలెను. లిలకునిధికి నియమావళిని మహాత్మునితో నాలోచించి వ్రాయవలెను. వల్లభాయిగారిని శిక్షించినందులకు సంఘమువారి పక్షమున నేటు మంగళదానుగారు సంతోషమును వెల్లడించిరి. (అ. ప్రీ ప్రెసు)

స్త్రీలు సత్యాగ్రహమున చేరగోరుట

ధిల్లీలో జరిగిన స్త్రీలసభ

ధిల్లీలో విదేశ వస్త్రప్రహిమగ్రహమునుగూర్చి ప్రచారము చేయుట కొక స్త్రీలసభసంగసభ జరిగినది. “మహాత్ముడు త్వరలో ప్రారంభింపనున్న స్వరాజ్యసత్యాగ్రహమున పాల్గొనుటకు స్త్రీలకుగూడ నవకాళ మొసగవలె”నని ఆసభలో చాలమంది స్త్రీలు ప్రసంగించిరి. (శ్రీ ప్రె.)

లాంకాపైరు నూలుపరిశ్రమ

పునర్నిర్మాణ సూచనలు

లండనుపైర్లు పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది—బోర్డు ఆఫ్ ట్రేడురీటర్సులలోగల వివరములు మననూలుపరిశ్రమ యొక్క మాంద్యస్థితిని ప్రత్యక్షముగాచెబుచున్నవి. గతసెల లో యెగుమతి కాబడిన సరుకు అంతకు పూర్వపు జనవరి సెలలో యెగుమతి కాబడిన సరుకు కంటే 20 లక్షల పౌనులు తగ్గినది. కాని లాంకపైరు వర్తకము సెల సెలకును యేడాది కేడాదికిని అంతకంత కెక్కువ మాంద్యస్థితికి వచ్చుచున్నది. ఈ దశ యాక్షాతయే ఆభివృద్ధి మార్గము జూపవచ్చును. ఎట్లయినను మన నూలుపరిశ్రమను యధాస్థితికి దెచ్చుటకు మిదనుండి క్రిందివరకును పూర్తియగు పునర్నిర్మాణము ముఖ్యపరమయి యున్నదను ఆభిప్రాయ మిప్పు డంతకంతకు ముందుకు వచ్చుచున్నది. నూలు పరిశ్రమయొక్క అన్ని కాళ్ల ప్రతినిధులతోను పనివారల ప్రతినిధులతోను గూడ గూడి యుండిన ప్రతి వర్తక సంఘముల జాయింట్లు కమిటీ వారు మాన్ ఛెస్టర్లో నిటీవల సుపన్యసింపిన తామసుగారి నూచనను బట్టుకొని తామిదివరలో నెన్నడును డలపెట్టియుండనంత సాహసకరమగు పునర్నిర్మాణవిధానమును సూచించియున్నారు. నూలుపరిశ్రామికుల నందరిని మాత్రమేగాక నూలువర్తకులందరి నిగూడ నొక్కటిగా గలుపుటయే కమిటీవారి ముఖ్యద్దేశము. ఈయుద్దేశముతో కమిటీవారు పరిశ్రామికులకు అవసరమగు భౌగోల్తాంతము యిచ్చుటకును వారికి వర్తకులతో సంబంధముగలుపుటకును సిద్ధపడియున్నామని యొక ప్రకటన గావించియున్నారు. ఇంతటి ప్రాతినిధ్యముగల కమిటీచే గావించబడిన యీ ప్రకటన చాలముఖ్యమయినది. నూలుపరిశ్రమకు సంబంధించిన కాళ్ల నన్నిటి నొక్కటిగా గలుపు ఆలోచన లాంకపైరుకును నూతనమగుటబట్టిగాక సరుకు తయారగుటలోను పంపకముగుటలోను క్రమప్రకారముగా జరుగవలసిన యవసరము గుర్తింపబడుట కేదియో ప్రథమమగుట ఆట్టి యీ ప్రకటన అత్యంతముఖ్యమయి యున్నది.

మనకు దూరముగానున్న ప్రాచ్యదేశములలో మన వర్తకములో నెక్కువ భాగము జపానీయుల వశమగుటయే లంకాపైరు వర్తకము యొక్క మాంద్యమునకు ముఖ్యకారణమై యున్నది. జపానీయుల వశమగుటకు కారణము వారికిగల అనుకూల దేశభరిస్థితులను చాకమాతీయును అగుటకంటే వారు తమ సరుకును తయారుచేయుటలోను, పంపకము గావించుటలోను చేసియున్న మంచియేర్పాటులే యెక్కువ కారణములయి యున్నవి. బార్బార్డు ఎల్లింగరు గారు రాయలు ప్రాటిస్టికలు సానెటికీ యిటీవల సమర్పించిన పత్రికములో బ్రిటిషు పరిశ్రమల యొక్కయు, జపానుపరిశ్రమలయొక్కయు విధానమునందు గల భేదమును స్పష్టముగా విశ్లేషించియున్నారు. జపానులో పరిశ్రమలన్నియును కొద్ది సంఖ్యగల పెద్దకంపెనీల చేతులలో వశమయియున్నవి. మూడు పెద్దవర్తక గృహములు, నూలు పరిశ్రమతో అంతకంత కెక్కువ సంబంధము గలుపుకొనుటయే గాక, సరుకు పరిశ్రమకు కావలసిన యావత్తు ప్రత్తిలో ముప్పాతిక భాగముకంటే నెక్కువగా దిగుమతిచేసి దానితో తయారగు సరుకులో ముప్పాతిక భాగముకంటే నెక్కువగా యెగుమతి చేయుచుండును. ఈమూడు కంపెనీలును తమ సరుకును కొనుదొవ్వనీలను బాగా ఈప్టు ఇండిసులలోను, భారతదేశమున తటను, చీనాలో ప్రత్తి పండు ప్రదేశములలోను, సంయుక్త రాష్ట్రములలో ప్రత్తి పండు ప్రదేశములలోను అమ్మకపుయేజ్వనీలను ప్రపంచములోనున్న ముఖ్యవర్తకస్థలము లన్నిటియందును స్థాపించియున్నవి. నూలు పరిశ్రమగూడ చాలవరకు పెద్దకంపెనీలకు వశమయియున్నది. ఈవిధముగా అన్ని కాళ్లనొక్కటిగాగలుపుయేర్పాటుపలనలాభములు ప్రత్యక్షమగుచునేయున్నవి. మనదేశములో నూలుపరిశ్రమ మూడువేలకంటే నెక్కువకాళ్లుగా విభజింపబడినను మారు 800 ప్రత్తివర్తకులతోను 1800 నూలుపరిశ్రామికులతో ఏడు మొదలు యెనిమిదివందల వర్తకులతోను గూడియున్నది. ఇంతకుపూర్వము యెగుమతి వర్తకమంతయు నిండుమిండుగా మన చేతులందే యుండుటవలన, యీవిధమగు విభాగము చాల లాభకరముగానే యుండెను. కాని, యూరోపుయధమతరువాత సింధిగురు మారినందున యీవిధానము చాలావత్తుకరముగా పరిణమించెను. ఎందుకనగా, జపానులోవలె సమిష్టిగా సరుకు తయారగుటకును అమ్మకముగుటకును, యీవిధానము అవంకమయినది.

“బ్రాడ్వీ”

దుర్గాకళామందిరము—బెజవాడ

17—3—30 సోమవారమునుండి ప్రదర్శింపబడును

ఈ ఫిల్మును

న్యూయార్కుపౌరులు తడేకడీక్షగా 2 సంవత్సరములు చూచి ఆనందించిరి.

బెజవాడపౌరులును తడేకడీక్షగా 3 దినములు చూడలేరా?

15 లక్షల డాలర్లు వెచ్చించి 3 సెలలు పరిశ్రమచేసి సిద్ధపరచిన ఫిల్ము

మహాదైత్యర్యములకు అమెరికాదేశమే విరుదు పొందినది. అచటి దేవేంద్రభాగములకు న్యూయార్కు నగరమే జోడులేని వీడు. అందుగల “బ్రాడ్వీ” యనుపెద్దవీధియే స్త్రీపురుషుల వినోదలీలావిలాసములకు పెట్టినది వేరు. అచట నుండెడి రాత్రికూటములే పచ్చిశృంగారములకు పుట్టినిండ్లు.

ఫిల్ము తయారుచేయుటకై నిర్మింపబడిన కృత్రిమబ్రాడ్వీ (పెద్దవీధి) అసలుకు మించిన నకలుగా నున్నది.

ఈ ఫిల్ములోని రంగస్థలములు కోటిసూర్యప్రభలతో దేదీప్యమానమగు దీపపుకాంతలతో నలంకరింపబడినవి.

రాత్రికూటము లనెడి “రహస్యరాత్రివినోదమందిరముల”లో జరిగెడి స్త్రీపురుషుల నాట్యములు, నృత్యములు, మేజవాణీలు, పడుచుపిల్లల పచ్చిశృంగారములు, రానక్రీడలు, మురిపెములు, మోహములు, ముద్దులాటలు చూచినయెడల, ఇది కలయో? వైష్ణవమాయయో? యనిపించును.

ఆ సాగసుకత్తెల విలాసములను జూచినచో ఇంద్రలోక మిదియే యనిపించును. మరొకప్పుడు నరకద్వార మదిగో యనిపించును.

దీనిని మించిన ఇంద్రియసౌఖ్యము ఊహింపలేము. దీనికి మించిన కామోద్రేకము చూడజాలము—సుఖము దుఃఖము—ఆనందము అనవ్యము—మోహము మోసము—విరహము—ఉద్రేకము—ఉన్మాదము—అన్ని రసములును జగన్నాటకములో ఎట్లు ఉప్పొంగుచున్నవో, ఈ కథలోగూడ నట్లే వెల్లువలై కన్పించును.

మేయోకన్య “భారతమాత” యనుగ్రంథం వ్రాసి భారతదేశమును దూపించెను. మేయోకన్యన్వంతదేశ మెంత మేలైనదో యీ ఫిల్మువల్లనే తెలియగలదు.

తెనాలి

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఖడ్గరు

అఖిలభారత చర్రాసంఘమువారు తెనాలిలో నొక ఖడ్గరు డిపో నేర్పాటుచేసినారు. ఆ డిపోలో ఖడ్గరు వివిధవిధ క్రయమగుచున్నది. గత 5 మాసముల అమ్మకము యీ క్రింద తెలుపడమైనది.

Table with 4 columns: Year, Quantity, Price, Total. Rows for 1929 and 1930.

పదిహేడువేల రెండువందలనలబది అయిదు రూపాయలు పది పైసాలు విలువగల ఖడ్గరు విక్రయంపబడినది. సప్తయికొలది విక్రయము హెచ్చుకాగలదు. డిపో మేనేజరు శ్రీయుత పాలకుడు రామకృష్ణయ్యగారు అమితోత్సాహముతో పనిచేయుచున్నారు.

శ్రీయుత శంకర్లాల్ బ్యాంకరుగారు మా గ్రామము దయచేసి ఖడ్గరు డిపోలను తనిఖీచేసినారు.

సత్యాగ్రహము

మహాత్మాగాంధీగారిచే నారంభింపబోవు సత్యాగ్రహ సమరమందు చేరదలసిన వారి పట్టిక తయారు చేయబడుచున్నది. ఇప్పటికి 10 మంది చేసేటలు తెలియుచున్నది.

పంజాబు నూతన కార్యనిర్వాహకసభ్యుడు

కెప్టను ఖా|| బి|| సికిందరు హయతుఖానుగారిని పంజాబు ప్రభుత్వమునందు కార్యనిర్వాహకసభ్యునిగ గౌ|| ఖా|| బి|| వియాను సర్ ఫజిలు హుసేన్సగారి స్థానే సార్వభౌమకునియమించెను.

కోమిల్లాలో గాలిదుమారము

కలకత్తా, మార్చి 10:—నిన్ననుకోమిల్లాయందు పెద్దగాలిదుమారమువచ్చి చాలనష్టము కలిగెను. ప్రాణహానిలేదు. ఇరు పురుషిద్యోగులకు గాయములు కలిగెను.

అమానుల్లాగారి సోదరులకు బర్మా ప్రవాసము

బ్రిటిషువారు నిర్బంధప్రవాసమునకు పంపిచేసిరి

పెహవరు, మార్చి 8:—ఇదివరలో ఆఫ్ఘను అమీరుగా నుండిన అమానుల్లాగారి సహి సోదరుడగు సర్దారు అమీన్ బానుగారిని, అమానుల్లాగారి తరఫున పెహవరులో ఆఫ్ఘనువర్తక ప్రతినిధిగా వ్యవహరించియుండిన సర్దారు అబ్దుల్ హామిఖానుగారిని బ్రిటిష్వారు ఇటీవల ఆరెస్టు చేసియుండిరి. వీరినిప్పుడు బెంగాలు ఎక్స్ ప్రెస్ రైలుమీద బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు బర్మాలోని ర్మంధ ప్రవాసమునకై పంపిచేసియున్నారు. (ఆ. తె.)

న్యాయవాదులపై ఆంగ్లేయాధికారి మోపు నింద

స్వలాభమునకై రయితల నష్టపరచుచున్నారట

మీరటు కుట్రకేసులో ఐ. సి. ఎస్. ఉద్యోగస్తుని యడ్రుపిండు

మీరటు, మార్చి 10:—నేడు మీరటు కుట్రకేసులో సాక్ష్య మొసంగబడినపుడు చాల పరదాగా నుండెను. వంగ రాష్ట్ర పోలీసు ఉద్యోగస్తుని నిందితు లింకను అడ్డు పరీక్ష గావించిరి.

జాన్ స్టూ ఆర్ట్స్ మిల్ విరచితమైన 'స్ట్రీటు బానిసత్వము' యను పుస్తకము కమ్యూనిస్టు వాఙ్మయముక్రింద వచ్చునా యని సాక్షిని నిందితులు ముజఫరు అహమ్మదుగారు ప్రశ్నిం పగా ఆ పుస్తకమును తా నెందులకు పోషించుకొనెనది తగిన సమాధానము నొసంగజాలనని యాతడు నుడిచెను. ముం దొక నేర యవసరము కల్గిన కలుగవచ్చు నని తా నా పుస్తకమును గైకొనియుండెను. 'అటలాడు మేఘములు' అను బోనుసరి విరచితమైన పుస్తకము కూడా కమ్యూనిస్టు వాఙ్మయమునకు చెందినదేనా యను ప్రశ్నకు సాక్షి ప్రతివాదునే యొసంగెను.

నేరొక పోలీసు ఉద్యోగి సాక్ష్యము

నామీయ పోలీసు ఉద్యోగి యగు జి. జి. దాసుకు స్టూ గారిని నిందితులు నింజకరు, బెస్టి గార్లు తీక్షణముగా ఆ డ్డుపరీక్ష గావించిరి. కొంతకాలము వంగరాష్ట్ర శాసనసభ్యులుగా నుండి యుండిన హేమంతుమూర్తి సర్కారుగారి మాస్తియాబస నీయుద్యోగి శోధించియుండెను. సర్కారుగారి కార్యాల యము కొద్దిరోజులవరకు నేతానముక్రింద మూసి యుంచ బడెనో తనకు తెలియదని సాక్షి బల్కెను.

ఐ. సి. ఎస్. ఉద్యోగస్తుని సాక్ష్యము

ఆలహాబాదు జాయింటు మేజిస్ట్రేటుల జే. ఎస్. ఫోర్టు హామ్, ఐ. సి. ఎస్. గారు నిందితులచే మూడు గంటలకాలము నకు పైగా అడ్డుపరీక్ష గావించబడిరి. సాయంకాలము 4 గంటల కై నుం యాపరీక్ష ముగియకపోవుటచే కోర్టువారు విచారణను పోషించిరి.

సాక్షియు, స్వాస్థ్యుగారును నమకాలికులు

మిల్టర్ గారిచే పరీక్షింపబడగా, సాక్షి తాము కేంద్రస్థి విశ్వవిద్యాలయమున| చెందిన డానింగ్ కళాశాలలో విద్యను బడసితి మని నుడిచిరి. స్వాస్థ్యులకు నేరగల పట్టపరీక్షావిద్యార్థి నొకనిని తామెరిగి యుండిరి. నిందితులు స్వాస్థ్యుగారు సాక్షిని యడ్డు పరీక్ష గావించిరి. రాజ్యాంగ సిద్ధాంతముల చరిత్రలో తమకు పాండిత్యము లేదని సాక్షి నుడిచిరి.

నిందితులు ఉస్మాన్ గారు:— ఇంగ్లండులో సోవియ టు (రషియాలో ప్రబలులు) వారియెడల ద్వేషభావము కలదని వార్తాపత్రికల చదువుటవలన మీరు గ్రహించియున్నారా?

వార్తాపత్రికల చదువుటవలన ఫోర్టుహామ్ గారికి ఏమ్య దిన యభిప్రాయమును సాక్ష్యముగా వై కొనరాదని మిల్టర్ గా రాక్షేపించిరి.

నిందితులు దేవామోగారి ప్రశ్నకు జవాబుగా, తాము కేంద్రస్థిలో చదువుచుండినపుడు తమ కేరాజీయసంఘములోను పంబంగ ముండియుండలేదని సాక్షి నుడిచిరి.

నింజకర్ గారి ప్రశ్నలకు జవాబుగా, ఆలహాబాదులో నొకకోణము తాము లాంగ్లండ్ కేసుగారిని కలిసికొని, యీ యభి దా గ ము ను గూర్చి సంప్ర తించి యుం టి మని సాక్షి నుడిచిరి. ఇంగ్లండులో సర్వోత్తమమైన సమ్మె కట్టు జరిగియుండినపుడు స్వచ్ఛందనేపడుతుగా బుచ్చెసి ప్రభు త్వమువారికి సహాయము జేయుటకు తాము సిద్ధపడినను, ఐ. సి. ఎస్. పరీక్షకు తాము చదువుచుండినందువలన బల్కెన్ పాడ్డు ప్రభు వందులకు సమ్మతించి యుండలేదు. సమ్మెకట్టినవారితో నాక్షికి సానుభూతి లేదు.

న్యాయవాదులపై నిందారోపణ

ఈ దేశములో న్యాయవాదులు తప్ప తదితరు లెవ్వ రును రయితలను స్వలాభమునకై యనపయోగించుకొనుటకు తాము చూచియుండలేదని సాక్షి నుడిచిరి.

నిందితులు బ్రాడ్లె, హచ్చిన్సన్, డాక్టర్ అధికారి, ఆల్వే, కాన్సే, మిత్రాగార్లు కూడ సాక్షిని అడ్డుపరీక్ష గావించిరి. నెయిక్ గారికి జవాబోసంగుచు, కళాశాలలో నున్న పుకు స్వాస్థ్యుగారితో తన కెట్టి కలహమును గలిగి యుండలే దని సాక్షి నుడిచిరి. బొడ్లకర్, మిరాజ్ కర్, బెనర్జీ, శమ్సుల్ హుదాగార్లు ఈసాక్షిని అడ్డుపరీక్ష గావించిరి.

కోర్టువారు నేటి విచారణను 5-30 కు ముగించిరి.

రేపు సాక్షుల విచారణ కొనసాగును. (ఆ. ప్రె.)

KARAMCHAND CHHABILASS
MANUFACTURING JEWELLER
45/3 MINT STREET S.W. CARPET MADRAS.
CATALOGUE FREE ON APPLICATION.

651-

జబ్బుగల వార
లకు, జ్వరము తగి
లిన, పసిబిల్లలకు
కూడ నిరవాయక
రమైన భేదిమందు.

తల్లీ! బిడ్డకు అజీర్తిగా నున్నప్పుడు కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ ను

యీ యు ము "California Syrup of Figs"

పసిబిల్లలు (California Syrup of Figs) కాలి ఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ యొక్క రుచ్యమును బాగుగా ప్రేమించెదరు. జబ్బుగానున్నప్పుడు, అజీర్తిచేసిన ప్పడు, జ్వరము తగిలినప్పుడు సహితము, సంతోష ముగా నేమింతురు ఇతర భేదిమందులెవ్వియు, యీ త సుఖసూత్రముగా జీర్ణకోశమును శుభ్రపరుపజాల పు జీర్ణకోశమునందు ఆకలిని ఉట్టిచి లివర్ ను, ప్రేగులను వాటిసని అవి నరిగా నిర్వర్తించునట్లు చే యును. మత్తుపదార్థములెవ్వియు యిదుచేర్చబడవు.

మీకెమెప్పుడు "కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్

(California Syrup of Figs) కు కావ లెనని అడుగుము. పత్యపానవిషయ ములన్నియు వివరముగా నీసామీ దనే వ్రాయబడియుండును. కెమెప్పు లందరివద్దను, అంగళ్లన్నిటియందును దొఱకును. తల్లీ, కొను కాలిఫో ర్నియా ఫిగ్ సిరప్ (California Syrup of Figs) నే కొరును. లేని యెడల యిమిలేషను నొక దానిని యిచ్చెదను.

మద్రాసు హైకోర్టు

కే. సుందరం చెట్టిగారు తాత్కాలికముగ

న్యాయమూర్తిగ నియమింపబడిరి

రాజ్ పు నెలలో వద్రాసు హైకోర్టు వ్యావహారి యగు సర్. సి. వి. కమరస్వామిశాస్త్రిగారు నెలవుమీద పోవుటచే ఖాళీపడు స్థానమునకు ఎవరిని నియమింప వలెనని స్థానిక ప్రభుత్వమువారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సలహా కొలియుండిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు యిందులకు ప్రత్యు త్తర మొసగెడుట తెలియచున్నది. సర్. కమరస్వామి శాస్త్రిగారి స్థానే కే. సుందరంచెట్టిగారు తాత్కాలికముగ నియమింప బడునటుల నిర్ధారముగ తెలియుచున్నది. సర్. కమరస్వామిశాస్త్రిగారు హైకోర్టు వేవికాలపు నెలవు అ యిన మీదట జూలై మాసమున రిటైరు అవునపుడు వారి స్థా నే సుందరంచెట్టిగారే ఖాయ పరుప బడెదనియు తెలి యుచున్నది.

జిల్లేద్రలాల్ జెనర్లిగారికి విధింపబడినశిక్ష.

రాజప్రోహ నేరమునకు కలకత్తా రాజధాని మేజిస్ట్రే టుగారిచే త్రియంత జిల్లేద్రలాల్ జెనర్లిగారికి విధింపబడిన శిక్షను యే రద్దుపరచునాడో దిశపవలియునని హైకోర్టు వారు నోటిసును బారీచేసిరిని కలకత్తా అ. ప్రె. వార్త యొకటి దెబ్బపుచున్నది.

సర్ మహమ్మదు హబిబుల్లాగారు మార్చి 27 తేదిన డిల్లీ లో బయలుదేరి 30 తేదీకి మదరాసు చేరుదురు.

పంజాబు శాసనసభ

అదనపు పోలీసుకొరకు గ్రాంటు

లాహోరు:— పంజాబులో కాంగ్రెసు సమయమున నియ మింపబడిన అదనపు పోలీసులకును ఇంకను కొనసాగించు టకు ప్రభుత్వమువారు ఒక లక్షమైగా పబ్లి మెంటరీ గ్రాంటును కోరిరి. అందు రూ 24000 తర్కించవలెనని చాదసి అఫ్ జుబు హుగారు కోత ప్రతిపాదించిరి. కొంతసేపు చర్చ జరిగెను. ప్రభు త్వమువారు శాంతిగోరిననో రయ హుదయము మార్చుకొనవలె ను. పోలీసువారి నెక్కువజేసిననో ప్రమాదము లెక్కువగునని హుగారు చెప్పిరి. రాష్ట్రములో బాంబుల ప్రేలుచున్నట్లు అన్నిప్రాంతములనుండి వివరముచున్నందున ప్రజల సంతోషిం చుటకు అధికపు పోలీసుండవలె నని దిను మహమ్మదుగారు నుడిచిరి.

ప్రభుత్వసభ్యులు ప్రత్యుత్తర మీయ నక్క-ర లేకుండనే కోతప్రతిపాదన ఓడిపోయెను. (ఆ. ప్రె.)

బాలికాభటులు ఆంగ్లపతాకమునకు

తల వంచకుండుట

డిల్లీ, మార్చి 9:—డిల్లీ బాలికాభటుల సంఘమునందు 24వరు బాలికలు యూనియను బాగుపతాకమునకు నమస్కరింప నిరాకరించినందున నేర్దుతీసివేయబడెను. అని హిందూస్థాన్ టైముస్ పత్రిక దెబ్బపుచున్నది. (ప్రె. ప్రె.)

ఇండియా ప్రభుత్వము సిమ్లాబోవుట

ఇండియా ప్రభుత్వకేంద్రస్థానము డిల్లీనుండి ఏప్రిలు 2 తేదీ నుండి సిమ్లాకు మార్చబడును.

న్యాయస్థానవార్తలు

జిల్లాజోర్డు మెంబరులపై ఫోర్జరీ నేరము

(మోక్షార్థం)

మదరాసు, మార్చి:—గంజాం జిల్లాజోర్డు సభ్యుడగు కృష్ణపండాచార్యుని నతని పైనను, దేవభూమి గ్రామమున సబకు కొల్లి ప్రాజెక్టాహియను నతని పైనను, దేవభూమి ప్రాంతి పోస్టుమాస్టరు పైనను, “పాగ్లర్” “ధనాపహరణ సేరాలోప దాము లాసర్వబడెను, ఈకేసునందు కృష్ణపండా, కొల్లి పాణి గ్రామిగాడ్ల తరపున దాఖలుచేయబడిన, జామీను పిటిషను ఆస్పీలు ఈదినము న్యాయమూర్తిపండులై గారి యెదుట విచారణకు వచ్చెను.

ప్రాజెక్టాహియనువారి వాదన ఇది. దేవభూమి, ప్రాంతి పోస్టుమాస్టరు, ఆ గ్రామమున కరుదొచ్చిన మణిఆర్డరులలో కొన్నిటిని చిరునామాదారుల కందనీయక, ఆపహరించి తానేవారి వేలిముద్రలను ఫోర్జరీచేసి, సామ్యు బటువాడా అయినటుల అధికారులకు దెలుపుచుండెను. సదరుసామ్యుబటువాడా అయినట్లు పైమొదాయిలు సాక్ష్యసంశకములొనర్చిరి. ఇటులకొంతకాలము జరుగగా 1929 ఫిబ్రవరి మాసమున అధికారులు ఈ వ్యవహారము నుకనిపెట్టి పోలీసువారి కప్పగించిరి. పోలీసువారు కేసుకెట్టిరి. సబుమేజిస్ట్రేటు ముందు విచారణచేసి నెవన్సునకు కమిట్టు చేసిరి.

నెవన్సుకోర్టులో పై ఇరవ్య ముద్రాయలను జామీను మీద విడుదల చేయవలసినదని దరఖాస్తు పెట్టగా ముద్రాయలు చాల ధనవంతులును పలుకుబడి గల వారనగుటచే సాక్షుల తిరుగదీయవచ్చుననియు అందుచే జామీనుపై విడుదల చేయగాదనియు నుత్తరవు చేసెను. ఆస్పీలులో ముద్రాయలతరపున వి. ఎల్. ఎలిరాజుగారును బి. జగన్నాధదాసుగారును వాదించుచు కేసువిషయములు చాలవరకు “దస్తూరీల కనిపెట్టు కౌన్సిల్లు” పైనను ఇతర అధికార సాక్షులపైనను ఆధారపడియున్నదనియు కనుక ముద్రాయల విడుదల సాక్ష్యమును తిరుగతీతురనుభయము లేదనియు వాదించిరి. పల్లెకు ప్రాసిక్యూటరు దరఖాస్తు నెడిచెను.

న్యాయమూర్తి తుదకు తీర్పుచెప్పుచు ముద్రాయలను చె. ర. 1000 ల స్వంతజామీనుమీదను రు. 1000 చొప్పున రెండేసి ఇతర జామీనులమీదను విడుదల చేయబడుట కుత్తరవు చేసెను.

నోటీసు

ఏలూరు

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా కోర్టు

O. S. 53/1926 E. A. 810/29.

వాది:—అశ్వం పద్మానాభంగారు.

ప్రతివాడు:—1. సి. యమ్. కే. మొహిద్దీన్ సాహెబు died, 2. సి. యమ్. కే. మహమ్మదు లచ్చేసాహెబు, 3. చమ్మ మహమ్మదు ఫాతుమ్మసాహెబా, 4. ఎమ్. కే. కే. టి. ఆహమ్మదు మొహిద్దీన్ లచ్చేసాహెబు, 5. మహమ్మదు సులైగా పుస్మాక్ సాహెబా మైనరయినందున గార్డియన్ డిస్ట్రిక్టు కోర్టు సింప్రదారు ఆఫ్ ఏలూరు. 6. మహమ్మదు ఖాదర్ సాహెబు, 7. ఖాదర్ సులైమాన్ సాహెబు, 8. మహమ్మదు యిబ్రాహీం, 9. మహమ్మదు అబ్దుల్ ఖాదర్ సాహెబు, 10. మహమ్మదు అవ్వమ్మ, 11. మహమ్మదు నులైఖమ్మ, 12. ఆలీ ఫాదుమ్మ, 13. మహమ్మదు యిబ్రాహీం.

11, 12, 13 ప్రతివాడు మైనరయినందున గార్డియన్ తల్లి 10 ప్రతివాది ప్రతివాడును ఆ 21 రూ 22 ప్రకారం నోటీసులు ఎన్ని పర్యాయములు చేయించినను అటులు జరుగక తప్పించుకొనుచున్నారు. తిరిగి ప్రతివాడు సదరుసాహెబువారి ఎదుట హాజరై ఆక్షేపణలు ఉన్న యెడల తెలియపర్చుకో గలందులకు ది 21-3-30 తేదీకి వాయిదా అయియున్నది. సదరు తేదీని ఆక్షేపణలు తెలియపర్చుకొననియెడల వాది Ex parte అర్డర్లు పొందవచ్చు నని యిందుమూలముగా తెలియజేయడమైనది.

దుగ్గిరాల రామరావు,
డిక్రీ నోటీసు వకీలు.

సా॥ 6-30 X॥ బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో రా॥ 9-30 X॥

12, 13-3-30 తేదులందు

సువర్ణఫిల్ములలో సుప్రసిద్ధమైన

“మోహాకర్షణ”

కాంతపై మోహమే కలహములకు కారణము.

గంగూబాయి, జేబున్నీసా, హంసి, సాలూ అను సుప్రసిద్ధ నాట్యకత్తెలు

ఇందు ముఖ్యపాత్రలను ధరించెదరు

పూజ్యమైన వివాహబహుమతులు

మావద్ద యుండు నేర్పులైన పనివారలచే తయారుగాబడిన స్వచ్ఛమైన వెండి, బంగారు, మణులచే పొడగబడి, మా పూజ్యబాధ్యతగలిగిన అమూల్యనగలను కొనుగూ. అవి మీ యాకృతిని వృద్ధిపొందించి, గృహమును యలంకరించగలవు.

సురాజ్ మల్ లల్లూభాయి అందు కో.,

హిందూదేశము, బర్మాలోను వజ్రములు, నగలవర్తకులు,

313 ఎస్. ప్లెన్ డ్,

మద్రాసు.

దిగ్రేటిండియన్ జమిందారు శ్రీ ప్రాధేనరు
వడితాండ లక్ష్మీనారాయణగారు

కాకినాడ, మార్చి 9:—మా పునాభాగ్యమున నిచట నే జన్మించి, విశేషదేహమనుష్యశ్రమల సత్పి, రాష్ట్రాంతరముల మిన్నయగు ప్రఖ్యాతియు ననేకయోగ్యతాపత్రములును, సువర్ణపతకములు, తోడాలు బహుమానముగా నందుకొని 1927 ఫిబ్రవరి 20 కాంగ్రెసు సందర్భమున లోకమెల్లను తన యద్యుతకీర్తిచే మెప్పించిన శ్రీ ప్రాధేనరు వడితాండ లక్ష్మీనారాయణగారు తమ పాతకులను చిరపరిచితులే. శ్రీ ప్రాధేనరుగారు బొంబాయి, బెంగాలు, హైదరాబాదు మొదలగు రాష్ట్రములలో సంచారముచేసి పొందినపాగడ్లకు మేరలేదు. వీరు అమాంతముగా ఇనుపగొలుసును ముప్పిచే గుద్ది తెంపివేయుట, ఏనుగును వక్షస్థలమునందు కొని సులభముగ మార్టాడుచుండుట, ఆరునీలిపడర్ల మోటారుబస్సునైనను తనభుజబలమున నావివేయుట మొదలగు నసాధారణప్రదర్శనముల జేయువారు, వీరేతప్ప నితరులు హిందూదేశముదేశాక లోకమున దెవటనులేదు. ఇట్టి మహాబలశాలలగు శ్రీ ప్రాధేనరుగారిప్రతీపురమందే తమయింటియందున్నారు. కొలదిదినములలో శ్రీ జయపుర సంస్థానాధీశులయోహ్యంముపై నటకు బోవుచున్నారు. వీరికి భగవంతుడాయురారోగ్యసంపద లనిచ్చి దేశాభ్యుదయమునకు తోడ్పడుగాక!

శ్రీ ప్రాధేనరుగారిని చూచి మనయువకుల నేకసంగతులు గ్రహించి బాగుపడవలసియున్నది. వీరికి ఆత్మకీర్తియం దమిత మగునమ్మకము. వారు చేయుసాహసకృత్యములన్నియు ఆత్మకు గల శక్తులలో బహుకొంచెనునియు, ప్రతివారును తమయారోగ్యమును నిలుపుకొని బలశాలలగుటకు భగవంతుడు దేవుడొనరించినయు, అట్టిభగవద్దేశమునకు తోడ్పడి శరీరబలము వృద్ధిపొందింపకపోవుట పాపమని వీరినమ్మకము. దేశక్షేమమునగోరునాయకు లింత వరకు, యువకులయారోగ్యమునకై శ్రద్ధచేయక, స్వల్పాంశములగు, కాఫీతాగుట మాడవరియు, సిగరెట్లు కాల్చునూడవరియు మొదలగువాటిలో తృప్తిపొంది యూరుకుండుకొని, శరీరబలమును, ఆత్మబలమును వృద్ధిచేసికొని, తాము వ్యామూసుపద్ధతులనుబట్టి నడిచి, యితరులకు నేర్పి, దేశాభ్యుదయమునకు తోడ్పడుచుండుట చింతిల్లేదు. శ్రీ ప్రాధేనరుగారిని గౌరవించుట యన మనదేశవిద్యుర యోగ్యత్యమును గుర్తించుటయే.

వీరితమ్ములు పురుషోత్తంగారను వీరిశిష్యులే. శ్రీ పురుషోత్తంగారను కొలదిరోజులలో ప్రఖ్యాతిగాంచినయెన్నార.

పురవాసి.

హిందూస్థాన్ సేవాదళము

శ్రీనివాసంగారు అధ్యక్షులకు రాజీనామా నిచ్చుట

హుల్లి, మార్చి 10:— శ్రీనివాసయ్యంగారు హిందూస్థాన్ సేవాదళాధ్యక్షుల పదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి.

దళముయొక్క భారత విచ్ఛిన్నతలు సంఘము 21 వ తేదీన ఆహమ్మదాబాదులో సమావేశమయి యీ రాజీనామా గూర్చియును కాసనోల్లంఘనమునకు తోడ్పడుటను గూర్చియు యోచించును. దళసంస్థాపకుడు శర్మగారు వీరారులో సభ్యులను చేర్చుటకు బంపిరి.

పటేలుగారి నభినందించుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఏలూరులో బహిరంగసభ

ఏలూరు, మార్చి 10:—శ్రీయుత పటేలుగారు పటేలుగారు మూడునెలల కారాగార శిక్ష విధింపబడినందులకై వారి నభినందించుటకు పురమండరమున నొక బహిరంగసభ నిన్నసాయంత్రము జరుపబడెను. శ్రీయుత బుద్ధిరాజు నాగభూషణరావు పంతులుగారు బి. ఎ. బి. యల్. అధ్యక్షత వహించిరి. ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులను గురించి పలువురు కాంగ్రెసు వారు లుపన్యసించిరి.

పిదప దుగ్గిరాల కృష్ణమూర్తి గారు పటేలుగారు శిక్షింపబడినందులకై వారి నభినందించుచు నొక తీర్మానము సుపపాదించిరి. మున్నగు లక్ష్మీనరసింహ శర్మగారు తీర్మానమును బువరచిరి.

అధ్యక్షు లుపన్యసించుచు ‘వైరాగ్య మేవాభయం’ అనియు దేశభక్తు లెల్లరును ప్రస్తుత సమయమున నిర్భయముగ దేశసేవకు గడంగవలెననియు, స్వరాజ్య సంపాదనమునకు గాని మరియే మహత్కార్యముకైనను గాని ఆత్మకీర్తియు, ఆత్మవిశ్వాసమును ప్రధానపరములనియు, స్వరాజ్య సమరమును కొంతియుతముగను నిరంతరాయముగను ఫలప్రాప్తి యగువరకు కొనసాగవలయుననియు నుడిచిరి. వైరితార్కాన మేకగ్రీవిముగ నంగీకరింపబడెనని అధ్యక్షులు ప్రకటించిరి.

పిమ్మట జాతీయగీతములతో సభ జయప్రదముగ ముగిసెను.

కీర్తిరేఖలైన దారా సూర్యప్రకాశలింగంగారు

బొద్దాం హుండా జమిందారులను, వైశ్య కులాంకరులను, ఆరు సూర్యప్రకాశలింగంశ్రేష్ఠిగారు ది 3-2-30 తేదీని ఉదయం గం 5-15 నిమిషములకు స్థూలశరీరమును వీడి లింగైక్యము నొందిరి. వీరి వయస్సు 80 సంవత్సరములు. సహస్రనామజీవు లని చెప్పవచ్చును. వీరికి జేదాంతమందును, శైవ మత గ్రంథములందును జ్యోతిలిపికాస్త్రపుండును విశేషపాండిత్యము గలవారు. శివపూజాధురంధరులు. వీరికేబరమును సాగనంపుటకు దుర్దభూమివరకు సమస్తబంధువులను అన్ని వర్ణముల వారను వెంబడించిరి. దీనినిబట్టి వీరికిగల బంధుప్రేమ అనరణ విదితము. వీరు యజ్ఞములను, ఉపనయనములను, వివాహములను, గృహభూదానములను చేసిరి. వీరు కాశ్యపముగా సత్తరపు ఏర్పాటు జేసి అన్నప్రదానమునకు ఏర్పాటు చేసిరి. వీరు సత్యనారాయణ మూర్తి కోవెలను కట్టించిరి. బహుకుటుంబాధారపురుషులందులకే యీ మహామహుని చెప్పి పిమ్మట మరి యొకరిని చెప్పవచ్చును. వీరి కుమారు లెల్లరు ప్రాజ్ఞులగుటచే సమస్తదానములను చేయించి ఆమితముగా ధనవ్యయము చేసి, దినవారములు చేయించిరి. వీరు చనిపోయిన దినమున విజయనగరమందు అన్ని వర్ణముల వారును తమ కొట్లను మాసివైచిరి. వీరి ఆత్మకు భగవంతుడు కాంతి నొసంగగాక!

(ఒక విలేఖరి)

పటేలు నిర్బంధము

పటేలు నిర్బంధముగూర్చి భారత శాసనసభ లోను, బాంబాయి శాసనసభలోను, ప్రసంగముల కవకాశము గలిగెను. బాంబాయి శాసనసభలో హోంమెంబర్ గు హట్ ననుగారు వల్లభాయి పటేలుగారి నిర్బంధముగూర్చి జవాబు చెప్పచు, వీరిపై బాంబాయి పోలీసుచట్టము 42 వ క్షేత్రము క్రింద నోటీసు జారీచేయబడెననియు, దాని నుల్లంఘించినందుకు 71 క్షేత్రము క్రింద పటేలుగారు శిక్షింపబడిరనియు, నుడివెరి. వల్లభాయిగారు ముచ్చటించుచుండగ, వారిపై నోటీసు జారీ చేయబడినటుల, హట్ ననుగారు బలికిరిగాని, వల్లభాయిగారు సబర్మిటికారా గృహమునందు దేశాయిగారితో ముచ్చటించుచు, తామెట్టి ప్రసంగమును గావించుటకు ప్రారంభమయినను తేయలేదనియు, మేజిస్ట్రేటుకు "లా" తెలియదని విడితమగు చున్నదనియు, స్పష్టపరచిరి. 42 వ క్షేత్రము ప్రకారము, ఏదయినను ప్రసంగము గావించిన పిమ్మటగాని, నోటీసు జారీచేయ వీలు లేదు. అట్టి దేదియు జరుగకముందే, పటేలుగారిని నిర్బంధించి, తక్షణమే గరిష్ఠశిక్షను విధించుట జూడ, అధికారు లేతరుననయినను పటేలుగారిని కార్యరంగమునుండి దొలగింప నిశ్చయించిరనియు, అందు నిమిత్తము యే సాధనమయినను మేలని తలంచి రనియు, విడిత మగుచున్నది.

ఇట్టి నిరంకుశచర్యను సమర్థించుటకు, హట్ ననుగారు బాంబాయి శాసనసభలోను, సర్ జేమ్సు క్రేరాగుగారు భారత శాసనసభలోను చేసిన ప్రయత్నములు ప్రజలలో విశ్వాసము నేమాత్రము గలిగింపజాలవు. లా-ఆర్డరు రక్షణ పద్ధతు లెట్టి బూటకములో గ్రహించుట కివి తోడ్పడగలవు. భారత శాసనసభలో పండిత మదన మోహన మాళవ్యాగారు అడ్డరకమెట్లు తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు, స్పష్టమగు ప్రశ్నల నడిగిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్థానిక ప్రభుత్వముల కేవిధమయిన ఉత్తరువుల నిచ్చిరాయని మాళవ్యా గారడిగిన ప్రశ్నకు జవాబు వెలువడ దయ్యెను. ఆ విషయమై తామేమియు చెప్పటకు వీలులేదని, హట్ ననుగారు బాంబాయి శాసనసభలో నుడివెరి. గాంధీ మహాత్మునితోపాటు జయిలుకు బోవుటకు ఏబడకేలు. మొదలు లక్షవరకు ప్రజలు సంసిద్ధులయ్యెదరనియు, ప్రభుత్వమువారు రేమిసేయదు రని యు, చెలువలయునని, మాళవ్యా గారు రడిగిరి. అనహాయోద్యమ దినములలో ముప్పదివేలమంది జయిలుకు బోయినపుమవలె, ఈమారును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్థానిక ప్రభుత్వములకే సర్వాధికారము నిచ్చెదరా, లేక ఏమయిన స్పష్టవిధానమును సూచించెదరా యని మాళవ్యాగారు ప్రభు

త్వమువారిని తెలుపగోరి. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి దృష్టికి దేశమందలి విషమస్థితిని దేవలయునని, వీరు సూచించిరి. లేనియెడల, నానారాష్ట్ర సంఘము వారి ఎదుట, భారతదేశ స్వాతంత్ర్య ప్రశ్న చెలియ జేయబడునని, మాళవ్యాగారు స్పష్టపరచిరి.

మాళవ్యాగారియెడ మా కెట్టి గౌరవమున్నను, నానారాష్ట్ర సంఘమువారి ఎదుట నిలువ విన్నవించుటకు సాధ్యమయినను, ఎట్టి ఫలము గలుగదని జెప్పవలయును. నానారాష్ట్ర సంఘమువారి ఎదుటకు హిందూదేశ ప్రశ్న దేవలయునని కీర్తిశేషులగు లోకమాన్య తిలకుగారు విశేష ప్రయత్నముల గావించియుండిరి. పిమ్మట, హైందవ ప్రతినిధులు నానారాష్ట్ర సంఘమునందు స్వేచ్ఛగ పాల్గొన జొచ్చిరి. కాని, హిందూదేశ స్థితి అనుమాత్ర మయినను చక్కబడలేదు. బ్రిటీషువారి అంతరంగిక విషయములలో తాము జోక్యము కలుగజేసికొనమని నానారాష్ట్ర సంఘమువారు చెలుపుట నహజము. ఈసంఘమునందు బ్రిటీషువారే ప్రాముఖ్యము బడయుటచే వీరిని నిందించుటకు సంఘము బూనుకొన సాధ్యపడదు. ఇంతియగాక, మిగిలిన సభ్యులుగూడ ఇతర జాతులను పరిపాలించుచున్నారు. స్వరక్షణము కొరకైనను వీరు ఇంగ్లండును సమర్థింప బూనుకొనక మానరు. ఇట్టి స్థితిలో శాసనసభలో జేరి విన్నవించిన ఎట్టి ఫలముగలుగునో నానారాష్ట్ర సంఘమువారి ఎదుట మొరలిడినను సట్టిఫలమే గలుగును. భారతదేశము తనపై తా నాధారపడి పాటుబడ నంతవరకు ఇతరులు భారతీయుల ముక్తికి తోడ్పడ దరనుట భ్రమదస్స వేరుగాదు. మాళవ్యాగారి ప్రతిపాదనమునకు జవాబిచ్చుచు, విశాల ప్రశ్నలను అడ్డరకమెట్లు తీర్మాన సందర్భమున చర్చింప వీలు లేదని క్రేరాగుగారు గర్హించిరి.

పటేలుగారు చట్టము సత్రికమిచ్చిరి గాన శిక్షింపబడి రను నిస్సారమగు జవాబునుమాత్రము వీరు చెప్పిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు దీసికొనిన చర్యను అభినందించిరి. రాజప్రతినిధిగారి ప్రసంగమునందు ప్రభుత్వమువారు రెలుల ప్రవర్తింప నిశ్చయించినదియు, సూచించబడె నని క్రేరాగుగారు చెలుపుటచే, నిర్బంధవిధానమే వీరికి శరణ్యముగాని సమాధాన మార్గముగాదనినిశ్చయమగుచున్నది. మాళవ్యాగారి తీర్మానము భారత శాసనసభలో నోడిపోవుట వింత గాదు. పెంట్లలు ముస్లిము పక్షమువారు ప్రభుత్వము వారి కనుకూలముగ వోటుజేసిరి. స్వతంత్రపక్షము వారు తాటస్థము పహించిరి. మాళవ్యాగారి తీర్మాన మొకవేళ గెలిచినను ప్రభుత్వ దృక్పథము మార్పు జెందెడిదని తలంప వీలులేదు. ఇట్టితీర్మానము లోడి నను గెలిచినను ఒక్కటే ఫలము నొనగుచున్నది. హిందూదేశమునందు శాసనసభలో వినిపించు చున్న ధ్వనియే ఇంగ్లండులోని కామన్సుభయం దును ప్రతిధ్వనించెను. రాజప్రతినిధిగారి ప్రసంగము నందే ప్రభుత్వపు భావివిధానము సూచించబడెనని ఇండియా మంత్రిగారు నుడివెరి. రాజప్రతినిధిగారు మహాత్ముని లేఖకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటగూడ తప్పని చెప్పిన మహానుభావులు గలరు. మహాత్ముని యుద్యమమునకు తంతివార్తల సహాయము నొనగ గూడ దను భావము కామన్సుభయలో సూచించబడెను.

ఇట్టి స్థితిలో సక్రమాందోళనముపై విశ్వాసము గలిగి, రాండుటేబిలు సమావేశమునకు

బోదలచిన వారి కర్తవ్య మేమను ప్రశ్న యుదయించుచున్నది. అహింసాపథము నవలంబించుట గూడ నేరమేయగునో, దీనిని సహించి మితవాదులయినను ఎంతకాలమని యూరకుండును? గాంధీ మహాత్ముడును వల్లభాయి పటేలుగారును కారాగృహమున నుండగ, రాండుటేబిలు సమావేశమునం దెవరు పాల్గొందురని, మాలవ్యాగారు ప్రశ్నించిరి. ఇట్టి శపథమున కయినను, జాతీయపక్షము వారు కట్టుపడి యుండునో కొంత మేలేయగలను. వీరి మార్గమును ఇతరశాసన సభ్యులు గూడ అవలంబించుటకు వీలగును. ప్రస్తుతస్థితిలో దేశభక్తి గలవా రెవరును రాండుటేబిలు సమావేశమునకు బోజాలరని, రంగయ్యగారు ఆవేశముతో బలికిరి. దౌర్జన్యరహిత అనహాయవాదికిని, నేరములకును సంబంధము గల్పించుట, దైవాపరాధమగునని, అనీగారు చేసిన ప్రతిపాదనము సత్యమునే చెలుపుచున్నది. మొత్తముమీద పటేలు బోలు నాయక శ్రేష్ఠుని నిర్బంధించుట వలన, మహాత్ముని సత్యాగ్రహమునకు, దేశమునం దన్నితావుల నుండియు సహాయము వాగ్దానము చేయబడుచున్నది. ప్రజలలో యుత్సాహము వెల్లివిరియుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు మహాత్మునికి పరోక్షముగ తోడ్పడుచున్నారనుటకు సందియములేదు. మాళవ్యాగారు కోరినటు, రాండుటేబిలు సమావేశమును సహకారవాదు లెల్లరును బహిష్కరించునో, దేశమునందు స్వాతంత్ర్య వాతావరణ మేర్పడ గలదు. మాళవ్యాప్రభుత్వము లికనయినను, శాసనసభలనుండి రాజీనామానిచ్చి, దేశ స్వాతంత్ర్యసిద్ధికై యావచ్చుకొని వినియోగించి, మహాత్మునికి తోడ్పడుట శ్రేయస్కరమగును. నిర్బంధపరంపరలు రానురాను బలమగుచున్నవి. దేశభాషా పత్రికా సంపాదకులు వరుసగ నిర్బంధింపబడుచున్నారు. వారిపై కఠినశిక్షలు విధింపబడుచున్నవి. వంగదేశ నాయకులగు సుభాష్ చంద్ర బోసుగారిదివరకే నిర్బంధింపబడిరి. నేకగుర్తగారిపై, రాజద్రోహ నేరము మోపబడినటుల వార్తలు చెలుపుచున్నవి. మహాత్ముని యాజ్ఞల ననుసరించి, వంగదేశమున సత్యాగ్రహమును నెలకొల్ప ప్రయత్నించుచున్న సమయమున, నేకగుర్తగారిని కార్యరంగమునుండి తొలగించుటచే, వంగరాష్ట్రమునకు కొంతసత్యము వాటిల్లుట సహజమయినను, పూర్ణ స్వరాజ్యోద్యమము వంగదేశమున నడుగంటునని భావించుటకన్న పొరబాటు వేరుండదు. నిర్బంధ విధానముమూలమున వివిధపక్షములవారను ఏకమై దేశస్వాతంత్ర్య సిద్ధికి కృషిసలిపెడి సమయము అరుదెంచుచున్నది. రాండుటేబిలు సమావేశమును తాము బహిష్కరించెదమని, మాళవ్యాగారు బహిరంగముగ చాటుటయే, యిందుకు నిదర్శనము. ఈ దృష్టితోజూచిన, నిర్బంధవిధానము దేశవిముక్తికి తోడ్పడు నను విశ్వాసము పెరుగక మానదు.

ప్రభుత్వ వ్యయమును తగ్గించుట

ప్రభుత్వ వ్యయమును తగ్గించుట యవసరమని, వివిధ పక్షములవారును అంగీకరించు చున్నారు. సర్ హ్యూజ్ కుక్కు అను యూరపియను సభ్యుల, సైన్యవ్యయమును తగ్గించు నిమిత్త మొక కమిటీ

నేర్పరుడవలెనని కోరిరి. కాని, ఇంచితేపు కమిటీవా రిదివరకు, దీర్ఘవిచారణ నలపి, యుద్ధ వ్యయమును ఏబదికోట్లవరకు తగ్గింపవలె నని కోరి యుండిరి. అయినను వీరి సిఫార్సు లింతవర కమలులోనికి వచ్చి యుండలేదు. ఎప్పటికప్పుటి కేడియో ఒకసాకు చెప్ప బడుచునేయున్నది. అందుచే మరియొకకమిటీని నియ మించినను ఫలముండునని దోచదు. ప్రభుత్వము ప్రజలకు బాధ్యత వహించినగాని, ప్రజాభీష్టాను సారముగ ఆయవ్యయములు నిర్ణయింప బడుటకు సాధ్యపడదు. వింత ఏమన ఉప్పుపన్నును మూడింత లకు పెంచవలయునని, కుక్కుగారు గోరిరి. వ్యయ మును తగ్గించుటకు, వీ రెట్టిమార్గముల నవలం బింప దలచిరో, దీనిని బట్టి యూహింపవచ్చును. అనవసర వ్యయమును తగ్గించి, బీదలకు సౌకర్య ముల గావించుటకు వీ లెంతేని గలదని, ఎల్ల రంగీ కరింపక తీరదు. ఇందుకుగాను, పరిపాలనా విధా నము ముందుగ మార్పుచెంద వలయును. సంపూర్ణ బాధ్యతను ప్రజలకు ప్రసాదించ వలయును. స్వల్ప ప్రతికీయలవలన యిక్కార్యము నెఱవేరుట దుర్లభము. బ్రాడ్ కాస్టింగు కంపెనీని ప్రభుత్వమువారు స్వాధీన పరుచుకొన వలయునని ప్రజాప్రతినిధులు కోరినపుడు ఎచ్చుపన్నులను విధిం పకుండుట కెటుల సాధ్యమగునని ఘస్టరుగారడిగిరి. కాని ఎచ్చుపన్ను లిందుమూలమున విధింపబడునని మాళవ్యా ప్రభృతులు కలనయిన దలచియుండ రయిరి. వీ రాసంగతిని యూహించి యుండవలసి కదని ఘస్టరుగారు చెప్పిపొడిచిరి. దీనినిబట్టి జూదిన ప్రభుత్వసభ్యులు తమ వాదమును సమర్థించుకొనుట కెట్టి సాధనల నుపయోగింతురో గ్రహించ వీలగును. ప్రస్తుత సమయమున ప్రభుత్వ వ్యయమును తగ్గించు టకు సాధ్యపడదని ఘస్టరుగారు మరియొకమారు వ్యక్తీకరించుటచే విచారణ సంఘముల నేర్పరచినను ప్రయోజన ముండదని చెలుప సక్కరలేదు.

రాజకీయ నిర్బంధితులు
రాజకీయనిర్బంధితు లను తరగతిని ప్రత్యేకింప వీలు లేదని ఇండియా ప్రభుత్వమువా రిదివరకు ప్రకటించిరి. మరల నిట్టి వాదమునే సర్ కేరారు గారు భారత శాసనసభలో గావించిరి. మా ఫీ దాపూదు గా రీ విషయమై ప్రతి పాదించిన తీర్మాన మోడిపోయెను. రాజకీయ నిర్బంధితులన నెవ్వరో నిర్ణయించుటకు సాధ్యపడ దని తెలుపుట కడునిస్సారము. స్వతంత్ర దేశముల లో నిది సాధ్యపడలేదని, కేరారుగారు చెలుపు చున్నారు. అయినను పరాధీనదేశములలో నిది సులభసాధ్యమగు ననుటకు సందియములేదు. కేవల అభిప్రాయభేదము నిమిత్తము కారాగృహముల కెందరో పంపబడుచున్నారు. ఇట్టివారిని ప్రత్యేకపు తరగతిలోజేర్చి వీరికి సౌకర్యముల నేల ప్రసాదించ గూడదో తెలియదు. హోదాబట్టి సౌకర్యములను నిర్ణయించుటవలన, ప్రమాద మేర్పడును. కారా గృహము లిట్టివారిలో త్వరలో నిండనున్నవి. ఇట్టి సమయమునం దయినను రాజకీయ నిర్బంధితులకు సౌకర్యము లేర్పరుచుకుండుట, పరిపాలనావిధాన స్వ భావమునకు నిదర్శనముగ నున్నది. పరేలుబోలు నాయకమణిని సామాన్యపు ఖియదీవలె జూచుట బట్టి, గాంధీ మహాత్మునిపట్ల గూడ నిర్బంధానంతర

మిట్టి వైఖరియే జూ ప బడు నని, యూహింప వచ్చును. దేశభక్తులను నేరస్థులుగ జూచు పరిపాలన విధానము పూర్తి గ మార్పుచెందినగాని, ప్రస్తుతస్థితి చక్కబడజాలదు. అంతవరకు శాసనసభలలో నెట్టి తీర్మానములు ప్రతిపాదించబడినను వ్యర్థమే యగుచుండును.

రంగయ్యరుగారి కథ
రంగయ్యరుగారు ఇంగ్లండునుండి హిందూదేశమున కిటీవలనే వచ్చియుండిరి. వీరు బొంబాయిలో దిగగనే పత్రికా ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు గాంధీ మహాత్మునితో ప్రభుత్వమువారు రాజీచేసికొని సత్యాగ్రహమును విరమించునట్లుల జేసెద రను కథను చెలిపిరి. రంగయ్యరుగారికి లేబరుపక్ష సభ్యు లతో పరిచయ ముండుటచే యిట్టికథకు ప్రాముఖ్య మేర్పడెను. కాని, ఇండియా ఆఫీసువారు వెంటనే యీ కథ నబద్ధమని సకాడేట్రెముని పత్రికద్వారా ప్రచురించిరి. నిర్బంధ విధానము విషయమై తాము హైందవాధికారులకు తగిన సహాయము నలుపలే దను నూహ వ్యాపింపకుండ జేయుట, లే బరు ప్రభుత్వమువారి తలంపై యుండును. పొరబాటున నయినను, లేబరు ప్రభుత్వమువారు సమాధానమార్గ మవలంబించెద రను తలంపు వ్యాపింపకుండ జేయు టయే ఇండియామంత్రి కార్యాలయమువారి యుద్దేశ్యమని దోచును. గాంధీమహాత్ముని తక్షణమే నిర్బంధింప వలయునని బ్రిటీషుప్రతికలు ఎలుగెత్తి చాటు చున్నవి. రీడింగు ప్రభువుగారి వలెనే ఇర్విన్ ప్రభువు గారును మెలగి మహాత్ముని వెంటనే నిర్బంధించుచో ఉద్యమ మంతరించునని హితమొనగుచున్నవి. వీని హితపుప్రకారము గాంధీమహాత్ముడు నిర్బంధింప బడినను ఉద్యమ మంతరించునను నూహ విఫలము గాకమానదు.

నౌకా సమావేశము
లంకనులో జరుగుచున్న నౌకాసమావేశము గూర్చి, మాక్స్ నాడ్ల ప్రభృతులు బహిరంగముగ నెంతటి సంతృప్తి గనుపఱచుచున్నను, తెరచాటున భిన్నాభి ప్రాయములు తీవ్రముగ బెరుగుచున్నట్లుల చెలియు చున్నది. నౌకా సమావేశమున గూడిన జాతులు, పరస్పరసహాయమును గారంటి చేయవలయు నని, శ్రాంతిప్రతినిధులు గోరిరి. ఇందువలన, ప్రపంచశాంతి సురక్షితమగుటకు మారుగ, సైనికపు ఒడంబడికలు మరల బయలుదేరి, యుద్ధబహిష్కారా దర్శము నకు భంగము కలిగించుట సహజము. నానారాష్ట్ర సంఘముక్రిందను, లోకార్షో ఒడంబడికక్రిందను, ఇదివరకే నిట్టి ఒడంబడికలకు లోనై యుండుటచే, ఇంకను ఎక్కువభారమును మోయుటకు ఇంగ్లండు సమ్మతించలేదనియు, యూరపునందలి మనఃస్పర్థల తోను పోరాటములతోను జోక్యము కలుగజేసి కొనుటకు, అమెరికా సమ్మతించలేదనియు, తెలియు చున్నది. ఈసంగతి నిజమగుచో, ఇంగ్లండు, అమెరికా, జపానుదేశములు, ఫ్రాన్సును వదలుకొని, నౌకల ఒడంబడికను గుదుర్చుకొనవలసి వచ్చును. ఇందు వలన, విశేషలాభ ముండజాలదు. తుద కీసమావేశ మంతయు పట్టి ఆర్భాటముక్రింద పరిణామించిన నా శ్చర్యముండదు. నిజమగు సూత్రములపై నాధార పడక, త్యాగమార్గము నవలంబింప నొల్లని సమా వేశములు, ప్రపంచశాంతిరక్షణకు తోడ్పడజాలవు.

లాయడు జార్జిగారి విజృంభణము
లాయడు జార్జిగారు, సివిలుసర్వీసు అను ఉక్కు చట్టముపై హిందూదేశ పరిపాలన మాధారపడి యుండవలెనని, వెనుక చెప్పియుండిరి. ఇప్పటికిని, వీరి యభిప్రాయములు మార్పుచెందలేదు. డెయిలీ లైలిగ్రాఫ్ పత్రికలో వ్రాయుచు, బ్రిటీషువారు తమ బ్రిటీ ధర్మమును విడనాడ వీలులేదని, వీరు సూచించిరి. ప్రజలకు ఎన్నిక హక్కుల నిచ్చిన మాత్రాన, లాభము లేదనియు, నిరంకుశపరిపాలనమే యీ దేశమునకు తగియుండుననియు, వీరు చాటిరి. దీనిని బట్టి, హిందూదేశమునకు బాధ్యతతో గూడిన పరిపాలన మిచ్చుట, వీరి కెంత మాత్రము బనికిరాదని స్పష్టమగుచున్నది. లాయడు జార్జి పక్షమునకు జెందిన సర్ జాన్ సైమనుగారి రిపోర్టు గూడ, ఈ వైఖరినే అనుసరించుచో ఆశ్చర్యము గలుగజాలదు.

చెరసాలలో నిరశనవృత్తము

కాశీ, మార్చి 8:- రైల్వేవోద్యమ ప్రచారమునకై కరపత్ర ములను పంచిపెట్టినందులకై రాజద్రోహనేరము ఆరోపింపబడి శిక్షింపబడిన కేదారప్రసాదు అనునతడును విద్యార్థి అనునత డును జైలులులో నిరశన ప్రతిష్ఠ నవలంబించి యున్నారని తెలియుచున్నది. వారికి మంచి సౌకర్యములు ప్రత్యేకముగా కలుగజేయవలయునని జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు ఉత్తరువు చేసి రట. (ఆ. ప్రె.)

రాజద్రోహము

పత్రికా సంపాదకుని ఆరెస్టు
లాహోరు, మార్చి 9:- వైహాయి జంగ అను వారపత్రిక సంపాదకుడగు ఇక్బాల్సింగ్ జంగి-ఆజిత్-కా-దిగాలు (1) (స్వాతంత్ర్య సమర ప్రకటన) అనువాదము వ్రాసినందులకై రాజద్రోహనేరపు నెక్లను 124 (ఏ) అనుసరించి ఆరెస్టు చేయ బడెను. (ఆ. ప్రె.)

జి. ఐ. పి. సమ్మెదారుల సత్యాగ్రహము

ఇతరులను పనికి బోరాదని జేడుట.
బొంబాయి, మార్చి 10:- జి. ఐ. పి. సమ్మె సమ్మె దారులు కుగ్గప్రేషనులో నిన్నను సత్యాగ్రహము ప్రారంభించి రని తెలియపెచ్చెను. కావిన నూపరవై జరు భాబు అను వానివద్ద కుబోయి క్రొత్తవారిని చేర్చరాదనియు తాను పనికిపొరాదని యునిన్నంది దారికడ్డుక పండుకొనిరి. ఆతను పోలీసుపహాయమున కొందరిని క్రమముకొని పనికిబోయెను. పనులకు బోవు చున్నవారి యిండ్లకు సమ్మెదారులు పోయి తమవారిని పనికిపం పరాదనిస్త్రీలను బలిమాలచున్నారు. కొంద రణేహనుకొనిరి (ప్రీ ప్రె.)

కాంచనగంగ ఆరోహణోద్యమము

యూరోపియనులయత్నము
కాంచనగంగ (హిమాలయపర్వతశ్రేణు) నెక్కుటకు యత్నించిన నల్లరు యూరోపియనుల ప్రభుజట్టు ప్రాథెసరు ద్రయను ఖట్టగారి నాయకత్వమున 9వ రేదీని బొంబాయిచేరెను. వీరు అత్యంత త్యాగముగ నున్నారు. వీరుపండ్లంజెండ్లనుండి యీ ఉద్యమము తలపెట్టియుండిరి కాని యుద్ధములను ఇతర నిరోధములను నేటివరకు కొనసాగ లేదు. వీరు డార్జిలింగులో ముఖ్యస్థాన మేర్పరచుకొని పక్షముదినములలో రెండవజట్టు రాగానే పని ప్రారంభింతురు. (ఆ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

నాకాదళ నిర్ణయనభ

మగ్ధానాల్ గారి ప్రకటన

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మార్చి 9:—నాకాదళ నిర్ణయనభలో ఒకటిగా మారుచున్నది. మానవశక్తికి మించిన కారణములే కొంత ఆలస్యమైనది. ఈ కాలములోనే నిర్ణయనాము ప్రబలము. సభ ధగ్గమునను ఏమాత్రము కన్పించినను 1-కి 10 వంతుకూడ పనిచేయవలయు. విఫలముననుండి నెంటుజేయ మందిర మున విడిపించుదు. ఆసలు కార్యక్రమమును చర్చించుచున్నారము. ఇంతవరకు మా కెట్టి అడ్డంకులు రాలేదు. ఒకటిగా సాధించుటకు కృతశక్తియు లెరివి. అయిదుగరము కలసి ఒకటిగా కను జేసికొందము. మాకేక్కి మించునకు ప్రయత్నించెదము. ఇంతవరకు మా ఉపాధులు దాటిపోలేదు. ఆమెరికా బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రాపంచిక కాంక్షాపమునకై సర్వస్వమును ధారపోయినట్లు. దానినే అవలంబించుచున్నారము. ఎంత మాత్రమును దానిని విడనాడలేదు. ఆమెరికా బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు కష్టములన్నిటిని జయించి నాకాదళ ఒకటిగా కను జేసి కొని పోటీనంతరింపజేసి పరస్పర అపనమ్మకములను బారద్రోలి కాంతిస్థాపనమును గావించి మరల సభ జరుగువరకు నాకాదళ నిర్ణయమును గావించుటకు ప్రయత్నించెదము. 1935 వరకు ఇప్పుడు చేసుకొనబోవు ఒకటిగా సాగునని మగ్ధానాల్ గారిని. ఈ ఉపన్యాసమును ఆమెరికాకు బ్రాడ్ కాస్టు జేసిరి.

లండన్, మార్చి 10:—అయిదుగర ప్రభుత్వములవారు యుద్ధ బహిష్కరణమునకు పూనుకొన్నచో ప్రాపంచిక కాంతికి భంగము రావలదు. నాకాదళ నిర్ణయనభలో ఒకటిగా కను జేయవలెను. దీనివలన రాబోవు ప్రారంభ ఆయుధ విసర్జనసభకు అనుకూలపరిస్థితు లేర్పడునని ఫ్రెంచివార్తలు లండన్ నుండి వెలుపుచున్నవి.

జర్మను యుద్ధసమయమున విధ్వంసమైన ప్రాంతు

నేటివరదల విధ్వంసము

(రూటరు)

టూలూజా, మార్చి 10:—జర్మను యుద్ధసమయమున విధ్వంస మొనర్చుబడిన నైరుతి ప్రాంతులకు నేటివరదల విధ్వంసమును టూలూజాకు పోల్చి జూచుచున్నారు. యుద్ధవిరామము పిదప ఆలోచించుటలే ఇప్పుడుగూడ సాంకేతికసమస్యల నాలోచించవలెను. మరల మట్టిరము లేర్పడువరకు లైబరులు గుడిసెల నేర్పాటు చేయవలెను. పిదప వ్రాతసారాయి పరిశ్రమను పునరుద్ధరించవలెను. మరల ఇట్టి ప్రమాదములు రాకుండ ఆటవికాఖిలను ఏర్పాటు చేయవలెనని టూలూజాకు చెలిపిరి.

మహాత్త గాంధీగారి అంత్య సందేశము

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మార్చి 9:—గాంధీగారు 'మ్యాకియా' లిలకు కలిగొన్న కంట్రాక్షను. పాప పుణ్యముల చింతలేక కార్యసాధనకొనము పన్నగడ పన్నువాడు. కాన ఆయన రాజప్రతినిధికి బంపిన లేఖ దీనికి తగినట్లులే యన్నదని డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్ పత్రికా డిల్లీ విలేజ్ లో ఆవమర్యాదక వ్రాయుచున్నాడు. ఇట్లు దామో పూరితమున లేఖలను ఏమో కొద్ది పత్రికలే ప్రకటించుచున్నవి. వ్యక్తి రూపేణా గాంధీగారిని గూర్చి గౌరవముగనే ప్రస్తావించి గావించుచున్నారు. లేనిచో బ్రిటిషు పత్రికలకు అశ్రద్ధ చేశారేమి.

“గాంధీగారిని

ముందొకసారి రీడింగు ప్రభువు అరెస్టు చేసినపుడు
గాంధీగారి యుద్ధమును చల్లారెను”
“ఇప్పుడుగూడ ఈ తరుణమున ఇర్విన్ ప్రభువు
గాంధీగారిని అరెస్టు చేయవలెను”

బ్రిటిషు పత్రికల ప్రలదములు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మార్చి 9:—సర్దారు పటేలుగారి అరెస్టును గూర్చి డిల్లీ పత్రికలు ప్రాముఖ్యముగ ప్రకటించుచున్నవి. భారతదేశ పరిస్థితులు బ్రిటిషు పత్రికలకు గాని బ్రిటిషు ప్రజలకు గాని చక్కగ తెలియనటులున్నవిని ఫ్రీ ప్రెస్ లండన్ విలేజ్ లో చెబుచున్నాడు. ఈ సందర్భములో ప్రెసిడెంటు పటేలు బొమ్మను, సర్దారు పటేలు బొమ్మను ప్రకటించి ఇర్విన్ గారు గల సంబంధమును పత్రికలు చర్చించుచున్నవి. ఇండియాలో ప్రారంభించుచున్న నూతన పత్రికలు లేదా పత్రికలు దాల్చు నన్ను వోయను దృష్టి బ్రిటిషు పత్రికలకు లేనటులున్నది. విశాలదృష్టితో ఆలోచించుచున్నట్లు గన్పించదు. తక్షణము గాంధీగారిని అరెస్టు చేయుటకు గూర్చి డిల్లీ పత్రిక లెంతవరకు వ్రాయుచున్నవి. 10 వేండ్ల క్రిందట రీడింగు ప్రభువు నెదుర్కొన్న పరిస్థితులను చెబుచున్న ఆ సమయమున రీడింగు ప్రభువు గాంధీగారిని అరెస్టు చేయుటలే ఆ యుద్ధము మంతయు ఆంధరించెననియు అటులనే ఇర్విన్ ప్రభువుగూడ ఈ సమయమున గాంధీగారిని అరెస్టు చేయవలె ననుచున్నవి.

నకాదే ప్రెముపుత్రిక

ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—గాంధీగారి లేఖకు రాజప్రతినిధి ఇచ్చిన ప్రత్యుత్తరమున నిగ్రహము అవసరమగునాడ గలవు. సమయమునకు తగినట్లులే వ్రాయబడెను.

భిల్లిశాసనసభా కార్యక్రమము

బ్రిటిషు పత్రికలు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మార్చి 9:—రాజ్యాంగపరమమైన గూర్చి కల్యాణంగా రూపొందించిన తీర్మానముపై జరిగిన చర్చను బ్రిటిషు పత్రికలు ప్రకటించుచున్నవి.

మహాత్త గాంధీగారి 11 వరకులను ఈసభవారు ఆమోదించుచున్నారని కల్యాణంగా రూపొందించిన పత్రికలు వ్యక్తీకరించుచున్నవి. దీనివలన బ్రిటిషు ప్రజలు నిజపరిస్థితులను గ్రహించి భారతీయులపట్ల ముఖములుగనుండుట లేర్పడును గాని గాంధీగారిని అరెస్టు చేసిన వెంటనే ఈ యుద్ధమును చల్లారెను బ్రిటిషు పత్రికా విలేజ్ లో ఇండియానుండి తంతులంపుటలే బ్రిటిషు ప్రజల మనసులు ఆభిప్రాయములు అనుకూలముగ భారతీయుల ఆశువులకు తోడ్పడకుండుటకు ఏర్పడుచున్నవి.

సర్దారు వల్లభాయి పటేలుగారిని జేసినట్లులే గాంధీగారినిగూడ గభీమని చెబునాటయందు బెటెడరని అనుకొనుచున్నట్లు అభివ్యక్తి పత్రికా విలేజ్ లో చెబుచున్నాడు. దీనినిబట్టి బాడ సర్దారు పటేలు గారిని ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సమ్మతిని బొందియే అరెస్టు చేసినట్లు తెలియుచున్నదనుచున్నాడు. సర్దారును బట్టుటకు ముందు జిల్లా అధికారులు బొంబాయి ఇండియా ప్రభుత్వముల ఉత్తరువును బొందియే జేసిరి.

దిన్హ్యా ఇండియా ఎస్క్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

యస్. బి. నాయకులు పాత్రుడుగారు, ఆనకాపల్లి, యా లైఫ్ ఎస్క్యూరెన్సు కంపెనీ తరఫున గంజాను, విశాఖ పట్నం, గోదావరి, కృష్ణ, గుంటూరు జిల్లాలకు చీఫ్ ఏజెంట్లుగా నియమించడమైనది.

సబ్ ఏజెంట్లుగ పనిచేయదలచినవారు పైవారికి వ్రాసి తెలిసికొన వలయును.

మద్రాసు 8-3-1930. } యస్. జే. యస్. రివర్సు, బాంబే మేనేజరు.

మహాత్త గాంధీగారిలో

కార్మిక ప్రభుత్వమువారు రాయ బారములు
ఎంతమాత్రము సల్పరు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మార్చి 9:—మహాత్త గాంధీగారు తమ యుద్ధమును మానుకొనునట్లు జేయుటకు కార్మిక ప్రభుత్వమువారు ఆయనతో ప్రత్యక్షముగ రాయ బారములను జరపవలెనని ఇండియాలో ప్రబలుచున్న వదంతులు అసత్యమని నకాదే ప్రెముపుత్రిక ప్రకటించినందులకు రాజకీయ కర్మములవారి వలన సంతసించు చున్నారు. సి. ఎస్. రంగయ్యగారు ఇట్టి నూచనలను ఇండియాలో ప్రకటించుటచే నకాదే ప్రెముపుత్రిక ఇటులు ప్రకటించవలసి వచ్చెను. అయితే ఇట్టి సమయమున రాయ బారములందవని జెప్పుటకు ఏమి విశ్వాస మున్నదో తెలియకున్నది. కాంగ్రెసువారును ప్రభుత్వమువారును బలాబలములను జూచుకొన్న గాని రాయ బారములకు అవకాశము లేదట. మరియు ఒకవేళ రాయ బారములు జరిగినను రాజప్రతినిధి తో జరుగును గాని ఇతరులతో జరుగవు. ఇట్టి ప్రకటనమును ప్రకటించుటకు ప్రభుత్వమువారే పూనుకొనుట చూడ కార్మిక ప్రభుత్వమునకు ఇండియాలో నిర్బంధవిధానము వ్రేలులేకున్న ఇట్టి విషయాలలో ఇండియా ప్రభుత్వాధికారులకు కార్మిక ప్రభుత్వమువారు సహాయమునర్పటలేదను అపవాదమును బాటవొనుటకు చెప్పినచున్నారు. రాయ బారముల మాట ఉత్త కల్పితమని ఇండియా కార్మికులు యమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

గాంధీగారి సంరంభము

కామన్సు సభ

(రూటరు)

లండన్, మార్చి 10:—నేడు కామన్సు సభలో గాంధీగారి సంరంభమును గూర్చియు ఆయన అంత్యసందేశమునుగూర్చియు ఆరు ప్రశ్నలకు గావించిరి. కాసనోల్లంఘనము నెదుర్కొనుటకు ప్రభుత్వమువారు కెట్టి చర్యలుకొన నున్నారని అడిగిరి. పత్రికలు గాంధీగారి లేఖకు రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరమును పూర్తిగ ప్రకటించినవి. వాటిని జూచిరి. జనవరి 25 తేదీని రాజప్రతినిధి ప్రభుత్వవిధానమును ప్రకటించియే యున్నాడు. వేరుగ ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు దీనికొను చర్యను గూర్చి ఏమియు జెప్ప నక్కరలేదని బెన్సు గారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి.

రక్తపాతము కాకముందే కాసనోల్లంఘనమును 12 తేదీని ప్రారంభముగానుండ ఆపుజేయవలెనని లెఫ్టి నెంటు కర్నలు హువర్డు జ్యూరీగారు నూచించిరి.

అసలు విషయమునంతను రాజప్రతినిధి ప్రకటనములోనే వెల్లబెల్లినది బెన్సు గారు చెలిపిరి.

ఇండియాలో నిర్బంధవిధానమును మొదలిడిన మితవాచులలో గలుగుచున్న ఫెన్నరు బ్రాక్వే గారు చెలిపిరి. అందరికిని అంగీకారమును ఒకటిగా జేసికొనుటకు మరియు ప్రయత్నమును గావించవలెనని బ్రాక్వే గారిని, కాంచుటెలిసభరూపముగా పరిష్కరణమును జేసికొన గోరుచున్నార మని బ్రాక్వే గారికి తెలిసియే యుండునని బెన్సు గారు పలికిరి.

ఒకవమును కలుగజేయ ప్రయత్నించుచున్న గాంధీగారు యెంతటి యోగ్యులయినను నిజమగు మీ మిత్రుడని రాజప్రతినిధిగారు వ్రాయరాదని లెఫ్టి నెంటు కర్నలు గాడ్వే డార్లింగ్ పిలుపేగాదు నూచించిరి.

కార్మిక పక్షమువారు హర్షస్వము గావించిరి. అమాటలను పసంహరించుకొనుడని ప్రతిపక్షులు గోరిరి. బెటుగారి నూచనలు ఆధిక ప్రసంగముగ నన్నవని బెన్సు గారు చెలియ జేసిరి.

అస్సాము బడ్జెటు

పిల్లంగు, మార్చి 10:—అస్సాము శాసనసభబడ్జెటు సమాజేతము నేడు ప్రారంభమయినది. ఈవత్సరము 22 1/3 లక్షలతో పారిరంభమయి రూ 18. 49 లక్షలు నిలువ యుండును.

ప్రాఫెసరు శేషాద్రిగారు

కాంపూరు, మార్చి 10:—సనాతన దర్శకకళాశాల క్రింది పాలు పి. శేషాద్రిగారు ఇంటరు యూనివర్సిటీ బోర్డు కార్యదర్శిగను ఎ. బి. ద్రువగారు (కాశీ) ఆర్యభూతినిగను ఎమ్మెకొనబడిరి.

గాంధీగారి శాసనోల్లంఘనము

(బిటిమసత్రికలు)

(బీము సర్వీసు)

లండను, మార్చి 8:— గాంధీగారి శాసనోల్లంఘనమును గూర్చి రాజప్రతినిధి మాటల ప్రకారమే కార్మిక ప్రభుత్వము సంపరిచయనని తెలియచున్నది. ఇర్విను ప్రభువు ఏ చర్యను దీనికోసము దానిని సమర్థించెదరట.

ప్రస్తుత సమయమున ఇర్విను ప్రభువు కఠినచర్యను దీసికొనవలెనని టోరీస్లనువారు నిర్బంధము జేయుచున్నారని తెలియపర్చినది. ఏమైనను సరే లా ఆర్డరుకు భంగము ఎంతమాత్రము రాకుండజేయవలెననుచున్నారు.

డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రికా విలేఖరి బాట్టెల్లుగా రిట్టు డిల్లీ నుండి వ్రాయుచున్నాడు. నిర్బంధములతో ఆత్మార్థమును గావించినా డివిషియంకోసం టోరీస్లను గాంధీగారు ప్రవర్తించుచున్నాడు. అయితే ప్రభుత్వమువారు ఇంత చురుకైన గాంధీగారి ఆశలను వెకవేర్చి దలందుటలేదనుచున్నాడు.

మార్చి ౧౦ పోస్టు పత్రికా విలేఖరియిట్లు తెలుపుచున్నాడు:— డిల్లీ సభ ప్రాతినిధ్యవరకు ప్రభుత్వమునా రెట్టిచర్యను దీసికొనదలచుకొనలేదు.

మహాత్మాగాంధీగారిని ఆయన ఆశ్రమములోనే ఉంచి బయటకురాకుండ జేయవచ్చును.

నిర్బంధవిధానము కూడదని రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక సభలో నున్న భారతీయులు పట్టుదలను జూపుచున్నట్లు తెలియచున్నది. గాంధీగారి యుద్ధయుద్ధముల పట్ల పిరికితనమును జూపించేది రాజీవద్దతి నవలంబించవలెనని వీరు హితవోసరుచున్నారు.

ఇండియాలో ఇంకను బిటిమవారు

ట్రస్టీలుగా నుండవలెను

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మార్చి 8:— ఇండియాలో భారతీయులకు నియోజకవర్గాలను నిచ్చిన భారతదేశ కట్టములు అంతరించునవిగావు.

ఇంకను ఇండియాలో భారతీయులపక్షమున బ్రిటిషువారు బ్రిటీలుగ నుండవలెనని (సంరక్షకులు) లాయర్ జాస్టిగారు డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రికలో వ్రాయుచున్నాడు. కులపక్షత నిరంకుశత్వ పుష్కరముగ నున్నది. ఇండియాలో భిన్నమతస్థులు లుండుటచే మతవైరములు పెరుగుచున్నవి. భిన్నమతస్థులవారు విశ్వాసంతో నుండుటకు చాలకష్టములున్నవి. రాజకీయాభివృద్ధికి ముందు ఈ వికలత అవసరము. భారతదేశాభివృద్ధి తక్షణము చాలవరకు ఆర్థికసమస్యతో గూడుకొన్నది. భారతీయులు తమ జీవిత ప్రమాణములను ఆభివృద్ధి జేసికొనుటకు వారికింతవరకున్న చిహ్నములను తొలగించవలెను. దీనిని సాధించుటకు బ్రిటిషు పరిపాలకులు ప్రయత్నించిరి. కాని ప్రస్తుతము భారతదేశ భాగ్యోదయమునకు నియోజకవర్గాలకారమే తరుహోపాయమునటచే దీనికి అవాంతర జేర్చినది. బ్రిటిషుసహాయము లేనిదే భారతదేశ జనసామాన్యమునకు ఆత్మవిశ్వాసము కలుగదు.

మాస్కో-మూడవ అంతర్జాతీయ

సంఘప్రచారము

కామన్సుస్థలో ప్రశ్న

(వైలెన్స్)

రష్యా, మార్చి 10:— గ్రేటు బ్రిటను దోమినియములు అధినివేశములందు సమ్మెల నేర్పాటుజేసి దోమిని గావించుటకు మాస్కో-మూడవ అంతర్జాతీయ సంఘమువారు తమ ఏజెంట్లకు త్రుణువుజేసిన దానినిగూర్చి పాండ్యురగాడు ప్రశ్నించిరి. క్రిందటి గురువారము పనిలేనివారి ఊరేగింపుకు కారణము మాస్కో-ఉత్తరపులే యని తెలియునాయని ఒకరడిగి ఈ ఊరేగింపులలో స్వల్పముగనే గాయములు తగిలెననియు పోలీసువారు అశంక గల్గిననియు దీనినిగూర్చి భయపడినకారణే ఓనియు ఏమాత్రము ఋణాభివృద్ధిని మాస్కోపట్ట నిర్మాణ పాటముగా చర్యను దీసికొనదలచుననియు పాండ్యురగాడు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

లండన్ నాకాదళనిర్ణయసభ

(వైలెన్స్)

రష్యా, మార్చి 10:— శరీవారము, నిన్న జరిగిన సంభాషణలు ఆతిరహస్యముగ నుండబోవని, ఫ్రెంచివారు డెలివెన్ 724479 టన్నుల నాకలను తగ్గించుచో దానికి తగిన రాజీయ కట్టుదిట్టములు, అభయము లుండవలెనని బ్రితుండుగారు దెబ్బలు తుకు ఈసంభాషణ తోడ్పడుట, దీనినిబట్టిజూడ ముగ్యసభ సమాద్రపు టాడంబడిక ప్రకారము ఒకరితో నొకరు సలహా చేయుటయేగాక అవసరమయినపుడు చర్యలుగూడ దీసికొనుటవసరమని అర్థమగుచున్నదని పత్రిక లవచున్నవి. శరీవారము బెకన్సులో రాంకే మన్టోనాట్లు, బ్రితుండు, స్టింపెన్ గార్లు నిరపద్రవముగూర్చి చర్చించిరి. నేటి మధ్యాహ్నము నిండు సభలో ప్రతినిధు లందరూ చర్చించెదరు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారపుడే లోకతో జాతిసమితి ఒడంబడికల ప్రకారము ఎక్కువ బాధ్యతను వహించిరి. మరింత భారమును వహింప జాలరు. సలహా ఒడంబడికను సంతకము చేయుటకుగూడ అమెరికా ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించుట లేదనుచున్నాడు. పైనిక ఒడంబడికలు ఏర్పడువరకు ఒడంబడికను జేసికొనువారము గానుని మన్టోనాట్లుగా రనిరి.

కలకత్తా నారమిల్లుల సమ్మె

శ్రీమతి దాను గుప్తగారిపై 144 నెక్కును

35,000 వేలమంది పని మానిరి

కలకత్తా, మార్చి 10:— టిటాగరునందు జనపనార మిల్లులలో సుమారు 85,000 మంది పనివాండ్లు సమ్మెగట్టిరి. ఏడని మిది మిల్లులు పూర్తిగ మూయబడినవి. పనివాండ్లలో చాల మంది మదరాసీయులే.

మీన్ ప్రభావరిదానుగుప్త బకరాల్ మిర్జగార్లు జనపనార పనివాండ్ల సంఘాధ్యక్షులు కార్యదర్శులపై మిల్లు ప్రాంతములను పోరాదని 144 నెక్కు ప్రకారము నోటీసు జారీచేసిరి. ఒక మిల్లువద్ద ఆల్లరి జరుగగ, పోలీసువారు సద్దబాలు జేసిరి.

మదరాసీ శ్రీమనివాండ్లకుండు బయటివాడు ఆంధో శన పురికొల్పుటచే సమ్మెకట్టు జరిగిననియు పనివాండ్లు అందరు ఎప్పుడు తిరిగి చేరిన అప్పటివరకు మిల్లులు మూసియుంచెదమనియు మిల్లుయజమానులు తెలుపుచున్నాడు.

(ఆ. ప్ర.)

శ్రీ గోపాలరావుగారి సుప్రసిద్ధకావ్యములు చూచితిరా?

కొలది ప్రతులు మాత్రమే కలవు, కొనవద్దరవడు!

వాల్మీకి { మానసికము లైన మార్పులను నిరూపించు సాటిలేని శ్రోత నాటకము. శ్రీమన్నాగేశ్వరాంతము. ఆఖిలరసాలవాలము. నిగూఢవిషయచర్చానిబిడ్యతము. చదువుకొలది చవులూరుచుండును. 1 రూ.

వసంతసేన { సంస్కృతాంగ్లసాహిత్యసంప్రదాయసమ్మిళిత మైన ప్రాథమికకావ్యము. దేవరాజనుధీమణి గారి "కావ్యప్రకాశ"యు, నడవదుటి వీరరాజుగారి "లఘుటీక"యు నమూనాములు. 14 అ.

నీతికథాసంగ్రహము { సచిత్రము, సటిప్రణామ. విద్యార్థు లెల్లరు తప్పక పఠింపదగిన పుస్తకము. చిన్న చిన్న పద్యములు, చక్కని చిక్కని ధారాళమైన సులభశైలి. 4 అ.

అపూర్వసంఘసంస్కరణము { ఆంధ్రవాణి కళిననాలంకారము, అసర్వకభావప్రకాశినిబట్టి కన్నడములోనికి పరివర్తించబడిన "యద్యుతగ్రంథము". 12 అ.

చంద్రరేఖావిలాపము { వికటకవితావిరాజమానము. కూచిమంచి జగ్గకవి ప్రణీత హాస్యప్రబంధరాజము. "ఈ కృతికి సమముగాంగృతి-నే కవులును జెప్పజాల రిది బిరుదము." 14 అ.

ఈ యెదు పుస్తకము లొకసారి కొనువారికి పోస్టేజి చార్జి చేయబడదు.

1930 మార్చిలోపల కొనువారికి రు. 8-8-0 కే పి. పి. చేయబడును.

ప్రకాశకులు: విశాల్యాడి పో 4, ఆచారప్పన్ సందు భార్జిటప్పను, మదరాసు

క్వేకరు ఓట్లను మీవెంట గొనిపోవుడు.

దూరప్రయాణములు చేయునపుడు క్వేకర్ ఓట్లను వెంటగొనిపోవుడు. ఆదర్శనీయమైన ఈ ప్రకృతి సంబంధమైన ఆహారమనందు మరల బలమును గలిగించుటకు, శ్రమను నివారించుటకు, శరీరము ఆరోగ్యము సిద్ధిలో నుంచుటకు అవసరమైన బలవర్ధకమైన పదార్థములు గలవు. సులభముగ తయారుచేయబడగలదు, త్వరితముగ జీర్ణతత్వవి గలిగించును. మితవ్యయమైనది. క్వేకరు ఓట్ల పిన్నలకు, పెద్దలకుగూడ నుపయోగించును. ప్రతిదినము భుజింపుడు.

Quaker Oats
చెతితో తావము లేదు.

రాజమహేంద్రవరము

(స్వీయవిశేషం)

దేశభావలమూలమున విద్య నేర్పుట

ఈ నెల 25 వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు విద్యార్థియైన పురమండరములో వైవిధ్యమును చూపుచున్నాడు ఒక గొప్పసభ జరిగినది. సభకు విద్యార్థులను పురమండరమున స్త్రీలును తెక్కెండ్రు విచ్చేసిరి. సభాసభలను చివరకు చూటకూడలేదు. చర్చించు విషయము ముఖ్యమైనదిగాక చర్చలో పాల్గొనువారు ముప్రసిద్ధపండితులగుటకల సభకు విశేషజనము వచ్చింది.

సభాధ్యక్షులు గవర్నరు మెంటు ఆర్జునారెడ్డి ప్రిన్సిపాల్ను చక్రవర్తి ఎం. ఏ. ఎల్. టి. గారు విషయమును గురించి తెలియజేసిన పద చర్చావిషయమును ప్రజేతపెట్టవలసినదని తాంప్రకా ఎం. ఏ. గారిని పిలువజేసిరి. తాంప్రకా గారు గవర్నరు మెంటు ప్రయోగించిన కళాశాలకు ప్రిన్సిపాల్.

తాంప్రకా గారు

మాట్లాడుచు ఈ దేశములో పాఠశాలలో ఇంగ్లీషును ప్రజేతపెట్టినది మెకాలే ప్రభువు. ఈ దేశీయులను ఇంగ్లీషులో పండితులను చేయవలెనని సంకల్పించినది యతడు అప్పటి కఠినితో దినయానా అది ఆకాలమున కది అనుకూలంపవచ్చును. కాని అనుభవమునబట్టి చూచినను కాలమునుబట్టి చూచినను ఇంగ్లీషు ప్రభావమిట్లుటయు, దానిమూలముననే విద్య నేర్పుటయు, మనదేశీయులను అందే పండితులుకావలెనని కోరుటయు ఈ కాలమునకు పనికిరానిసంగతి. ఇంగ్లీషులో ఈ దేశీయులను మాతృభాష కాని కారణమున, ఎంతవరకు చేసినను దానిలో పాండిత్యము సంపాదించుటలేదు. ఇరవై సంవత్సరములనుండి నేను తమిళభాషలో కృషిచేయుచుంటిని. నా జీవితము ఓడమూలగ్రరనే యున్నది. ఇంగ్లీషుభాష ఇక్కడికిలెట్లు సహజమైనభాష కాదు. అందునట్లు జ్ఞానాభివృద్ధికి అది అటంకము కలుగజేయుచున్నది. విద్యయొక్క ప్రయోజనము జ్ఞానమును సంపాదించుటయేకదా! తల్లిభాషమూలమున అయినచో జ్ఞానము గ్రహించుట అతిసులభము. పరభాషమూలమున విద్య నేర్పుటయెట్లుంటువలన జ్ఞానము నశించిపోవుచున్నది. అదిగాక ఎన్నియెండు తపస్సుచేసినను పరభాషలో పాండిత్య ముట్టుటలేదు. స్వభాష నశించిపోవుచున్నది. జ్ఞానోపార్జన ప్రాజ్ఞమైంది. కావున ఇంగ్లీషులో వ్యవహారమునకు వలసినంత పరిజ్ఞానము చాలున ఇతరవిద్యలన్నియు దేశభాషలలో నేర్పుటయే సహజపద్ధతియు సులభమార్గమునై యున్నది. అని చెప్పిరి.

పురాణం భద్రయ్యగారు, ఎం. ఏ. ఎల్. టి.

వీరు తరువాత మాట్లాడిరి. గవర్నరు మెంటు ఆర్జునారెడ్డిలో చరిత్రలో ప్రధానపండితులు. చర్చావిషయమును గురించి తమకు గల సందేహములను చెల్లించిరి. ప్రాథమిక తరగతులలోను, సెకండరీ తరగతులలోను దేశభాషలమూలమున విద్య సులభముగ నేర్పవచ్చుననియు, కళాశాలలో నేర్పవలయుట అంతసులభముకాదనియు తెల్పిరి. అదియుగాక క్రిందపాఠశాలలోను తరగతులలోను దేశభాషలమూలమున విద్య నేర్పకొని, కళాశాలలో ఇంగ్లీషులో విద్య నేర్చుకొనుట కష్టముగా నుండునని చెప్పెను, ఎట్లయినను ఈ సమస్య కష్టసాధ్యముగానే యున్న దనిరి. కాని దేశభాషలమూలమున విద్య నేర్పుట సహజపద్ధతి జ్ఞానమునుబట్టి తిన్న నీమార్గ మనుటకును సందేహమంతయు లేదని స్పష్టముగా జెప్పిరి.

ఆదుర్తి భాస్కరమృగారు

ఈమె భాషావిషయములపరిచితి కలిగించుకొన్నవనిరి. వీరు తరువాత మాట్లాడిరి. దేశభాషలమూలమున చదువుచెప్పుట మాని, అన్యభాషలలో చదువుచెప్పుట తల్లిపాలనుబిడివి, ఉబ్బా పాలలో బిడ్డను పెంచుటవంటిది. మనపిల్లలు ఇంగ్లీషువిద్య నభ్యసించుటకు మిక్కిలి కష్టపడుచున్నారు. వారికి దానిలో జ్ఞానమేమియు కలుగుటలేదు. దానిద్వారా నేర్చుకొనుచుండుటకల ఇతరవిషయముల జ్ఞానమునలేలేదు. ఎప్పుడును ఇంగ్లీషుచదువే గనుక తల్లిభాషను ప్రాముఖ్యమేలేదు. రెండువిధములను విద్యార్థికి భ్రష్టత్వమే కలుగుచున్నది. దేశభాషలవలన విద్యను బోధించినచో జ్ఞానము కరతలామలకము కాగలదు.

చావలి వెంకట హనుమంతరావుగారు ఎం. ఏ. ఎల్. టి.

వీరు ఈ తాత్పర్యములయిన యుద్ధము. ఎల్. టి. తరగతి చదువుచున్నాడు. వీరు ఆంగ్లమున మాట్లాడిరి. విద్యవలన ప్రయోజనము పడనదియేకము కలుగుటలేదు. అట్టి జ్ఞానముల పడుటకు ఇంగ్లీషుమూలమున విద్యను గ్రహించుటవలన ప్రయోజనము కలుగుటలేదు. తల్లి భాషలో విద్య నేర్చుకొని, విద్యార్థి భావతరంగములు సహజమైనవిగా నుండి విషయమును గ్రహించుటకు మిక్కిలి వీలుగానుండును. అన్యభాషలో నయినచో భాషమూలం ఉద్రేకముడను

సహజస్థితియుండదు అంతయు కృత్రిమమే. దానివలన ప్రయోజనము లేదు.

విద్యకు నేర్పునపుడే సాంకేతికవిద్యలకును శాస్త్రవిద్యలకును, పాఠశాలను ప్రత్యేకించి విద్యనుగదపుచున్నయెడల విద్యాపద్ధతి సులువుగా నుండును.

సి. వి. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు బి. యే. బి. యల్.

వీరిక్కడ జిల్లాజస్టిగానున్నారు. వారు హనుమంతరావుగారికి పూర్వము మాట్లాడిరి. ఇతరదేశములో నీ నీతిలేదు. హిందూ దేశముయొక్క ప్రత్యేకస్థితిగతులనుబట్టి ఈ సమస్య బయలుదేరినది. ఇంగ్లాండు, ప్రాన్సు, జర్మనీ, జపాను మున్నగు దేశములలో సయితము విజ్ఞానముకొనుట విద్యార్థి తనభాషగాక అన్యభాషలు మఱికొన్నిటిలో ప్రాప్తియమును పొందుచుండును. ఒక కొంతకాలమువరకు ఐరోపాలో లాగిరిన, గ్రీకుభాషలలో విద్యార్థులు పాండిత్యము గడించుచుండిరి. తరుపరి ఇప్పుడు ఇంగ్లాండులో ఫ్రెంచి గ్రీకుమున్నగునవి, జర్మనీలో, లాటిను గ్రీకు, మున్నగునవి ఈ విషయముగా విజ్ఞానముకొరకు ఏర్పడజాలదుగా నున్నది. వారు తమ స్వభాషలుగాక విజ్ఞానము కొరకు ఇతర భాషలు నేర్చుకొనుట కలదు. మన దేశములో సర్వతా ఇంగ్లీషు నేర్పుబడుచున్నది. ఇదంతవరకు అవసరము. పాఠశాలలోను, కళాశాలలోను మనము నేర్చుకొన్నదంతయు మనకు తరువాత నిలుచుటలేదు. కాని జ్ఞానాభివృద్ధి కలుగక పోవుటలేదు. ఈ సమస్య చాలవరకు దేశీయయొక్క భవిష్యత్తుపై నాధారపడియున్నది. దేశము తనంత తాను పాలించుకొను స్థితి యేర్పడి హిందీగాని, మఱియొకటి వ్యవహారముండేర్పడిన యెడల వాటికి ప్రధానము కలుగును. ఇంగ్లీషుతో పనియుండదు. అట్లుగాక, మఱికొంతకాలమువరకు ఇప్పుడున్నట్లువలెనే ఉన్నచో ఇంగ్లీషున సర్వమును నడపబడకమానదు. అది తప్పని సరియున్నయెడల ఇంగ్లీషును శీఘ్రముగా నలవర్చుకొనుటమేలు.

పండిత చిలకమర్తి లక్ష్మీచృనిమాంగారు

వీరు తరువాత మాట్లాడిరి. వీరు మాట్లాడునపుడు మిక్కిలి చమత్కారముగ నుండుటకల సభ్యులందఱు తమవర్ణమును కరతాలముల మూలమున వెలిబుచ్చుచు వచ్చిరి. చిన్నతనములో నేను చదువుకొనునప్పుడు విద్య అంతా ఇంగ్లీషుతోనే యుండెడిదనియు, ఆకారణముననే చాలామంది మెట్రిక్యులేషనువరకు చదువలేక చాలించుకొన్నవార, తరువాత మానుకొన్నవారు నయియుండిరి. ఆకాలమున రెండవపాఠశాలలో సిస్టరుల క్రిత పాఠశాలముగా నుండెడిది అని చెప్పును మఱికొన్ని ఉదాహరణలు నిచ్చిరి.

దేశభాషలలో విద్య నేర్పుట కళాశాల తరగతులలో పాఠశాలని ఆక్షేపణకలదు. అది సరియైనదికాదు. ఆయా శాస్త్రములలో ప్రముఖులైన విస్సా అప్పారావుగారు, విశ్వనాథ శర్మగారు, సాంబమూర్తిగారు పూనుకొన్నచో పాఠశాల పాఠములకు సాంకేతికములను నిమిషములో తయారుచేసి పాఠముల నవలీలగా మనభాషలలో చెప్పగలరు. మఱియొక ఆక్షేపణకలదు. దేశభాషలు ఒకటికాదు. రెండుకాదు. చాలా ఎక్కువగానున్నవికదా, ఇన్ని భాషలలో విద్యాభివృద్ధి ఎట్లు అనునది మఱియొక ఆక్షేపణ. అది కష్టమైనదికాదు. దేశములో ముఖ్యమైనవి 16 భాషలు కలవు. పదహారు భాషలకు పదహారు విశ్వవిద్యాలయములు నెలకొల్పవచ్చును. జ్ఞానమత్సరముగాన దేశభాషలకు జ్ఞానమును సమపార్థింపుట ముఖ్యమైన విషయము అని మట్లాడిరి.

భమిడిపాటి కామేశ్వరరావుగారు బి. ఏ. ఎల్. టి.

పదవ వీరు మాట్లాడిరి. వీరు ఫిరకేలింగం హైస్కూలులో గణితశాస్త్రపాఠ్యములు. చమత్కారముగ మాట్లాడగలవారు. వారు ప్రసంగించినదిట్లు- "ఇవ్యాకవిషయం తెలుగుతో కంటే తెలుగుపిల్లలకి, తెలుగుమాడ్లకు తెలుగులో చదువు చెప్పవలెనా? అక్కలేదా? ఇది విషయం. (సభ్యులలో హర్షము కదులుట, నవ్వు) మాడ్లకు తెలుగులో చదువు చెప్పలేకపోవడం వల్ల వచ్చింది ఈ సమస్య అనలు. తెలుగుభాషకు గౌరవంలేదు. అంతా ఇంగ్లీషులోనే జరగాలి. కోపపడితే ఇంగ్లీషులో కోపపడాలి. నవ్వితే ఇంగ్లీషులో నవ్వాలి. ఇంగ్లీషులో ఏపని జరిగినా, గౌరవం పొందుతోంది. తెలుగునేర్చుకొన్న తెల్లవాడు ఎంతవాగా నేర్చుకొన్నా, తెలుగుమాడ్లాడుతుంటే మనము నవ్వుపోము. ఎందుకే? వాడికి ప్రావీణ్యము రాదు. అలాగే మనమెందు కనుకోమాడదు? మనము ఇంగ్లీషు మాట్లాడుటాడంటే ఇంగ్లీషునా డేవనగుంటాడు, అయ్యో! మా "సెస్టిలు"ను (అనే వ్యాకరణజేత్ర) మర్డర్ చేస్తున్నారని అనుకోమా? ఎంత దొడ్లవా ఇంగ్లీషులో పాండిత్యముబుడు. ఇంగ్లీషుపాఠాలు సయితం తెలులో అర్థం చెప్పితే నేగాని క్లిలవాడి బుర్రకెక్కటంలేదు. అప్పటికిగాని నాడు "డికె, ఆర్" అనదు. నేను గణితశాస్త్రం బోధిస్తున్నాను. పిల్లలకి తెలియంది, విషయంకాదు. భాషాదే. భాషాకా తిన్యంవల్లనే వారు తెక్కలుచేయలేక పోతున్నారు. నేను పరీక్షచేసి చూచాను. ఇంగ్లీషు లో 20 కోట్ల జా లలో బోధచేసే గణితవిషయాన్ని రెండుకోట్లలో చెప్పి చూచాను. ప్రయోజనం కనబడదీ. దేశభాషలలో చెప్పితే విషయం అనర్థంగా అర్థమైపోయి, జ్ఞానంచక్కగా అలవాటువుతుంది ?

ను. పిల్లలకి తెలియంది, విషయంకాదు. భాషాదే. భాషాకా తిన్యంవల్లనే వారు తెక్కలుచేయలేక పోతున్నారు. నేను పరీక్షచేసి చూచాను. ఇంగ్లీషు లో 20 కోట్ల జా లలో బోధచేసే గణితవిషయాన్ని రెండుకోట్లలో చెప్పి చూచాను. ప్రయోజనం కనబడదీ. దేశభాషలలో చెప్పితే విషయం అనర్థంగా అర్థమైపోయి, జ్ఞానంచక్కగా అలవాటువుతుంది ?

తరువాత డి. వి. చలపతిగారు బి. ఏ. ఎల్. టి. ముని సిపత్ హైస్కూలులో ఉపాధ్యాయులు ఆంగ్ల మునమాట్లాడిరి. ఈ సమయమున సభ్యులలో తెక్కెండ్రు వెడలిపోయిరి.

గుల్లపల్లి సాంబమూర్తిగారు ఎం. ఏ. ఎల్. టి. మాట్లాడిరి. వీరు గవర్నరు మెంటు ఆర్జున కళాశాలకు మొన్నటివరకును అక్టింగు ప్రిన్సిపాల్ గా నుండియున్నారు. వేమూరు విశ్వనాథ శర్మగారు ఎం. ఏ. మాట్లాడిరి. ఈ కళాశాలలోనే రసాయన శాస్త్ర పండితులుగా నున్నారు. వీరుభయమును తమతమ అభిమాన శాస్త్రములందు పండితులు. "శాస్త్రవిద్యలను బోధించుటకు ఇంగ్లీషు అవసరమేలేదు. దేశభాషలలో బోధించుటకు సాధ్యమే. కళాశాల తరగతులలో శాస్త్రవిద్యలను బోధించవచ్చును. సాంకేతికపదములను తయారుచేసికొనవచ్చును." అని ఉభయపండితులను తమ యభిప్రాయముల నొసంగిరి.

పదవ సభాధ్యక్షులైన చక్రవర్తిగారు ఇట్లు మాట్లాడిరి. "దేశములో ఇంగ్లీషు భాగావాడుకలోనికివచ్చినది. ఆ భాషలో అమూల్యమైనవిషయములు గుప్తమై యున్నవి. కావున దానిని విసర్జించుటకు వీలులేదు. దేశభాషల మూలమున విద్య నేర్పవలెననుట ప్రాంతియే కాని వేరుకాదు. గుమారు పాఠిక ముప్పుయి సంతకరముల వరకైనను ఇంగ్లీషు నకు ప్రాధాన్య మివ్వబడక తప్పదు. ఇంగ్లీషు వల్ల గట్టిప్రయోజనము కలదు. కళాశాలలో నిదిలేకుండ వేగదు." ఈ విషయము గా కొంచెమునేపు మాటలాడిన పదవ 7వ గంటలకు సభ జయప్రదముగా ముగింపబడెను.

నూతన పుస్తకములు

ఈ క్రింది పుస్తకములు, ఆంధ్రుల నవినాశములు, నూతనోద్దేశములను డెలుపుచున్నవి:-
కమలాక్షి, రాజేశ్వరి- నవలలు

చిత్రకథామంజరి- 1-2 భాగములు- చిన్న చిన్న చిత్రకథలు దీర్చిలోగలవు.

ఇవిగాక, "ఇంగ్లీషువారి సంసారపద్ధతులు", "వ్యాసావళి", "హిందూసుందరీమణులచరిత్రములును" గలవు. ఒక్కొక్కదాని వెల 8 అణాలు. వలయువారు, ఏతద్దండకర్తయగు రాయసం వెంకటేశపుడు యం. యె. గారికి, గుంటూరు చాసికొనవలెను.

హిందీ ప్రచారక పత్రిక

1929 వ సంవత్సరము సంచికలు అందముగా బైండు చేయబడినవి
ఆంగ్లేయమాధ్యమముద్వారా హిందీ నేర్చుకొనుట కుపయోగపడును.

హిందీలో మంచిమంచి చిన్న కథలు గలవు.
పూర్తి కాళికో రూ. 2-8-0. అర్ధకాలికో వెల రూ. 2-0-0 మాత్రమే. పోస్టేజి ఆ. 8.
చిరునామా:- మానేజరు, హిందీ ప్రచారక, ట్రిప్లి కేసు పో. బా. 401, మద్రాసు.

దాసబోధ

చిత్రపటాలంకృతము. 830 పుటలు.

శ్రీ శివాజి చక్రవర్తి గరువర్ధుడు లోకాదారకుడు నకు శ్రీ సమర్థ రామదాసస్వామి రచించిన మహారాష్ట్ర గ్రంథమునకు డెనుగు వచనము. శ్రీ శివాజి చక్రవర్తి కర్తవ్యము నిర్ణయించుటకై నిత్యము పఠించిన అపూర్వ గ్రంథము. ఇందు వేదాంత రహస్యములు, సాంఘికములు, రాజకీయములు, నీతులు, వ్యవహార ధర్మములు, కర్మాచరణము మున్నగు 200 అధ్యాయములు గలవు. ప్రత్యక్షము అనుభవపూర్ణము. లోకమాన్యులకు యవోత్సాహాంధి మున్నగు ప్రముఖులు వేసోళ్ల కొనియాడిన పవిత్ర గ్రంథము. పర్వకాల సర్వాస్థలయందును మానవ జీవితమున కాదర్శప్రాయముగ నుండి తిరిప సాధనముగు నీయ పూర్వ గ్రంథము నిందు కాళికోరైండు గ్రేజు కాగితముల ప్రతి పోస్టేజి కాక రూ. 4-0-0. ప్రకాశములు శ్రీమద్రిమణి కవులు శతపదానుభవ.

వలయువారు కాకతీయ గ్రంథమాల, నందిగామ, కృష్ణాజిల్లా

ఎం. సి. రాజాగారికి కొత్త ఉద్యోగము

మదరాసు కార్యనిర్వాహక సభ్యునిగ
నియమింతురు

అలహాబాదు, మార్చి 10:—ఎం. సి. రాజాగారిని మదరాసు ఎగ్జిక్యూటివు కౌన్సిలు సభ్యులుగా నియమింతురని లండను లో భారతీయ వర్గమునందు వదంతిగనున్నదని పయనీరు పత్రిక లండను విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు. ఇండియా కార్యాలయమునుండి రూఢియగు వార్త తెలియలేదు. ఇండియా కౌన్సిలు సభ్యుడగు డా॥ పరంజీగారు యీ ఉద్యోగ నియామకము గూర్చి తనకు విశేషముగ తెలియదుగాని రాజాగారిని నియమించుచో నిమ్మజాతుల సత్తాస్థానమునకు చెప్పుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి గల అభిమానమును చెల్లడిచేయగలదని నుడివిరి.

(ప్రీ. ప్రె.)

అలహాబాదు కుట్రకేసులో అప్రూవరు ఫణింద్రహాస్ నిన్నటి రోజున కూడా పరీక్షింపబడెను.

"మిలూప్" పత్రికాధిపతులు శిక్షింపబడిరి

9 నెలల కఠినశిక్ష

ప్రత్యేకతరగతిఖయిదీ-కాని చేతికిమాత్రముసంకెళ్లు
ఖుసాల్ చంద్ గారి సందేశము.

అలహాబాదు, మార్చి 10:—మిలూప్, పత్రికయొక్క కాంగ్రెసుసంచికలో రాజద్రోహ పూరితములగు వ్యాసములను ప్రచురించిన తత్ఫత్రికా సంపాదకులగు మహాశయి కుశాల్ చంద్ గారికి లాహోరు అడిమిలో జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు 9 నెలల కఠినశిక్షను, 200 రూపాయల జరిమానాను విధించెను. జరిమానా చెల్లింపకపోయిన నిందితులొకను మూడు నెలలశిక్ష ననుభవంపయ్యెను. వీరిపై యభియోగము 124-ఏక్రిందనే గొనిరాబడియుండెను. 80 యేండ్లు వయస్సు దాటిన కుశాల్ చంద్ గారి తండ్రిగారు వ్యాధిస్థానమున కేతెంచియుండిరి. తమకుమారుడు శిక్షింపబడుట మంచి పనేయని వారు నుడివిరి. తమ మాతృదేశమునకు సేవ యొనరించినందులకై తమ కుమారు లీధమున గౌరవింపబడి యుండుట తమ కానందదాయకముని వారు నుడివిరి.

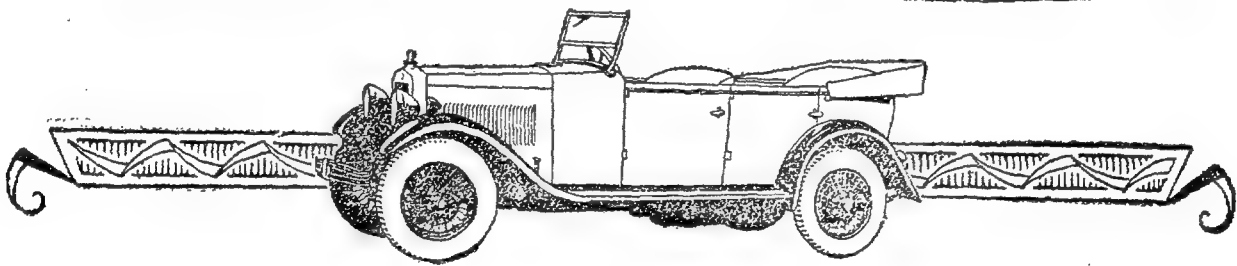
వీరిని ప్రత్యేకతరగతి ఖయిదీగా పరిగణింపవలయునని మేజిస్ట్రేటు నిర్ణయించెనుగాని, వ్యాయస్థానమునుండి మాత్రము ఖుశాల్ చంద్ గారు చేతికి పతికెళ్లు తగిలించబడియే గొంపోబడిరి.

కారాగృహ శకటము నెక్కుటకు పూర్వము, తమకు సహజముగు మందస్మిత వదనముతోనే నీక్రింది సందేశము నొసంగిరి:—మాతృభూమిసేవను జేయుచున్నంతవరకు నేను మతానురక్తుడనగు ఖుశాల్ చంద్ గానుంటిని. కాని, నాశిక్షను భవము పూర్తియయిన పిమ్మటనేను కారాగృహము నుండి వెలువడు నపుడు తిరుగు బాటుదారుడగు కుశాల్ చంద్ నగుదును.

వృద్ధుడగు తండ్రియొక్క యానందము ఖుశాల్ చంద్ తమ కుటుంబములో నుదయించినందులకు వారెల్లరును గర్వించుచుండిరి.

వ్యాయస్థానమున జేరి యున్న బహు సంఖ్యాకులగు జనులు దిక్కులు పిక్కటిల్లు నట్లు హర్షధ్వనుల గావించు చుండ ఖుశాల్ చంద్ గారు కారాగృహ శకటము నాశోహించిరి తమై తమ స్వంత బట్టలను, పరుపును వాడుకొ నివ్వవలయునను ఖుశాల్ చంద్ గారి కోర్కె జెయిలు అధికారుల పరిష్కారమునకే వదలి వేయబడెను.

(ప్రీ. ప్రె.)

నవీన పనితన మెంతవరకు సాధ్యమగునో
అంతయు కూడ వినియోగించి చేయబడిన కారు
యిచ్చట యొకటి యున్నది.

మోరిస్ యొక్క గొప్ప సామర్థ్యము ప్రపంచమున కంతయు విదితమే. దీనియందుండు ఇంజను, ఛాసిస్, బాడీపనితనము, మరియు నిర్మాణములు 1930 సంవత్సరం మోరిస్ ఆక్స్ ఫర్డ్ సిక్సు సాగ్యమైనంతవరకు నవీన మెషిన్ రీతో శేర్షరులైన పనిచారలచే తయారుగాబడినది.

అందము, గీరలయొక్క సాగమునుబట్టి కావలసిన మాదిరి ఎన్నుకొనదగి, మొత్తము మీద కారు సౌందర్యమును యభినందించతగియున్నది. పనితనము లేక నిర్మాణమునందు ఇంతకు మించిన కారులేక స్వల్పవెల గలిగియున్నది.

MORRIS

OXFORD SIX

పంపకదారులు:—

అడినన్ అండ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్.,

హాంట్ రోడ్డు,

బెంగుళూరు,

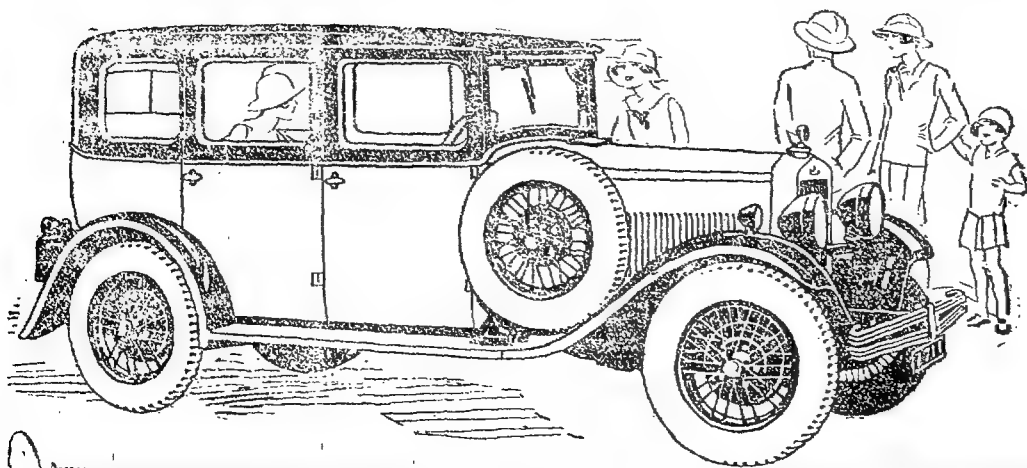
తిరుచినాపల్లి,

కొట్టయం,

మద్రాసు.

కల్లి కొట.

మధుర.

గాంధీ మహాత్ముని స్వరాజ్య సత్యాగ్రహము

సత్యాగ్రహ సేనానాయకుల పట్టిక

సేను గుప్తగారిపైని రాజద్రోహపు కేసు

దేశమునం దంతటను సత్యాగ్రహసన్నాహము

ప్రథమసత్యాగ్రహదళమునం దొక ఆంధ్రుడుగూడ నున్నాడు

ప్రథమసత్యాగ్రహ దళము

మొదటిదళమునం దొక ఆంధ్రుడుగూడ కలడు

రేపు 12 వ తేదీని గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద సబర్బరీ ఆశ్రమమునుండి ప్రథమ సత్యాగ్రహ దళమునందు 72 మంది యోధులున్నారు. ఈ దళములో అన్ని రాష్ట్రముల వారు కలరు. దాదాపుగా వీరందరూ నవీన విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులారగుటలే.

వరసగా నాయకత్వమును వహింపవలసిన

సహాయ సైన్యాధిపతులు

ప్రథమ దళము సబర్బరీ ఆశ్రమమునుండి బయలుదేరుట కు ముందే 1. గాంధీమహాత్ముని ఆశ్రయముచేసినవో 2. చగనలా లుకోషీగారు సైన్యాధిపత్యమును వహించెదరు. అటుపిమ్మట జోషీగారిని గూడ ఆశ్రయముచేసినవో 3. సురేంద్రనాథుగారును, అతనినిగూడ ఆశ్రయముచేసినవో 4. వాల్మీకిదేవాయీగారును, అతనినిగూడ ఆశ్రయముచేసినవో 5. పండిత నారాయణగారును అతనినిగూడ ఆశ్రయముచేసినవో 6. భేరుగారును, అతనినిగూడ ఆశ్రయముచేసినవో 7. రామనికలలు మోదీగారును ఒకరితరువాత నొకరును సైన్యాధిపత్యమును వహించెదరు. మొత్తము దళము ఆరు భాగములుగా విభజింపబడెను. వైని శివోన్మనబడిన ఆర్యుల సహాయ సేనానులు ఈ ఆర్యదళములను అధిపతులుగా నియమింపబడిరి. ఒక్కొక్క భాగమున 15 మంది సైనికులున్నారు. వీరందరూ చాలకాలము ఆశ్రమములోనుండి క్షిణ సభ్యునించినవారే.

ఆయా రాష్ట్రములను బట్టి మొదటి దళములోని

	సైనికుల పట్టిక	
గుజరాతు	29	సింధు
మహారాష్ట్ర	10	ద్రవిడ
సంయుక్తరాష్ట్ర	8	ఆంధ్ర
కచ్ఛి	5	ఉత్తర
కేరళ	4	కన్నడ
పంజాబు	8	బీహారు
రాజపుటానా	2	వంగ
బొంబాయి	2	వీరారు

మొత్తము 71. గాంధీమహాత్మునితో 72 మంది. ఇందు లో ఇద్దరు మహమ్మదీయులుగూడ నున్నారు.

అబ్దుల్ గాఫర్ రెండవ సేనాని యగుదురు

రేపు సత్యాగ్రహ ప్రారంభమగుటకు ముందే గాంధీ మహాత్ముని ఆశ్రయముచేసినవో వెంటనే అబ్దుల్ గాఫర్ నాయకత్వమువహించెదరు. అప్పుడు జోషీగారు రెండవ సేనానియగుటకు బదులు మూడవ సేనాని యగుదురు. త్యాగ్రహ రెండవ సేనాని యగుదురు.

ఈసహాయ సేనానుల సంగ్రహచరిత్ర

చగనలా లుకోషీగారు:— ఇతడు సత్యాగ్రహశ్రమము నందు వ్యవస్థాపకుడుగా నుండెను. బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ మునందు బి. ఏ. పట్టమును బడసెను. సాంఘికశాస్త్ర (సోషియాలజీ) నేత్ర. వెనుక అహమదాబాదులో గుజరాతు విద్యా పీఠమునందు ఆర్థికశాస్త్రబోధకుడుగా నుండెను.

సురేంద్రనాథగారు:— ఇత డొక యువకుడు, ఆశ్రమవాసులు నియమములను పరిగానెరవేర్చుటకు చేయుటలో విక్రీ-లి శ్రేష్ఠముగా పరిశీలించుచుండెను. ఇతడు సంస్కృతభాషాసోధికుడు. ఆశ్రమమునందు చిరకాలపరిశ్రమ కథిపతిగా నున్నాడు.

వాల్మీకిదేవాయీగారు:— బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ మునందు బి. ఏ. (ఇంగ్లీషు) ఆనర్సు పట్టమును బడసెను. వెనుక అహమదాబాదులో గుజరాతు విద్యాపీఠమున ఉపాధ్యాయుడుగా నుండెను. 1920 లో అసహాయోద్యమము ప్రారంభము కాగానే ఆ పనిని వదిలివేసెను. ఇప్పుడు గుజరాతు రాష్ట్రీయసంగీత మండలియొక్క దీనసేవకసంఘ కార్యదర్శిగా నున్నాడు. ఆశ్రమములో ప్రార్థనశాఖ కథిపతిగా నున్నాడు.

రామనికలలు మోదీగారు:— ఇతడుగూడ బి. ఏ. పట్టమును బడసెను. ఆశ్రమపాఠశాలలో సుపాధ్యాయుడుగా నున్నాడు. వీరు నలుగురును ఆశ్రమ సత్యాగ్రహసంఘ (బోర్డు) మునందు సభ్యులుగగూడ నున్నారు.

అబ్దుల్ గాఫర్ గారు:— ఇతడు వెనుక బరోడా హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా నుండెను. గుజరాతు రాష్ట్ర సేవకులగు నతిరథులలో నొకడు. వయసు దాదాపు 60 ఏండ్లుండెను.

మణిలాలు గాంధీగారు:— ఇతడు గాంధీమహాత్ముని కుమారుడు. డక్షిణాఫ్రికాలో ఫోనిక్సు ఆశ్రమమునందు “ఇండియను ఒపినియను” పత్రికకు ఇతడు అసతికాలమునకు పూర్వమే సంపాదకుడుగా నుండెను. ఇతడిప్పుడు మొదటిదళమునందు పరిపాలకుగా చేరెను.

డింగెరు పాండ్యగారు

బి. ఎస్. సి:— ఇతడు అమెరికాదేశమున కేగి బి. ఎస్. సి. పట్టమును బడసి యిటీవలనే భారతదేశమునకు వచ్చెను. గోల్కమునకు సంబంధించిన పరిశ్రమ (డయర్-ఫ్యాక్టరీ)లో నితడు ప్రవీణుడు. ఇతడుగూడ మొదటిదళమునందు పరిపాలకుగా చేరెను.

సుముంగళ ప్రకాశగారు

ఇతడు అహమదాబాదులోను గుజరాతు విద్యాపీఠము నందు హిందీ ఉపాధ్యాయుడు. ఇతడు గూడ మొదటిదళమున పరిపాలకుగా చేరెను.

వ్యాఠిలాలుగారు

ఇతడు గాంధీ మహాత్మునికార్యదర్శి. ఇతడు పంజాబు దేశీయు డగు యువకుడు. పంజాబు విశ్వవిద్యాలయమునందు ఎం. ఏ. పరీక్షకు చదివి ఆపరీక్ష జరుగవలసిన రోజుననే అసహాయోద్యమము నవలంబించి పరీక్షకు వెళ్లుట మానివేసెను.

రెజినాల్డు రెయినాల్డుగారితో సంభాషణ

8 వ తేదీ ఉదయమున రెయినాల్డు గారు ఖద్దరు లాగు ను, బోపిని పెట్టుకొని కాళ్లకు అశుభిష్టులను తోడుకొని ఆశ్రమ ఆవరణలో సూర్యకాంతి దశుభించుచు నలు నిలు నడయాడుచుండెను. ఒంటిపైని చొక్కాగాని బట్టగానిలేదు. ఇతడే మహాత్ముడు రాజప్రతినిధికి వ్రాసిన లేఖను గొనిపోయి రాజప్రతినిధి కిచ్చి వచ్చెను. ఇత డాంగ్లేయుడు. జన్మస్థలము ఆంగ్ల దేశమున సామరుసెటు పట్టణము. వయసు 24 ఏండ్లు. “నా కెచ్చుటగూడ నిల్లులేదు. ఢిల్లీలో నేను తెలివినసంగతులనుగూర్చి అసోసియేటెడు ప్రెసువారు ప్రకటించినవార్తలో అసత్యములు చాలగలవు. ఆలేఖలోనివిషయములు నాకు తెలియవని నేను చెప్పియుండలేదు. ఆ విషయములను నేను తెలుప నొల్లననియే నేను చెప్పితిని. రెండువారములలోగా సత్యాగ్రహము ప్రారంభమగునని నేను చెప్పలేదు. ఏలనగా ఆ లేఖకు రాజప్రతినిధి అనుకూలముగ ప్రత్యుత్తరమునే యిచ్చునని నే నెల్లదానించుచుంటిని. అందువలన సత్యాగ్రహము ప్రారంభింప వలసిన అవసరముకలుగదనియే నేను నమ్ముచుంటిని. నే నీ దేశమునం దంతకాలముండెదనో యిప్పుడు చెప్పజాలను. మహాత్ము

డెటుల నాజ్ఞాపించిన నటులచేయుటయే నా కర్తవ్యము. నేను నా శరీరమును ప్రాణమును మహాత్మునకే వశపరచితిని. ఇటుపైని మహాత్ముడు నన్నే పనికినియమించునో నాకు తెలియదు. నే నింకను కొంతకాలము ఆశ్రమమునందుండి నియమాభ్యాసము నొనరింపవలసియుండుననిమాత్రము నేనుతలంచెదను. నే నెన్నడు వీ విశ్వవిద్యాలయమునను చదువలేదు. ఆంగ్ల దేశమునందు వెనుక కొద్దికాలము కేవల కళాశాలలో చదివి మానివేసితిని. అటుపిమ్మట మూడేండ్లపాటు వర్తకవ్యాపారముచేసితిని. గత రెండువత్సరములనుండియు ఉపాధ్యాయుడనుగా నుంటినిగాన పత్రికలలో ప్రకటించబడినరీతిని నేనుకేంద్రిష్టి విశ్వవిద్యాలయమున బి. ఏ. పట్టమును బడయలేదు. కళాశాలను వదిలగానే యిచటికినచ్చితి ననునా ర్రగూడ నిజముకాదు.

నేను ప్రపంచమునందు చాలదేశములను చూచితిని. ఆ రీతిగానే యీ దేశముననుగూడ వచ్చితిని. నే నేరాజకీయపక్ష మునకును చేరినవాడను గాను. అని రెయినాల్డుగారు తెలిపిరి. రాజకీయములనుగూర్చి మాటలాడుట కతడంగీకరింపలేదు. ఫోటో తీసెదమని కోరగా, “ఓహో! పత్రికలలో ప్రకటించుటకా? నన్ను విదూషకునిగా చేయుటకు నే నికసంతోషమాత్రము నంగీకరింపను.” అని అతడనెను. (ప్రీ. ప్రెసు.)

శ్రీయుత ఎర్నేని సుబ్రహ్మణ్యముచౌదరిగారు

అంగలూరు, కృష్ణాజిల్లా

మొదటి సత్యాగ్రహ దళమునందున్న ఆంధ్రసత్యాగ్రహయోధు డితడే. లాహోరులో కాంగ్రెసుమహాసభ జరిగిన ప్పుటినుండియును ఇతడు సబర్బరీ ఆశ్రమమునం దుండెను. ఇతడు రాష్ట్రమునుగురించి చరకాశాస్త్రము అను గ్రంథమును ఖద్దరుబట్టలకు రంగులను వేయుటనుగూర్చి రంగులకాస్త్ర మనుగ్రంథమును వ్రాసెను. ఇతడు 1919 లో ఆరవభారము చదువునండుగా అప్పుడే అసహాయోద్యమము నవలంబించెను. తాను ధనవంతుడు కాకపోయినను ఎవరివద్దను యెట్టి ధనసహాయమును కోరకుండనే యితడు అంగలూరులో 20 మగ్గులపైని ఖద్దరుబట్టలను నేయింపగలగుచుండుట చాల ప్రశంసనీయము. ఇతడు వెనుక మూడేండ్లక్రితము 6 నెలలు ఆశ్రమమునందుండి వచ్చెను గాన మహాత్ముడు మున్నగువారికందరికిని ఇతడు చిరపరిచితుడే. (ఒక విలేఖరి)

జె. ఎం. సేనుగుప్తగారిపై

రాజద్రోహపు కేసు

జమీనుహక్కుతోగూడిన వారంటుపంపబడుట

సేనుగుప్తగారు వెనుక రంగూసులో రాజద్రోహకరమగు నుపన్యాసము నొసగిరి రంగూసుపాలకు కమిషనరు రంగూసు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుయొడుట 124 ఏ సెక్స్ నుక్రింద కేసుచేసెను. జామీనుమీద వదలుటకు వీలైనవారంటలు పంపబడెను. ఈనెల 19-వ తేదీకి వాయిదావేయబడెను. (ప్రీ ప్రెసు)

బాబూ భగవాన్దాసుగారు

సత్యాగ్రహదళమున చేరగోరుట

“రాష్ట్రీయ లేక స్థానికసత్యాగ్రహదళమునందు నన్నొక యోధుని (వలంటీరు) గా చేర్చుకొన గోరెదను అని డాక్టరు భగవాన్దాసుగారు సంయుక్తరాష్ట్రముల రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శికి వ్రాసెను. వెనుక అసహాయోద్యమము జరిగినపుడుగూడ భగవాన్దాసుగారు కారాగృహవాసము నొనరించి యుండిరి. “స్వరాజ్యము తపస్సువలనదప్ప మరిదేనివలనరూదు. సంసారబాధ్యత లేనివారను, ఇంకను గృహస్థసభ్యులు నవలంబించనివారను, సన్న్యాసులును బ్రహ్మచారులును ఈ అహింసాత్మకమగు స్వరాజ్య సత్యాగ్రహమును చేరగోరెదను.” అని భగవాన్దాసుగారు ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్రమునకు మహాత్ముని

సందేశము

సతీను సేనుగారిద్వారా పంపుట

సతీను సేనుగారు 9-వ తేదీ ఉదయమున అహమదాబాదునుండి కలకత్తాకు బయలుదేరిరి. “వంగరాష్ట్రవాసులు పరస్పరవిరోధములను విడనాడి యొకేభవించి స్వరాజ్యసత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలెను” అని మహాత్ముడు సందేశమును పంపెను. అందువలన వంగరాష్ట్రమున సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటకు రెండు, మూడు స్థానములను నిర్ణయించుటకు రాష్ట్రీయసంఘమునందలి రెండుపక్షములవారి ప్రతినిధులతోనుకూడిన యొక ఉపసభ్యము త్వరలో నేర్పరపబడును. (ఆ. ప్రె.)

మహాత్ముని అరెస్టు జరుగనేరదు

అహమ్మదాబాదులో వదంతి

అహమ్మదాబాదు, మార్చి 11:—గాంధీజీని నేటిరాత్రి అరెస్టు చేయదుగను వదంతి మూడురోజులనుంచి న్యాయించి యుండెను. రాని శోధమాత్రము యిప్పటి పెద్దలెవ్వరును యీ విషయమును అట్టే ఆందోళన పడుటలేదు. శాంతముగనున్నది. రాజకీయ పక్షములందు యీవదంతికి ప్రాముఖ్యత నొసంగలేదు. పైగా నీన్నటినుండియు చాలమంది నమ్ముచున్నదేమన మహాత్ముని రేపటివయనమున కెట్టిప్రతిబంధకము లుండవని. ప్రభుత్వమువారు ప్రతిఘటకు తమటిభిప్రాయముల మార్పుకొనుచున్నారు. ఏమిజేయుటకును నిశ్చయించుకొనలేదు. కొందరు చాలంటిరులతో ప్రయోజనముజేసినంత మాత్రమున న్యాయవిరుద్ధముగ చర్య కానేరదనియు, ప్రభుత్వమువారు అడ్డుపెట్ట బాలరనియు న్యాయశాస్త్రజ్ఞులను కొనుచున్నారు. చాలమంది యీయభిప్రాయమునే నమ్ముచున్నారు. రేపటిదినము యెట్టి ఉద్రేకపూరితమగు చర్యలు నుండజాలవు. (ప్రీ ప్రెస్.)

పురుషోత్తమదాసు టాండనుగారు

అహమ్మదాబాదుకు బయలుదేరుట

టాండనుగారు ముజఫరు నగరమునుండి నిన్న 10 వతేదిని అహమ్మదాబాదు వెళ్లిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

మణిలాలుకొద్దారీగారు

8 వ తేదీని అహమ్మదాబాదు చేరిరి

“గుజరాతువారు మహాత్ముని క్రిందను వల్లభాయిగారి క్రిందను నుశిక్షిస్తున్నారన్నారు. వారిపుడు తన కర్తవ్యమును నెరవేర్చువలెను. కఠియావాదు సత్యాగ్రహ దళమునకు మహాత్ముడే అధ్యక్షుడు అదళము సర్వసిద్ధముగానే యున్నది. గుజరాతునందలి ధనికులలో దేశభక్తిగలవారు పెక్కుమంది కలరు. గాన ధనలోప మెంతమాత్రమున కలుగదు.” అని కొద్దారీగారు నుడివిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

అకాలీలు సత్యాగ్రహమున

చేరగోరుట

శిరోమణి అకాలీదళ కార్యసంఘమువారి సభ

ఈనెల 9 వ తేదీని అమృతసర్లో శిరోమణి అకాలీదళ సమావేశము జరిగినది. “గాంధీమహాత్ముడు అహింసాత్మక మగు స్వరాజ్యసత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపదలచినందుల కి సభవారు చాల సంతసించుచున్నారు. ఇప్పుడు మహాత్ముడు ఉప్పునట్టును నుల్లంఘించుటకు మొదటిదశయతో ఆశ్రమము నుండి బయలుదేరనుండుటచే యీ సభవారు తమ సమ్మతిని మహాత్మునకువిన్నవించుచున్నారు. చాలా ప్రకమన నీ సమరమున సర్వవిధముల తోడ్పడుటకు తాము సంసిద్ధులముగా నున్నామని యీ 5000 మంది అకాలీయోధులను మహాత్మునికి వశపరచుచున్నామనియు యీ సభవారు మహాత్మునకు విన్నవించుచున్నారు. సిక్కులందరును కూడ ముఖ్యతమమన నీ సమయము నందు తమ కర్తవ్యమును సరిగా గుర్తించి వేలకొలదిగా సమావేశమై గాంధీమహాత్ముని స్వరాజ్యసత్యాగ్రహముక్రింద నిలచి దేశసేవ చేయవలెనని యీ సభవారు కోరుచున్నారు” అను తీర్మానము సభలో నామోదింపబడెను. (ప్రీ ప్రెస్.)

బొంబాయిలో సత్యాగ్రహ

సన్నాహము

నేటుజమునాలాలు బజాజుగారు రాష్ట్రీయ

సంఘమునకు తోడ్పడనుండుట

బొంబాయి, రాష్ట్రీయ సంఘమువారు సత్యాగ్రహమును గూర్చి ప్రచారము సలుపుటలో వారికి తోడ్పడుటకు నేటుజమునాలాలు బజాజుగారు త్వరలో బొంబాయికి వచ్చెదరు అని గాంధీమహాత్ముడు తంజినావరంపెనని రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి ప్రకటించెను. (ప్రీ ప్రెస్.)

బొంబాయి మ్యునిసిపలు కార్పొరేషనుసభ

విరమింపబడుట

నిన్న 10-వ తేదీని కార్పొరేషనుసభ జరిగినది. “వల్లభాయిగారి గౌరవార్థము బొంబాయి కార్పొరేషనుసభను విరమింపబడెను” అను తీర్మానమును ఎం. ఎన్. తాల్పడేగారు పాదించిరి. మిక్కిలి హెచ్చుచుండి అనుకూలరుగానుండుటచే తీర్మాన మామోదింపబడెను. జాతీయనాడులు చాలనేపుకరతా శీర్షకుల నొసరించిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘములు

సభలు తీర్మానములు మున్నగునవి

పంజాబు

9 వ తేదీని లాహోరులో రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘ సభ జరిగినది. సత్యాగ్రహతీర్మాన మామోదింపబడెను. 12 వ తేదీని బహిరంగసభలను జరుపవలెనని తీర్మానింపబడెను.

బర్మా

4 వ తేదీని రంగూనులో రాష్ట్రీయసభ జరిగినది. సత్యాగ్రహతీర్మాన మామోదింపబడెను. ఎల్ల వారును యనఃపూర్వకముగా ధన జనసహాయమును చేయవలెనని తీర్మానింపబడెను. (ప్రీ ప్రెస్.)

పంగరాష్ట్రము

“12 వ తేదీని బహిరంగసభలను జరుపవలెను. వలంటీరులను ధనమును సమకూర్చవలెను. బందఖిల్లా సత్యాగ్రహము జయప్రదముగా నెరవేరునట్లు పనిచేయవలెను” అని రాష్ట్రీయ సంఘమువారు ప్రకటించిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

బొంబాయిలో యుద్ధసంఘము

గత వారమున రాష్ట్రీయ సంఘసభ జరిగినది. వారిక యుద్ధసంఘము నేర్పరచిరి. ఆ సంఘమునకు నారిమనుగారిని అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనిరి. ఆ సభలో ఆరుగురు సభ్యులు కలరు. 9 వ తేదీని మరల సభ జరిగినది. యుద్ధ సంఘమునకు 1000 రూపాయలను హిందూస్తానీ సేవాదళనిధికి మరల 500 రూపాయలను యొసంగబడెను. ఇటీవలనే డాక్టరు ఎన్. ఎన్. హర్షికరుగారు బొంబాయిలో నగర వలంటీరు శిబిరము నేర్పరచిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

సింధులో సన్నాహము

సింధు లో సత్యాగ్రహమును జరుపుటకు గల ఆవకాశములను సరిగా తెలుసుకొనుటకు స్వామిగోవిందానందు, స్వామిశివానందు తారాచందు లాల్వానీ విఖ్యశర్మగార్లు 9 వ తేదీని కరాచీనుండి నూరీపూరు ప్రాంతములకు వెళ్లిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

బొంబాయివిద్యార్థులు ఊరేగింపు జరుపుట

కల్కత్తాలోను, ప్రిన్సిపాల్ స్ట్రీటులోను ఉన్న రెండు హైస్కూల్స్ విద్యార్థులు 500 మంది వల్లభాయిగారి శిక్ష నిమిత్తము నిన్న 10 వ తేదీని పాఠశాలలను విదలితేసి జాతీయ పతాకముల నెగురవేయుచు వీధులవెంట నూరేగింపు జరిపిరి. ఆపాఠశాలలు రెండును మూసివేయబడెను.

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ

వల్లభాయిగారి సభినందించుచు నొక తీర్మానము 9 వ తేదీని జరిగిన బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభలో ఏకగ్రీవముగా నామోదింపబడెను. “స్వపరిపాలనము సమగ్ర ప్రజాపాలనము (డెమోక్రసీ) గాననే సాంఘిక సిద్ధాంతముల సోపనమై ప్రిన్సిపల్స్ ను కలిగి యుండవలెను” అను తీర్మానముగూడ నామోదింపబడెను. (ఆ. ప్రెస్.)

శ్రీలంక

సత్యాగ్రహములో చేరుటకు శ్రీలంక సంసిద్ధులై యుండవలెనని వల్లభాయిగారిని గౌరవించుటకు నిన్న బొంబాయిలో జరిగిన శ్రీలంకలో అవంతికాబాయి గోళ్లేగారు ఉపన్యసించిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

కలకత్తా

లలితదాసుగారి అధ్యక్షతక్రింద నిన్న శ్రద్ధానందపూర్ణులో బహిరంగసభ జరిగినది. వల్లభాయిగారిని ప్రశంసించుచు సత్యాగ్రహము నామోదింపబడు తీర్మానము లామోదింపబడెను. సత్యాగ్రహమున చేరవలెనని ప్రజలను కోరుచు సతీకదాసు గుప్తగా రుపన్యసించిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

రాజకీయసభ

కామిల్లో 8 వ తేదీని సాయంకాలము జరిగిన టిప్పరా మండల రాజకీయసభ సేనున ప్రగారధ్యక్షత వహించి సత్యాగ్రహమునుగూర్చి యుపన్యసించిరి. ఆ. ప్రెస్.

బెంగాలు జాతీయ సైనికదళము

సత్యాగ్రహమున మహాత్మునకు తోడ్పడుటకును విదేశ వస్త్ర బహిష్కరణమును కొనసాగించుటకును పంగజాతీయ సైనికదళము నేర్పరుచుటకు యువక సంఘమునా ఒక ప్రకటనచేసిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

కాశీయువసంఘసభ

12-వ తేదీని సభలను ఊరేగింపులను జరుపునట్లును సత్యాగ్రహమున పాల్గొననట్లును యీ సభలో తీర్మానింపబడెను. ఆ. ప్రెస్.

సం॥ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ

17-వ తేదీని మహాత్ముని అరెస్టుచేసినవో హరటాలు జరుపవలెననియును బహిరంగ సభ జరుపవలెననియు తీర్మానింపబడెను. (ఆ. ప్రెస్.)

కాన్పురు

కాన్పురులోగూడ నిన్న బహిరంగసభ జరిగెను. చాలమంది గంభీరవన్యాసముల నొసరిరి. పండిత హరిహరనాథ శాస్త్రిగారు రధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీమతి మహారాణిదేవి అతీర్థి శ్రీమతి గంగాబాయిగారు మున్నగుస్త్రీలుగూడ నుపన్యసించిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

లక్నో

సత్యాగ్రహవలంటీరులను చేర్చుటకు 9 వ తేదీని 1000 మంది వలంటీరులను కోరిన వెంటనే నూరతుకు పంపుటకు నిశ్చయింపబడెను. (ప్రీ ప్రెస్.)

ఢిల్లీ

9 వ తేదీని సాయంకాలము ఢిల్లీలో బహిరంగసభ జరిగినది. వంభాయిగారి సభినందించుచు నొక తీర్మాన మామోదింపబడెను. సత్యాగ్రహమున తోడ్పడెదమని మహమ్మదీయులు గూడ వాగ్దానము చేసిరి. దేవదాసుగాంధీ దేశబంధున ప్రగాఢమున్నగునా రుపన్యసించిరి. 800 మంది వలంటీరులు చేరిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

మచిలీపట్టణములేక బందరు

9 వ తేదీని సాయంకాలము 7 గంటలకు తిలకు చావులో బహిరంగసభ జరిగినది. నాయకులు ముచ్చటించి సత్యాగ్రహము ప్రజలు పూనుకొనవలెననుతీర్మాన మామోదింపబడెను

మిరటలు

రాష్ట్రీయసభ మిరటలులో జరిగినది. సత్యాగ్రహ అవకాశముగూర్చి 15 వ తేదీలోగా తెలుపుట ముగిసిరి ఉపసంఘముగా నేర్పరచిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

కరాచీ

సింధులో ఉప్పుసత్యాగ్రహమున కత్తికమగననకాశము కలను. వలంటీరులకొరకు స్వామి గోవిందానందుగారు విజ్ఞప్తిని ప్రకటించిరి. గోవిందానందగారు మున్నగు మారీపూరు ప్రాంతమునంతయు చూచి వచ్చిరి.

హైదరాబాదు (సింధు)

ఈనెల 9 వ తేదీని హైదరాబాదులో బహిరంగసభ జరిగినది. డా॥ న్యాయరాంగారధ్యక్షత వహించిరి. వల్లభాయిగారు నామోదింపబట్టి తీర్మానమును ప్రాఫెసరు మల్కానీగారు పాదించిరి. తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా నామోదింపబడెను.

12-వ తేదీని సభలను జరుపవలెనని రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు ప్రకటించెను.

మునిసిపలుసంఘసభను విరమించుట

8-వ తేదీని హైదరాబాదు సింధు మ్యునిసిపలుసంఘ సభ జరిగినది. వల్లభాయిగారి గౌరవార్థము వెంటనే సభ విరమింపబడెను. (ప్రీ ప్రెస్.)

ANDHRA UNIVERSITY

RESEARCH FELLOWSHIPS

Applications are invited for the under-mentioned Fellowships from persons who are domiciled in or are residents of the University area comprising the Districts of Ganjam, Vizagapatam, East Godavari, West Godavari Kistna, Guntur and Nellore:—

(1) Kistna District Board Fellowship for research in a Department of Science.

(2) Guntur District Board Fellowship for research in Humanities.

Both the Fellowships are ordinarily tenable in India for one year, the Syndicate having the power to extend the period, where necessary, by two years. They are of the monthly value of Rs. 150/- each.

Applications stating age, native district, qualifications (details of research work already done should be given), and copies of testimonials should reach the undersigned on or before Tuesday, the 1st April 1930.

Applicants should also state us programme of work they propose to undertake.

Selected candidates should enter into a bond with the University engaging themselves to devote the whole time to research and to send periodical reports of work done, etc., as may be required under the Statutes or the orders of the Syndicate, and will be bound by the rules of the University for the time being in force.

Canvassing is forbidden and will be treated as a disqualification.

(BY ORDER)

University Office, } C. D. S. CHETTY,
Bezwada }
10th March 1930 } REGISTRAR.

'ఆనందబజార్' పత్రికా

సంపాదకులు

6 నెలల కఠినశిక్షను పొందుట

కలకత్తా, మార్చి 10:— త్రికరణ శుద్ధిగా జాతీయభి ప్రాయములను ప్రచారముగావించు దేశభాషా దైనిక 'ఆనందబ జార్' పత్రికకు సంపాదకులగు శ్రీయుత సత్యేంద్రనాథ్ మజుందార్ గారికి రాజధాని మేజిస్ట్రేటు 6 నెలల కఠినశిక్షను విధించెను. 'ఆనందబజార్' కాంగ్రెసు సంచికలో 'జలియన్ వాలాబాగ్' 'సింహావలోకనము', 'ఇండియా స్వాతంత్ర్యోద్య మము' అనుశీర్షికలక్రింద ప్రకటించబడిన మూడువ్యాసములకు వ్యాసముక్కుంటికి 6 నెలల కఠినశిక్షను విధించును, ఆ మూడు శిక్షలను యే క కాలమున నేయ ను భ విం పబడవలయునని మేజిస్ట్రేటు నిర్ణయించెను. ఇందుచే శిక్ష 6 నెలలకాలమే. ఈ కాంగ్రెసుసంచికను ప్రభుత్వమువారిదివరకే నిషేధించియున్నవారలు.

మేజిస్ట్రేటు తీర్పు.

స్వాతంత్ర్యోద్యమమునుగూర్చి వ్రాయబడిన వ్యాసము రాజద్రోహకరమైనదని మేజిస్ట్రేటు తీర్పులో నడువబడియు న్నది. ఈ వ్యాసముచిత్రపటములు తెక్కింటితో కూడుకొన్న ది. ఉరిశిక్షను పొందియుండిన విప్లవవాదులబొమ్మలు, కూడా అందుండెను. విప్లవవాదియొక్కయు, ప్రభుత్వవిరోధియొక్క దృక్పథముననుసరించియే వ్యాసములయు వ్రాయబడియుండె ను. సిక్కులయొక్క విప్లవోద్యమము నావ్యాసము మిక్కిలి విన రముగా చదివించుండెను. వ్యాసమునంతటిని ఏకముగా భావించి మాచిన, విప్లవకారకులను గొప్పవారినిగా చిత్రించి, సిక్కు విప్లవవాదులకు ప్రాముఖ్యత నొసంగి యిరుకలనుకూడా వారి వారినే దొంగటటు ప్రోత్సహించుటయే వ్యాసముయొక్క యుద్దేశ్యమని చెప్పకతప్పదు.

జలియన్ వాలాబాగ్

నుగురించిన వ్యాసము విదేశీయుల పరిపాలనను యెడలగల ద్వేషభావమును సజీవముగా నుంచుట కుద్దేశించబడినది. ఆవ్యా సము కేవలము పాక్షికబుద్ధితో వ్రాయబడి, నావ్యాసమునందు చిత్రించబడిన సంభవములకు విదేశప్రభుత్వమే కారకమని ప్రకటించుచున్నది.

'సింహావలోకనము'

ముగియుచున్న సంవత్సరమును సింహావలోకన మొనరించు వ్యాసములో నిందితుడు రాజద్రోహ పూరితములగు లాహోర్, మీరట్టుకు ప్రకటించుట నిందితులయొక్క లిఖిత వాక్ష్వాత్మకములను ప్రచురించియున్నాడు. విచారణ జరుగుచున్నపుడా వాక్ష్వాత్మకములను ప్రచురించుటకు నిందితులకు హక్కున్నను, సంవత్సరాది సంచికలో నాయుదంతమును మరల ప్రారంభించుట కారాని కి యధికారము లేదు. ఆతడులు చేయుటవలన యధార్థముగా నాతని యుద్దేశ్యమేది యనునది తెల్ల మయ్యెను.

బామినాను విడుదల

ఈ యభియోగములో అసీలు దాఖలగువరకు ప్రధాన రాజధాని మేజిస్ట్రేటుగారికి నచ్చిన వరకులతో మజుందార్ గారు బామినానువిడుదల బడయవలయునని హైకోర్టువారు ఉత్తర్వు జారీచేసిరి. (ఫీ. పే.)

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము

1930 మార్చి ఏప్రిలు పరీక్షలు

పరీక్షాభవన ప్రవేశపత్రముల బడయునివయమై పరిష్కృత ప్రకటన

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ రిజిస్ట్రారుగారు 1930 మార్చి 'ప్రిలు' మాసములో జరుగు పరీక్షల సంబంధమున అభ్యర్థులు పరీక్షాభవన ప్రవేశపత్రములను ఎచటనుండి బడయవలెననుచు యుక్తింది పరిష్కృతప్రకటన గావించుచున్నాడు. ద్రాసు కళాశాల అభ్యర్థులు వెనుకటి ఆఫీసు ప్రకారము తమ పరీక్షా భవన ప్రవేశపత్రములను (హాటికెట్టు) వారి వారి కళాశాలల ప్రిన్సిపాలలయొద్దనుండి గైకొనవలెను. క్రమేణాగా పరీక్షకు కూర్చోనునటువంటియు ప్రయితర జిల్లాల కళాశాల అభ్యర్థులై మద్రాసునందు పరీక్షకు కూర్చోను వా రును యంతకు పూర్వము ప్రకటించబడినటుల యాయాపరీక్షా లముల చీఫ్ నూపరింటెండెంటుల నుండి తమ పరీక్షా భవన ప్ర వేశపత్రములను గైకొనవలెను.

నాకాదళ ప్రతినిధులందఱ 11 తేది మధ్యాహ్నమువరకు ప్రభుత్వమునకు.

స్టాండర్డుక్రిమ్ నెపరేటరు (బరిజనల్)

అనుభవమునందు మార్కెట్టునందును అన్నివిషయాలతో సమానమైనది. స్క్రిమ్మింగువందు నూటికి 0.01వంతు నష్ట మగును. ఈ నెపరేటరు ప్రతినీత్య ముపయోగించవలయుండుటచే దీని నేవాడవలయునని చెప్పుటకు నేను సందేహించను. అని డబ్లియు. జె. హాన్స్ వాగారు బి. డి. యన్. ఎ., ఏమ్. యన్. సి. అలహాబాద్ నుండి అగ్రికల్చరల్ ఇన్ స్టిట్యూటులో డైరీ జంతువులందు శాస్త్రమున కుపాధ్యాయుడు, చక్కగా పరీక్షించినమీదటనే యిట్లు వ్రాసియున్నాడు. బిక్పర్యాయము వాడిమాచిన సర్వము విశేషమగును కాబట్టి దానికి సంబంధించిన వివరములు వ్రాసి కనుగొనడు.

ది సెక్రిటరీ, మైసూరు అగ్రికల్చరల్ డైరీఫారమ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్

మద్రాసు రాజధానికి, స్వదేశసంస్థానములకుసోల్ వంజట్టు.

వాతావరణస్థితి

1930 సం॥ మార్చి నెల 11-వ తేది మంగళవారము

మాఖ్యలకాలము	గ్రా 24 గంటలలో అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత	గ్రా 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షపాతము	గ్రా 24 గంటలలో గరిష్ఠ వర్షము	జనవరి 1-వ తేదినుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు కఠిరము
గోపాల్ పూర్	89	69	...	1.1	X 2.7
విశాఖపట్టణము	86	75	...	3.8	+ 0.4
కాకినాడ	91	75	...	0.7	- 0.6
మచిలీపట్టణము	90	75	...	0.8	- 0.4
కర్నూలు	...	...	...	...	...
బళ్లారి	98	70	...	0	- 0.3
అనంతపుర్	...	...	...	0.1	- 0.7
గడవ	101	77	...	0.4	- 0.2
నెల్లూరు	96	76	...	0.7	- 1.1
గుడ్రాగు	94	76	...	3.7	+ 2.0
గడవూరు	92	75	...	17.4	X 14.8
చెల్లూరు	97	75	...	2.2	+ 0.3
గోలకొండ	95	75	...	0.9	+ 0.4
కొయంబట్టూరు	92	71	...	0.8	- 0.6
తిరుచనూపల్లి	96	74	...	2.1	+ 0.7
కాగపట్టణము	98	77	...	17.5	+ 15.2
గుడ్లూరు	94	75	...	8.0	+ 1.9
పొంబిట్ల	88	79	...	4.4	+ 1.5
పొలంకోట	...	...	...	5.4	X 2.9
తిరువేండవరము	86	77	...	0.8	- 0.7
కొచ్చిక్	87	78	...	1.1	- 0.7
కాతికట్టు	90	77	...	0.2	- 0.5
మంగునూరు	87	77	...	0.1	0
తెంగనూరు	92	68	...	1.4	+ 0.9
మిరకార	82	58	...	0.1	- 0.3
కొడైకానూర్	87	50	...	3.9	- 0.6
కూనూర్	73	53	...	5.3	...

సర్కారులు:—గోపాలపురం కబురు తెలియలేదు తిమ్మనపల్లి మామూలుగనున్నది.

డక్కా:—కర్నూలులో 108 డిగ్రీల ఎండ కాసినది.

కర్నాటకము:—మద్రాసులో శీతీయదయము పొగ మంచుకురినెను. మద్రాసులో పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్య, సహాయ వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

అసెంబ్లీలో ప్రభుత్వమువారి

రెండవసారి ఓటమి

శ్రీశ్రీ, మార్చి 10:—నేను భారతశాసనసభ సమావేశము కాగానే ఆరికొల్పాఖి ఖర్చులూర్చిన డిమాండునందు నూరు రూపాయలు లెగ్గించ వలె నని సర్ హ్యూకో కు గారు ప్రతిపాదించిన కోతపై చర్చ జరిగి ఓట్లు లెక్కించగా ప్రభుత్వమువారు ఓడిపోయిరి. కోతకు 45 గురు అనుమతము, ప్రతిపక్షము లెకి గురు యుండిరి. అధికారేతర సభ్యులందఱు యూరోపియను వర్గముతో చేరి ప్రభుత్వమువారిని ఓడించిరి. ఈ సమావేశమునందు యిది రెండవ ఓటమి. (ఆ. పే.)

వ్యభిచారగృహనిర్మూలనచట్టము

గవర్నరుగారిచే అనుమతి ఒనగబడుట
మద్రాసు మార్చి 10:— తెన్నరాష్ట్రములోని వ్యభిచార గృహనిర్మూలనమునకును పడుపువృత్తి నిర్మూలనమునకును కే. ఆర్. వెంకట్రాయ్యగారిచే తేబడి కాపసభామోద మును బడసినటువంటి వ్యభిచారగృహ నిర్మూలన చట్టమును గవర్నరుగారు అనుమతించిరి తెలియుచున్నది.

ఏలూరు అడిషనల్ డి॥ ము॥ కోర్టు

O. S. 714/1929.
Between:

వాదులు
1. పాలి శేషయ్య, 2. శ్రీరం వెంకటప్ప రావు, 3. చేకూరిర త్నం, 4. సంగులూరి రామయ్య, 5. లోయ వెంకన్న.

and

ప్రతివాదులు
1. The Right Honourable the Secretary of State For India in Council Represented by the Collector, West Godavari:—
2. తమ్మన వెంకయ్య, 3. కమ్మిలి రామకృష్ణమ్మ, 4. కంచన నరనయ్య, 5. పుష్ప వెంకట నారాయణ, 6. తమ్మన మాణిక్యం.

వాదులు ఏలూరు తాలూకా బూరాయ గుడెం గ్రామంలోని ముప్పర్రు ఛానల్ 10 వ నం బరు Sluice క్రింద సాగుకాబడే భూముల రయితుల తరపున Representative Capacityలో 2 to 6 ప్రతి వాదులు వగైరాలు సదరు ముప్పర్రు ఛానల్ 10 వ నంబరు Sluice నుంచి తమ భూములకు నీరు తీసు కొనుటకు హక్కు లేదని Declaration నిమిత్తము న్నూ, 2 to 6 ప్రతివాదులు వగైరాలు సదరుముప్ప ర్రు ఛానల్ 10వ నంబరు Sluice నుండి నీరు తీసు కొనకుండా Permanent Injunction నిమిత్తమున్ను సదరు ముప్పర్రుఛానల్ 10 వ నంబరు Sluice నుంచి నీరు తీసుకొనుటకు 2 to 6 ప్రతివాదులు వగైరాలకు Permission ఇస్తూ పశ్చిమగోదావరి జిల్లా కలెక్టరు వారు 2 to 6 ప్రతివాదుల వగైరాలకు 19-10-1929 తేదీనిచ్చిన Temporary order, Ultra vires illegal and improper అని Declaration ఇచ్చించుటకున్నూ 2 to 6 ప్రతివాదులను Representative Capacity లో ప్రతివాదులుగా జేర్చి ఈదావా దాఖలుచేసి యు న్నారు. ఈదావా 17-3-1930 తేదీకి వాయిదా వేయబడి యున్నది. ఎవ్వరికైనా ఏవిధమైన ఆక్షే పణాలు పున్ననూ సదరు తేదీని కోర్టువారియెదుట హాజరై మనవిచేసుకొనవచ్చును.

ఏలూరు } కె. ఎఫ్. చౌదరి,
1-3-30 } వాదితరపు వకీలు.

ప్రజాపరిశ్రమ

సత్యాగ్రహ సమరము

పునులూరి కోడండరామయ్యగారి సంచారము

ఈ నెల 2, 3 తేదీలలో ఏలూరులో జరిగిన పరిగోదా... జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘసభకు వీరు హాజరై ఏలూరునుంచి 3-వ తేదీ మధ్యాహ్నము బయలుదేరి 4-వ తేదీని జంగారెడ్డిగూడెంలో జరిగిన ఏజెన్సీ జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘసభకు హాజరైరి. 5-వ తేదీని బయ్యనగూడెం, కొయ్యలూరుగూడెం, అంకాలగూడెం వగైరా గ్రామములలోనున్న, 6-వ తేదీని దిప్పకాయలపాడు, కన్నాపురం గ్రామములలోనున్న, 7-వ తేదీని చింతలపూడి తాలూకాలో గవరవరం వగైరా గ్రామములలోను సంచారమొనర్చి 8-వ తేదీకి కొత్తూరు చేరి అనాదనికేతన ఆశ్రమమునకు వెడలిరి. గ్రామాలలో చాల ఉత్సాహముగానున్నట్లుల వీరు తెలిపిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

నెలూరు

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

గ్రామనిర్మాణము-దామెగుంట యానాచిపాలెము

నెలూరు, మార్చి 4:-నెలూరులో ఆమెరికన్ బాప్టిస్టు విషనరీగారగు బాగ్స్ దొరగారును దొరసానియు కొమండూరు పార్థసారథి అయ్యంగారును, గతనెల 18 దినాదు తలమంచిరైలుస్టేషన్ వద్ద కొద్ది మైల్ దూరమునందు, దామెగుంట అను గ్రామమునందే మానవరావుపేట అను పేరుతో నిర్మింపబడియుండు యానాచిపాలెమును సందర్శింపబోయియుండిరి. వీరి వలెనే వీరికన్నను కావలి రివిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసరుగారును సర్వేంటుఆఫ్ ఇండియా సానైటివారును శ్రీయుత వి. వెంకటసుబ్బయ్యగారును, పరపతిసంఘముల విషయమై ఇచ్చటికి ప్రవోధింపబడిన రావుశాహుజీ. కె. హనుమంతరావుగారును, ఈపాలెమును సందర్శించియుండిరి. ఈపాలెము, 1927 సం॥ గాలివానవలన నెలూరులో విశేషవృష్టు కలిగినవిట్లుట సాపింపబడినది, ఇది నెలూరుజిల్లా ఆదిమాండ్ర ఉద్ధరణసంఘముతరపున నిర్మితమైనది. శ్రీయుత వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు ఇంకొకముఖ్యకారకవరదన చెప్పింపబడియున్నది. వీరుఈగ్రామ నిర్మాణమున చేసియుండుపనుల మిక్కిలి జ్ఞానునియనుచు చూడగోయిన వారందరు విశేషించి ప్రశంసించి యున్నారు.

బరంపురం

స్వకీయవిలేఖరి

బరంపురం, మార్చి 7:-నిన్నటిసాయంకాలము 4 గంటలకు తాలూకాబోర్డు ఆఫీసు భవనమున గంజాంజిల్లా ఎడ్వకేట్ నర్ సంగుము అధ్యక్షులైన శ్రీయుత పి. వి. నారాయణరావుగారు బి. ఎ. వి. ఎల్. గారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయినది. ప్రాథమికపాఠశాలల గ్రాంటు విషయమై ఆలోచించుటకు నియమింపబడిన సమకమిటి యొక్క-సలహాలను కొన్ని మార్పులతో సంఘముమోడించినది. కొన్ని పాఠశాలలకు రిక్విజిషను యిచ్చుట మరికొన్ని టీకింగ్స్ కొనుట మొదలైన మామూలు పని అయిన వెనుక సమావేశము రాత్రి 7-80 గంటలకు ముగిసెను.

మద్యపాన నిషేధ ప్రచారసంఘము

ఈసంఘము గతనెల 23వ తేదీని గ్రామాలు కొండలో సమావేశమయినది. సంఘమున కధ్యక్షులైన శ్రీయుత కోకా అప్పారావు నాయకుగారు తక్కినసభ్యులు మల్లదాసగ్రామమునకువెళ్లి బహిరంగసభగావించి అందు మద్యపానమువల్ల వచ్చు అపాయమునుగూర్చి ముచ్చటించిరి. రహాలుకొండలో ఆనాటి సాయంకాలమే ఒకసభజరిపి అందుమాడ శ్రీమండి ఉపన్యసించిరి రహాలుకొండ పురముఖ్యుల యొక్క సమునకు వీరిగిన సహాయము చేయుదుమని వాగ్దానముచేసెను.

గంజాంజిల్లా దేవాలయ సంఘము

ఈ సెషన్ సంగుము గతనెల 23వ తేదీని సమావేశమై శ్రీయుత మహాప్రభాకరగారిని అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనిరి.

భీమవరం

ది 2-3-30 భీమవరం ఉపనయ శ్రీస్వయం ఆంధ్రరత్న రామదాసు దుర్గారం గోపాల కృష్ణయ్యగారిచే నొక పక నమండిరమును ఆంధ్రరత్న ప్రియమయ్యయన. దేశభక్తులను శ్రీ శీతానగరం గౌతమీ సత్యాగ్రహశ్రేణునాపియు కాంగ్రెసు పత్రిక మేనేజరును నగు బ్రహ్మాశ్రీ రామచంద్రుని వెంకటప్ప గారిచేతను జాతీయపాఠశాల ఆంధ్రరత్న ఆప్రవిష్టులును ఆంధ్రనాయకులును నుంటూరు పురపాలకాధ్యక్షులును నగు బ్రహ్మాశ్రీ నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీవరశంకరావు పంతులుగారిచేతను ప్రారంభోత్సవము జయప్రదముగా జరుపబడినది సాయంకాలముపురమండరవనబ్రహ్మాశ్రీ నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీవరశంకరావు పంతులుగారి అధ్యక్షతన మహాసభజరుపబడినది. నందునెంకన్నగారు ఈశ్వరప్రార్థన చేసిరి. భూమిపాటిసూర్యనారాయణ గారు ఆంధ్రరత్నమును స్వీకరించి శ్రీనరశంకరావుపంతులుగారిని అధ్యక్షులుగానుండ ప్రార్థించినమీదట శ్రీపంతులువారును, రామచంద్రుని వెంకటప్పగారును ఆంధ్రరత్నముయొక్కజీవిత ఆదర్శులును గురించియు ప్రస్తుత దేశపరిస్థితులును గురించియు, కొలదికో-జలలో ప్రారంభముగానున్న శ్రీగాంధీమహాత్ముల వారిధర్మసంగ్రామమును గురించిదౌర్జన్య రహిత సత్యాగ్రహ సాత్వికనిరోధమహాత్మ్యమును గురించిన విపులముగా మాడుగంట లకాలము మహాపన్యాసములు ఇచ్చి ఈకుదిధర్మసంగ్రామము లో భీమవరంతాలూకా వాసులందరును తోడ్పడకొరిరి. నంటూరుజిల్లా జాతీయ సంఘకార్యదర్శులును దేశసేవకులునునగు బ్రహ్మాశ్రీ, నల్లపల్లి పున్నయ్యశాస్త్రిగారుగూడా దయచేసి ప్రారంభోత్సవములకు మహాసభకును మిగుల తోడ్పడిరి. అధ్యక్షులకును ఉపన్యాసకులకును వందనార్పణలతో రాత్రి తొమ్మిది గంటలకు సభసమాప్తమైనది.

భూమిపాటి సూర్యనారాయణ

బెజవాడ వకీలుగుమాస్తాల సంఘము

2-8-1930 తేదీన జరిగిన జనరల్ బాడి మీటింగులో సంఘకేటర్ కోడిచెట్ శ్రీరామలుగారివలన తీర్మానములు ప్రవేశపెట్టబడి జనరల్ బాడివారిచే ఆమోదింపబడినవి.

అందులో కొన్ని ముఖ్యతీర్మానములను మాత్రము ఈక్రింద నుదహరించడమైనది.

(1) మధురవకీలు గుమాస్తాలసంఘంవారు వకీలుగుమాస్తాల చెన్నరాష్ట్రీయ మహాసభ సేర్పాటుచేసినందుకు వారియొడ ఈసంఘంవారు కృతజ్ఞత చూపుచున్నారు.

(2) మధురలో జరుగబోవు వకీలుగుమాస్తాల చెన్నరాష్ట్రీయ మహాసభకు ము||రా||రా||శ్రీ|| దివాన్ బహదూర్ అల్లాపి కృష్ణస్వామి అయ్య బి. ఏ. వి. యల్. మోక్షాద్రి అడ్వకేటు జనరల్ గారు అధ్యక్షులుగా నుండుటకు ఈసంఘంవారు ఆమోదము చూపిరి.

(3) మధురలో జరుగబోవు వకీలుగుమాస్తాల చెన్నరాష్ట్రీయ మహాసభ మేనెల 11వ తేదీకి చరిమిలను జరుగునట్లుల ఏర్పాటుచేయుటకును మధుర వకీలు గుమాస్తాల సంఘంవారిని ఈసంఘంవారు కోరుచున్నారు.

(4) ఈసంఘంతరపున నడచుచుపోసభకు ఇద్దరు సభ్యులను ప్రతినిధులుగా పంపుటకు తీరుమానింపబడెను.

ఇంకా చాలాతీర్మానములు ప్యాపకాబడి సంఘ ప్రతినిధులుగారగు బుభుప్రసాదుని పట్టాభిరామయ్యగారికి సంఘ సభ్యులు కృతజ్ఞత చూపుచు సభ జయజయధ్వనులతో ముగింబడెను.

(స్వకీయవిలేఖరి)

మదరాసు గ్రంథాలయసంఘము

గ్రంథాలయమున కనసరమగు తెలుగుపుస్తకముల ప్రథమపట్టికలు

ఈ రెండు పట్టికలను స్వీకరించితిమి. తెలుగుగ్రంథముల పట్టిక తెలుగు అక్షరములలోను కన్నడ గ్రంథముల పట్టిక కన్నడ అక్షరములలోను ముద్రింపబడెను. తెలుగుగ్రంథములు 13 భాగములుగ కన్నడ గ్రంథములు 11 భాగములుగను విడదీయబడెను. పుస్తకనామము, కర్త విశ్రేణి వెల అను విషయములు ప్రతి పుస్తకముకమును చిహ్నపడెను. తెలుగు పట్టికలో 28 పేజీలున్నవి. వెల రెండవాయి. కన్నడపట్టికలో 18 పేజీలున్నవి. వెల రెండవాయి. వెలువడుచున్న ప్రాయవలెను మేనేజరు మదరాసు లైబ్రరీ ఆఫీసరుయేమను ఆఫీసు, యూనివర్సిటీ ఆఫీసు, సెనెటుచౌకు ప్రెస్స్ కేసు, ముదరాసు.

విట్టి కమిషను

బి. శివరావుగారికి జరిగిన అవమానము

శ్రీయుత బి. శివరావుగారిట్లు ప్రకటించు చున్నాడు:- విట్టి కమిషనుయొక్క శివరావు సమావేశమునకు నేను హాజరు కాలేదు. నాకుజరిగిన అవమానమును నిరసించుటకుగాను నేను అసిస్టెంటు కమిషనరు పదవికి ఆనాటి యుదయముననే రాజీనామా నొసగితిని. మార్చి 2 వ తేదీన కమిషను సమావేశమయియుండగా, అక్కింగు చైర్మనులగు శ్రీయుత శాస్త్రిగారు నన్ను ఉపసంఘముతో గలసి కొయంబుత్తూరునకును, నీలగిరి లకును అజ్ఞాపనలెల్లకును, చెడలుటకు ఆహ్వానించి యుండిరి. జాయింటు కార్యదర్శులలోనొకరుగూడ నాకోరకు అజ్ఞాపనలెల్లలో బసయేర్పాటు చేయబడవలయునాయని 4వ తేదీన నన్ను ప్రార్థించిరి. కాట్టి అదినముననేను సరిగా ఆహ్వానింపబడితినియే చెప్పవచ్చును. కాని అటుపిమ్మట కమిషనునకును స్థానిక ప్రభుత్వమునకును ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరిగియుండ వచ్చును. దానిధృతియుగా 7వ తేదీ సాయంకాలమున నేను కమిషనులో చేర్చబడలేదని నాకు తెలియచేయబడెను. ఇందుకు సమాధానముగా నొక్కమాటఅయినను చెప్పబడలేదు. స్థానిక ప్రభుత్వము యొక్కసలహా తీసికొనబడెనో లేక ఆసలములను నేనుదర్శించుటకు స్థానిక ప్రభుత్వమే మొట్టమొదట ఆతేషించెనో నాకుతెలియదు. కమిషను మద్రాసులో సమావేశము కాకపురమున నేను కమిషనుయొక్కఉపసంఘములో గలిసి మధుర కేగియుంటిని. ఆ పు డు నట్టి యల్లి రి యు ను జ రు గ లే దు. మధురలో స్థానిక ప్రభుత్వోద్యోగులు "తాముగ్నిపర్యత శిఖరమునందుంటిమి" అని సర్ విక్టరు సా సూ ను గా రి తో నుడిచి నట్లు గా సా నూ ను గా గ్రు క మి ష ను మ్ర దా గులో సమావేశమయియుండగా బహిరంగముగా చెప్పిరి. కాని హాజరుగారు నాచే క్రాసుపరీక్షగావించుటకు నిరాకరించి నప్పుడు తాము కమిషనును యవత్తునుగూడ అవమానపరిచిరిని సర్ విక్టరుసానూనూగారు వెంటనే హాజరుగారిని చీవాట్లుపెట్టి నప్పుడు, మధురమిల్లులో కొంతకాలమునందుంటు తప్ప నెక్కన అల్లరి యేమియును జరుగు నవకాశ మేలేకుండెను.

ఈ విషయమున నా స్వంత యువస్థ గూర్చి వార్తాపత్రికలలో ప్రకటించుచున్న దేశమునాకు లేదు. కమిషనుయొక్క ప్రతిసభ్యుడుగూడ నాయెడల చాలా స్నేహభావముతోనే మెలిగియుండెను. నాయొక్క రాజీనామాకు శ్రీయుత శాస్త్రిగారు నాకు ప్రాసిన ప్రత్యుత్తరములో నేను తమకొసంగిన అమాల్మమును సహాయమునకు తామును తోడి సభ్యులును కృతజ్ఞులయి యున్నామని ప్రకటించిరి. కాని, స్థానిక ప్రభుత్వముయొక్క జోక్యములేకుండ, కమిషనుయొక్క తీర్మానమును స్థానిక ప్రభుత్వమునకు తెలియజేయుటకు రాయలకమిషను ధైర్యమును అధికారములేదా? నేనట్టి ప్రశ్ననడుగుటకు కారణమేమనగా, యీ విషయమున జరిగిన అవమానము న్నే నిలిదియుండుచో, అత్యుదారము గలనా రెనరెనసుగూడ నేనిప్పుడు పడినయవస్థలో తాముపడుటకు మందుగా నూరుసారు లాలోచింపవలెను.

పాపనాశం సమ్మె

శ్రీయుత బి. శివరావుగారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:- పాపనాశం మిల్లు సమ్మె ప్రబలమై 3 వ తేదీనుండి జరుగుచున్నప్పటికిని దానిని పరిష్కరించుటకు స్థానిక ప్రభుత్వమువారింత వరకును ప్రయత్నింపకుండుట ఆసాధారణ మగుచున్నది. కార్మిక తీవ్రుల చిట్టముక్రింద నొకవిచారణ కొద్దను నియమించుటకు పనివారలు దరఖాస్తుగావించినప్పటికిని నిబంధనల ప్రకారము సరఖాస్తు గావించబడలేదను కారణమున నది నిరాకరింప బడెనని కమిషను యెదుట శుక్రవారమున ప్రభుత్వముతరపున సాక్ష్యమిచ్చిన తీవిగారు చెప్పిరి. దరఖాస్తు క్రమప్రకారము గావించబడినప్పటికిగూడ విచారణ కొద్ద నియమింపబడెనని కాని ప్రభుత్వమువారు తొలగాయలో వ్రాసినట్లుగా తీవిగారు కమిషనుకు తెలియజేయుటకు దొరికింది యుండలేదు. నేనడిగిన మీదటనే వారా విషయమును తెలిపి, ఈరేగాదా పరిష్కారమునకు ప్రభుత్వమును 144 సెక్షనును పయోగించుటకుంటే నెక్కువగా తాము నిర్వహించిన కార్యమెట్టిదని నేను లేబరుకమిషనరు గ్రేగారిని స్పష్టంగా ప్రభుత్వము వారెట్టి కార్యమును నిర్వహింపలేదని వాగొప్పుకొనిరి. పాపనాశంపోలీసుల గడచి యొక్కవగామున్నదని వార్తలు నాకు చేరుచున్నవి. అప్పటి ప్రభుత్వోద్యోగులు కంపమొందుచున్నారని నేను చలంపకుండ్లండ్లబాలను. లేబరుకమిషనరు గ్రేగాటుమధురలో పర్యటనను విరికానిపాపనాశంపర్యాయుల యనసరమిహాటికోచినదికాదు. కార్మికుల శ్రేయము పాపనాశంసమ్మె విషయములో కంపెనీ యొక్క నిర్ణయము గావించుటనేనుహింపబాలను.

భారత ప్రభుత్వమువారి ప్రథమ పరాజయము

(నిన్నటి తరువాయి)

మాంజీ:—17 గురు పర్యంతం నుండి 10 మందికి ఉద్యోగము లివ్వగలిగిన మీ రొప్పుకొందురు గదా?

అబ్దుల్ కయ్యమ్:—అందరు పనికిరానివారని నే ననను. తెల్లవారికిబదులు నల్లవారి నేర్పరపవలెనని అనినచో మీరు చెప్పవలసి వచ్చినది. కాని నైపుణ్యములను నడుపగలవారు భయంకరమైనవిషయాలను అనుభవించారు చాలరు. నా స్నేహితుడు భారతీయుల కుద్యోగములు కావలెనని కోరుచున్నాడు. కాని నేను ఉత్తములు కావలెనని అనుచున్నాను. ముప్పది కోట్లలో 3 గురుకాక 50, 858 సైనికాద్యోగములకు పోటీచేయవలెనని నేను కోరుచును.

మాంజీ:—80 కోట్ల భారతీయులు పరీక్షకు రావలెనని మీ రందురు కాబోలు.

అబ్దుల్ కయ్యమ్:—వర్తమానము నాశముచేసి, సైనికులుగా చేరుటకు 80 కోట్లను రావలసివచ్చును.

జిన్నా:—మీరు సాండ్ హార్వర్డు నివేదికను ఆమోదించియుంటిరే.

అబ్దుల్ కయ్యమ్:—జైను సంతకముచేసితిని, కాని అప్పటికిని యిప్పటికిని సాంఘిక వైషమ్యము దేశములో చాల అభివృద్ధియైనది. పోలీసువారికిగూడ సాంఘికాభిమాన మున్నదని కొందరునుచేత సైనికులొక్కరే యీ సాంఘికవిభేదమును రూపుమాపగలవారు. సాండ్ హార్వర్డు నిచ్చుట యేర్పరుచుటకు నాకు యిష్టములేదు. సాంఘిక వైషమ్యమును విషము విచ్చార్చుట కెక్కడనుండ ఎచ్చటనో ఒకచోట దానిని స్థాపించవలెను.

జిన్నా:—పశ్చిమోత్తర సరిహద్దు రాష్ట్రములకు భాగ్యతాయుత ప్రభుత్వమును నా మిత్రుడు యింకను కోరుచున్నాడా?

అబ్దుల్ కయ్యమ్:—అవసరములేదు. రాజ్యాంగ ప్రకారము నాకునమ్మకములేదు కాని భారతదేశములో యితర రాష్ట్రములకు భాగ్యతాయుత ప్రభుత్వమునుసంగబడుచు విద్యుత్తుచేతను దేశభక్తిచేతను నాకును అయ్యది యివ్వదగినదని నేను తలచుచున్నాను. 200 సంవత్సరములక్రింద నేను భారతదేశము పౌరసత్వపురామృతము ననుభవించితిని మాతృభాషనుకూడ మానిఉద్భావమును అవలంబించితిని. దానిమాంజీదేశములో సాంఘిక వైషమ్యములున్నవిగనుక భారత నేను ఎత్తివేయ వలెనని మీరందురా? ఒక్కరికే మాత్రమే ఉంచవలెనని మీరభిప్రాయము.

అబ్దుల్ కయ్యమ్:—అదిసాధ్యమైనచో నట్లుచేసెదవాడ నే. నాకుకూడ సాంఘిక వైషమ్యము పోవుటకు ఒక్కదారి మాత్రముకనబడుచున్నది. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును అన్యత్యక్తులకును బలవంతముగా అంతర్వివాహములు చేయుటవలననే ఈసమస్య పరిష్కారమగును. (కొందరు:—బలవంతపు వివాహములా, నవ్వు)

డాక్టరు గౌరు: అందుకుగాను మీరొకటిల్లు యెందుకు ప్రజేశపెట్టారు?

అబ్దుల్ కయ్యమ్: ఆచార్యగారివంటి వారనిన భయము వలన అట్లుచేయలేదు.

భారతదేశములో సాండ్ హార్వర్డువంటి పాఠశాలను స్థాపించు నియతి యదనుగాదు. ఆంగ్ల దేశమునందలి సాండ్ హార్వర్డు పాఠశాలలోగూడ విద్యార్థులు సాంఘికవైషమ్యపురితులై యున్నారు.

మోడీగారు

దేశములో అధికసైనికులు చాలఅధ్వాన్నముగా నున్నవనియు, ప్రజలస్థితి యింకను హీనముకానివ్యవస్థయందు మోడీగారు చెప్పిరి. నిరుద్యోగమువలన ప్రజలలో ఆకాంతిప్రబలము న్నుదని చెప్పి ఆకాంతిని తగ్గించుటకు పన్నులు తగ్గించుటయు వ్యాపారమును, పరిశ్రమలను వృద్ధిచేయుటయు అవసరములని వారు చెప్పిరి.

యమ్. యస్. ఆస్

ప్రభుత్వమువారు బాతిని ఆయుధరహితులనుగా చేసి బలహీనులనుగా ఆత్మ విశ్వాసము లేనివారినిగాను చేసిన రాజనీతిని ఖండించి ఆయుధములున్నచో సాంఘిక వైషమ్యములు తగ్గుననియు యుద్ధములో గౌరవార్థముగా పాపించుటచేత స్నేహభావము వృద్ధియగుననియు అనీగారు చెప్పిరి. ఆయుధములున్నచో తమ దేశమును తృప్తికరముగా పరిపాలించుకొనగలుగుట యే గాక ఆంగ్లేయుల సాయమునకై నిరీక్షించుకొండ విదేశీయుల నాడులను ప్రజలు యెదుర్కొనగలరనియు వారు చెప్పిరి.

హకారానింగుగారు

ప్రభుత్వమువారి సైనికవ్యయమును సమర్థించుచు జీవిత వ్యయము హెచ్చగుటచేత సైనికవ్యయము వృద్ధియయ్యెననియు నేన సాప్తముగా నుండవలెననినచో ఆంగ్ల సైనికులవనరరమనియు హీరాసింగుగారు చెప్పిరి.

గజ్ నఫర్ ఆలీ

ప్రభుత్వమువారి సైనికవ్యయమును ఖండించుచు గజ్ నఫర్ ఆలీగారిట్లు చెప్పిరి:—నా నియోజకవర్గములో 150 వేల సిపాయిలు కలరు. వారిలో నూటికి 70 వంతులు ఐరోపా మహాసంగ్రామములో యుద్ధముచేసి యుండిరి. భారతకావనసభవారు సైనికవ్యయమును తగ్గింపవలసినదని కోరినప్పుడు భారతీయోద్యోగియుల యిండ్లను కట్టించుటకు ప్రభుత్వము వారు మాని డబ్బు మిగుల్చుచున్నారు. మనము యిట్లుచేయవలసినదని కోరుచున్నామా? ఉద్యోగియులందరును భారతీయులుగ నుండినచో ఆంగ్లేయులకిచ్చు అమితముగ డబ్బు అప్పుడు ఖర్చుకాదని మన మనుచున్నాము. మిలిటరీవారుగాని, పోలీసులుగాని సాంఘిక పక్షపాతము పరించుచున్నారని చెప్పుట న్యాయముకాదు.

అబ్దుల్ కయ్యమ్:—ఒక్క నేన యే సాంఘిక వైషమ్యము లేదని ప్రజలు తలచుచున్నారని నా యుద్దేశ్యము.

గజ్ నఫర్ ఆలీ:—పోలీసువారు సాంఘిక పక్షపాతమును చూపుచున్నారేమో ప్రభుత్వమువారు చెప్పగోరెదను.

క్రాఫర్డు:—సెంట్రల్ కమిటీవారి నివేదికను క్రాఫర్డుగారు చదివిరి.

గజ్ నఫర్ ఆలీ:—స్క్రీన్ కమిటీని నేడికకు నేను యెక్కడ ప్రామాఖ్యత నొసగెదను.

గజ్ నఫర్ ఆలీ:—భారతదేశములో నేన అధికముకాదు గాని ఆంగ్లేయోన్నతాధికారులు మాత్రము చాల హెచ్చు. కమాండర్ కెనెవర్తిగారు భారతదేశ ఉత్తమమైనదని యభిప్రాయమిచ్చియుండిరి. 1930 సంవత్సరమున సాండ్ హార్వర్డు విద్యాలయమువంటి విద్యాలయమును యీ దేశములో స్థాపించుకొంటు చాల ఖండినీయుమైనది. పంజాబులో గుర్రములను ఉత్పత్తిచేయు ప్రదేశములోని అధికారులసర్వము విచారించుటకు ఒక సంఘమేర్పరుపవలెను. ఆరీకార్యదర్శి విచారణ నాకు తృప్తిగా పలేదు. నేనుకు సంబంధించిన సివిల్ ఉద్యోగియు డొకడు ఈ విచారణను జరుపవలెను.

కల్మల్ క్రాఫర్డు

ఇప్పుడున్న నేన చాలానుగాని దండయాత్ర సమయమున దానిని హెచ్చుచేయవలసినదని క్రాఫర్డుగారిని, దేశములో సాంఘికవైషమ్యములు కూడకలవు. వాని నడంచుటకు గూడ ఆంగ్ల నేన యవసరము. నాయకులు సాంఘికసామరస్యమును కుదుర్చుచో అధినివేత ప్రతిపత్తి యేర్పరుచుటకును, నేనను తగ్గించుటకును సమయము అసన్నమగును. భారతదేశముకు 1917 సంస్కరణలను యిప్పించగలిగిరి. ఇప్పుడుగూడ సహకారమువలననే సంస్కరణలు లభింపగలవు. నేనలను మంచి రీతి నొందించుటకును, మెసపాటేమియాలోవల విపత్తులలే కుండచేయుటకును మంచి నేన అవసరము.

గౌరు:—భారత నేన యితర ప్రదేశములలో నెందుకు యుద్ధము చేయవలెను.

క్రాఫర్డు:—భారత సైనికులు శూరులేగాని, ఆంగ్ల నేనానుల క్రిందగాని సరిగా యుద్ధము చేయరు. ఇది యుద్ధములో కలిగిన అనుభవము. మొదటనే నేనానులను తయారుచేయుటకు పూనుకొనరాదు. చిన్న ఉద్యోగములనుంచి పెద్ద ఉద్యోగములకు బోవుటకు పాకర్వము లుండవలెను.

జిన్నా:—అది ఎన్ని సంవత్సరములు పట్టును.

క్రాఫర్డు:—26 సంవత్సరములు భారత యువకుల సైనిక శిక్షణమునకు ప్రభుత్వమువారు చేసినదానికి నేను సంతసించుచున్నాను. కావలసిన ఉద్యోగములకంటె యువకులు హెచ్చుగానుండుటగూడ సంతోషప్రదమే. ఉత్తములకు యువకులు నేనలో చేరుటవలన జాతీయనేన యేర్పడును కాని స్క్రీన్ కమిటీ సలహాలను నేర్పడును. రాజాగారి కమిషనుల నిచ్చుటవలన జాతీయ నేనానిర్మాణము కష్టపాద్యమగును.

నేనాకార్యదర్శి ప్రత్యుత్తరము

స్క్రీన్ కమిటీ సిఫారసులను అమలుపరచుటకు ప్రభుత్వమువారు చేయలేదనుట సత్యముకాదని నేనాకార్యదర్శి చెప్పెను. సాండ్ హార్వర్డు భారతీయులకు 20 ఖాళీలు కల్పింపబడినవి. ఇదివరకు 10 ఖాళీలే యుండినవి. ఫ్రెంచ్, క్రాస్ వెల్ లో గూడ భారతీయులను యుద్ధప్రవీణులను, ఇండియన్ సేర్వీసు చేయుటకు పాకర్వము లేర్పరుపబడినవి. స్క్రీన్ కమిటీ వారికా కార్యక్రమ మేర్పరచిరనుట సత్యమేకాని ఇప్పటివరకు గలిగిన ఫలితములు తృప్తికరములుగా నుండినగాని హెచ్చువిద్యార్థులను ప్రతియేడుసాంహార్వర్డులో చేర్చుటకు వీలులేదు. పోయిన సంవత్సరము మాత్రము ఫలితములు తృప్తికరముగానే యుండినవి. తగిన యోగ్యతలు గలిగిన యువకులు వత్తురని వీరు తలచుచున్నారు. ఖాళీలను హెచ్చుచేయుట మాత్రమే గాక భారతదేశములోనే రాజాగారి కమిషనులకు హెచ్చుమంది ప్రభుత్వమువారు తయారు చేయుచున్నారు. చాలవంతమంది విద్యార్థులుండినగాని భారతదేశములో సాండ్ హార్వర్డువంటి విద్యాలయము నేర్పరుచుటకు వీలులేదు. స్క్రీన్ కమిటీవారు సంకల్పించిన 8 ఊనిట్ల స్క్రీమ్ను ప్రభుత్వమువారు అసలు వధులకొనలేదు. ప్రభుత్వమువారు నేనల ఖర్చులను తగ్గించుటకు పద్ధతుల నాలోచించుచున్నారు. జాతీయనేన లేనంతవరకు నేనను తగ్గించుటకు వలనుపడదు. తగినంతమంది ఉన్నతోద్యోగియులు లేనంతవరకు నేనలను భారతీయుల పరము చేయుటెట్లు? ఆంతఃకలహములవలన గాని యితర దేశములలో యుద్ధమువలనగాని వీరు లుత్సన్నమగుదురని క్రాఫర్డుగారు చెప్పిరి. అమాట సత్యముకావచ్చును. ఫ్రెంచి విప్లవములేనిచో నెపోలియను యెట్లు ఉత్పన్నమగును. భారతదేశములోకూడ యిట్టివీరు లెంతమందియున్నారో యెవరెందుగుదురు, కాని తనకు విప్లవము సరిపడదు. సవ్యమైన సాధనముల నుపయోగించి భారతీయులు బడయవలెను. స్క్రీన్ కమిటీని నేడికను ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించినట్లు యెట్లు వాదించవలెను.

జిన్నాగారు

కోత తీర్మానమును సమర్థించుచు జిన్నాగారిట్లు చెప్పిరి:—భారత దేశములో సాండ్ హార్వర్డు వంటి విద్యాలయము నేర్పరుచుటయు, 8 ఊనిట్ల పద్ధతి నేర్పరుచుటయు స్క్రీన్ కమిటీవారి ముఖ్యసిఫారసులు వీనిని ప్రభుత్వమువారు అమలులో పెట్టలేదు. తగిన యువకుల లేనిది విద్యాలయమును స్థాపింపవీలులేదని నేనాకార్యదర్శి చెప్పిరి. నేనలోనింత జాతీయ పక్షపాతముండగా భారత యువకు లెట్లువత్తురు. 8 ఊనిట్ల స్క్రీమ్లో భారతీయుడు ఆంగ్ల సైనికులకు అధికారిగా నుండకలడు. ఇందుకొరకే ఊనిట్లను భారతీయుల వశముచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు గడంగినారు. ఆంగ్లేయోద్యోగిలను నియమించినట్లు భారతీయులను నియమించినచో భారతీయులు ఆంగ్లేయులపై అధికారులగుటచేమోయని ప్రభుత్వమువారికి భయము. ఈ పద్ధతికి భారతీయోద్యోగియు లిష్టపడరు. కారిరిక కిక్కుకవాతునున్నగు విషయములలోగూడ భారతప్రభుత్వమువారు స్క్రీన్ కమిటీసిఫారసుల నొప్పుకొనిరా? లేదు. కమిటీవారు ఈసంవత్సరము సాండ్ హార్వర్డులో భారతీయులకు 27 ఖాళీలు యేర్పరుపవలెనని కోరిరి. కాని ప్రభుత్వమువారియంచేయలేదు. స్క్రీన్ కమిటీ సిఫారసులలో నొక్కదానినిగూడ అమలుపరుపకుండ సాండ్ హార్వర్డు నేర్పరుచుట, 8 ఊనిట్లస్క్రీమ్ నేర్పరుచుట తప్పక కిక్కునవచ్చియు చేసితిమని సర్వసాధికరి స్టేట్ కాన్సిల్ సభలోచెప్పెను. అయినచెప్పినవన్నియు కుద్రఅబద్ధములు. నేనలోకి 3200 అధికారులుండగా భారతీయులు 107 మాత్రమేయుండుట మనకు చాల అమానకరము. ఈ తీర్మానము నందిమిదియున్న రాజ్యాంగమాత్రమును గ్రహించవలెనని నేను అబ్దుల్ కయ్యమ్గారిని కోరుచున్నాను. ఈకోతతీర్మానము ఆమోదింపబడినచో నేనయెత్తివేయబడునని కయ్యమ్గారు తలపకుందురుగాక.

కోతతీర్మానము ఆమోదింపబడుట

తీర్మానమును వోటుకు పెట్టగా అనుకూలముగా 49 వోట్లును, ప్రతికూలముగా 44 వోట్లును వచ్చెను. తీర్మానము నెక్కును. ప్రభుత్వమువారి గ్రాంటు నిరాకరింపబడినది.

విన్నపము

మీకు ప్రస్తుత ఆయుర్వేదపద్ధతులు కావలసిన యెడల నెండ్రి విలాసమునకు వ్రాయండి. కరీర భాగ్యమునుగూర్చి, ఏనుషాకావలసినను మాకు వ్రాస్తే తగు క్షేమధర్మము నిర్ణయించి పంపగలము. ఒకసారి మాతో పరిచయముచేసిన మీకే తృప్తి నిచ్చును. కేటలాగు ఉచితము. 58 ఆర్డరసాయనశాల, ముత్తూరు (కృష్ణా)

గ్రామోద్యోగుల వారసత్వపు చట్టములు

ప్రియతామ రంగనాథము యం. యల్. సి. గారు గ్రామోద్యోగుల వారసత్వపు చట్టముల ఒక వంశమునుండి వేరే వంశమునకు సంక్రమింపక వంశపారంపర్యముగ నొకటే వంశము వశే యుండువిధమున చట్టమునందలి కొన్ని సెక్షన్లను శాసన సభయందు సవరణలను కొన్ని ప్రతిపాదించి జయముగాంచి గ్రామోద్యోగుల కుటుంబముల కృతజ్ఞతను పాత్రులయిరి. ఇంత టిట్లండి ఒక మైనరునుండి రెండవమైనరుకు హక్కు చెందగూడదనుచిట్లు వదలిపోయినది. అయినను వారసత్వనిర్ణయమునందలి చిట్టముల కొన్ని యింకను పూర్తిగ పరిశీలించబడి విమర్శించబడలేదు. గ్రామోద్యోగుల వారసత్వపు చట్టములను 1894 సంవత్సరపు 2-వ సెంటరు చట్టము 1895 సంవత్సరపు 3-వ సెంటరు చట్టము రెండును స్త్రీలపేరిట మసలను రిజిస్టరు చేయుటకు నిరాకరించుచున్నవి. ప్రియతామ రంగనాథముగారు మన రాజధానియందు స్త్రీలపేరిట నుండు మిసల్లు యొన్నియని ప్రశ్నింపగా తమవద్ద ఆ విషయమై సమాచారములేదని ప్రభుత్వము వారు తిన్నగా దాటకొనిరి కాని పై రెండు చట్టములను అమలులోనికి రాకయుండుటకు యెన్నియో సంవత్సరములకు పూర్వమే విభక్త కుటుంబములకు చెందిన కొన్ని మిసల్లు స్త్రీలపేరిట రిజిస్టరు చేయబడి అటు పిమ్మట కలిగిన యేడివికాదుండు కాని యెట్టి పరివర్తనమును పొందక నేటివరకును స్త్రీలపేరిటనే యున్నవి. ఈ మసల్లు ప్రభుత్వమువారి నృప్తివార్యించునంతటి సంఖ్యాబాహుళ్యముగ లేకున్నను బొత్తిక లేనేలేదని చెప్పుటకు వీలులేదు. 1903 సంవత్సరమునందు విభక్త కుటుంబములలో దాయాదులకున్న దౌహిత్రులే యెక్కువ హక్కుదారులు పరిగణింపబడి తల్లిలు కావలసిన మిసల్లు వారే హక్కుదారులు గాన నిర్ణయింపుచువచ్చిరి. అనంతరము విభక్త కుటుంబములుగా, అవిభక్త కుటుంబములుగాని దాయాదులున్నప్పుడు దౌహిత్రులకు అవిభాజ్యములను విలేజిసరీయులకు హక్కు రాజాలదని తీర్మానించుచువచ్చిరి. 1903 సంవత్సరమునకు ముందు దౌహిత్రుల కున్నటువంటి హక్కు నేటికిగూడ సమంజసమైనదిగా భావింపవచ్చునని ప్రియతామ రంగనాథముగారు ప్రశ్నింపగా ప్రభుత్వమువారు ఒక్కమాటతో లేదనిరి. ఇది న్యాయమేనా? ఒకవేళ పైరెండు వారసత్వపు చట్టములు జారీకి వచ్చినవిట్లు కలిగినటువంటి మిసల్లు తల్లిళ్ళకు పై నూత్రమున అన్యాయంపడేయుటలో న్యాయముండిన నన్నదనవచ్చును. గాని కలలో నై న ఈ చట్టముల పేర్లను, విననటువంటికాలములో విభక్త కుటుంబముల యంభ్రా స్త్రీల పేరిట రిజిస్టరుచేయబడి, నేటివరకును, యెట్టిపరివర్తనమును పొందక, యుండునట్టి కేసులకు ప్రస్తుత మములుగా నున్న, చట్ట నూత్రముల నన్యాయంపడేయుట యన్యాయముకాదా? ఒకవేళ న్యాయమే యనుకొనిన, చట్టములు అమలులోనికి వచ్చినవెంటనే, వాటినిబంధనల ననుసరించి, స్త్రీలపేరిట మిసల్లను, అప్పుడే యొందుకొనెడి కేసులేదో తేలియరాదు. నాటినుండి నేటివరకును అట్టిస్త్రీలతరపున యన్యాయగర్భములను, సక్రమమున నిర్వహించుచు వచ్చుచుండు, వారి సమీప వాల్సులెల్లను, నిరాశపొందవలసినదేనా? అట్టి స్త్రీలయంతరము, వారసత్వపుహక్కు తమకు చెందునను నమ్మకముతోడనే కదా, వారి సమీపవాల్సులు, ఇంతవరకును, సర్కారువశమున, నిర్వహించుచుండటం పై రెండువారసత్వపు చట్టములను, జారీలోనికి వచ్చినవిట్లుగూడ, స్త్రీలపేరిట విలేజిసరీయుల రిజిస్టరీయుండగూడదని, నిబంధన లుండినను, చట్టములు అమలులోనికి రాకయుండునుండి స్త్రీలపేరిట నుండుచువచ్చిన మిసల్లను, తల్లిలుచేయకపోయిరి ఇందున కగ మేమి? ఈచట్టములు వాటికన్యాయించననాదా? ఇటీవలగూడ, మైసూరువరకును వివాదపడిన కొన్ని కేసులలో, రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు వారు వారసత్వపుచట్టము ననుసరించి, స్త్రీలపేరిట మిసల్లు చేయగూడదని, తీర్మానించి, వాటిని దాయాదులపేరిట చేసేయుండినను, సదరిమిసల్లు, చట్టములు అమలులోనికి రాకపూర్వమునుండి, విభక్త కుటుంబములలోని స్త్రీలపేరిట యున్నవి గాన, నాటికిని ప్రస్తుతచట్టములను సంబంధములేదని, క్రిందివారి తీర్మానమును, వైవారు త్రోసిపుచ్చి, అట్టి మిసల్లు, సదరిస్త్రీలపేరిటనే యుండవలయునని యభిప్రాయపడిరి. దీనికర్థమేమి? ఎట్టి సంబంధముగూని, వారసత్వపు చట్టములు అమలులోనికి రాకముందే, విభక్త కుటుంబములలోని స్త్రీలపేరిట రిజిస్టరు చేయబడియుండు మిసల్లకు, ప్రస్తుతచట్టముల నిబంధనలు, అన్యాయించినవియు, అట్టివి రివర్తనకాలముందు, ఆయాస్త్రీల సమీప వాల్సులను, దౌహిత్రులకే చెందవలయుననియు ఆర్డరునుండుటలేదా? ఇంకొక విషయము. ఇంతవరకును వారసత్వమును

నిర్ణయించవలసియుండిన, ఉద్యోగ కర్మములను నెరవేర్చుచుండిన, కడపటియ్యద్యోగనిర్వాహకుడైన చనిపోయినవాటి పరిస్థితుల ననుసరించి, నిర్ణయించుచుండిరి. ప్రియతామ రంగనాథముగారి సవరణలనుసరించి, వారసత్వము, యెవరిపేరిట మిసల్లు తల్లిలు చేయబడిన వారి నుండి యే నిర్ణయించవలసియున్నది ఒక మైనరునుండి వారసత్వమును నిర్ణయించవలసియుండిన, అట్టి మైనరుకు సమీపవాల్సు లేవనో వారినే నిర్ణయించవలయునుగాని, సదరుమైనరుకు హక్కును సంక్రమింపజేసినటువంటి కడపటి అభీనుహాల్సునుండికాదు అని తేలుచున్నది. ఒక స్త్రీ యుద్యోగకర్మములను నిర్వహింప నశక్తయగుటచే, ఆమెగూడ నొక మైనరుగనే భావింపబడుచున్నది. పరివర్తనకాలమునందు, ప్రస్తుతపు చట్టములు అమలులోనికి రాక యుండినకాలమునుండి, మసలుదారుగ గణంపబడిన, విభక్త కుటుంబములలోని స్త్రీకి వారసత్వమును నిర్ణయించవలసియుండిన, ఆమెసమీపవాల్సు లేవనో? దౌహిత్రులుకారా? ఈ విషయసమస్య లన్నియు, పరిష్కరింపబడవలసియున్నవి. మన రాజధానిలో అట్టికేసులు కొన్ని గలవు. అట్టివా రందరును, తమ హక్కులను కాపాడుకొనటకు, అందోళన సలపవలసియున్నది. కనుక అట్టివారు ముందేమి చేయవలయునను విషయము నాలోచించి, నాకు వ్రాయ వ్రాద్దితులు. ప్రియతామ రంగనాథముగారు, శాసనసభయందు, మరల నీ విషయమును చర్చకు తెచ్చి, కేసులను మైనారిటీకి చెందిన, దౌహిత్రుల హక్కులను కాపాడ ప్రయత్నింతురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.

హిందూపురం } టి. గురుమూర్తి.
5-8-30 }

వేదము వేంకటరాయ శాస్త్రిగారి గ్రంథములు

మేఘసందేశము వ్యాఖ్యతో	రు. 2-8-0
ఆముక్తమాల్యద వ్యాఖ్యతో	,, 8-0-0
శృంగారనైషధము ,, ,,	,, 6-0-0
ప్రతాపరుద్రయనాటకము	,, 1-4-0
నాగానంద నాటకము	,, 1-0-0
కావ్యాలంకార చూడముడి 9 ఉల్లాసములు	,, 1-0-0
కథాసరితాంగము 3 వాల్యూములు	,, 6-0-0
కేటానలయనాథు: వేంకటరాయశాస్త్రి. 4 మల్లికేష్వరచిది	జి.టి. మద్రాసు. అని వ్రాయవలెను.

వెలువడినది! నూతనముగా! వెలువడినది!
“షేక్స్పియర్స్” (2 షెల్లో ఆను)

“విషాదవిజయసేన”
నవరసభరితముగు 5 అంకముల నవిననాటక రాజము
గ్రంథకర్త: డి. శే. వీరుభాట్ల సదాశివరావుగారు
ఈ నాటకము అంగ్లభాషలో షేక్స్పియరు మహాకవి రచించిన (2 షెల్లో) ఆను నాటకమునకు అనువాదముగా గ్రంథకర్తగారికి గల రంగస్థలపరిచయము ననుసరించి, నవరసభరితముగను, ప్రదర్శనానుకూలముగను రచింపబడెను. ఇందు చక్కని పద్యములును, శృంగార సంభాషణలు నాయికా నాయకుల యన్యోన్య ప్రేమ ప్రదర్శన రంగములు మొదలగు నవి గలవు. వేయేల నవరసభరితముగు యీ నాటకమును ప్రతివా రును జదివియో తీరవలెను. కొలది ప్రతులు మాత్రమేగలవు. ఆలస్యమాకాంక్షామే త్వరపడుడు. వెల ప్రతి 1 కి రు 1-0-0 యి మాత్రమే? పోస్టు ఖర్చులు కొనువారితే,
వలయువారు - వీరుభాట్ల భాస్కరరావుగారు.
జగన్నాథపురము- కాకినాడ, అని వ్రాయడు.

ఒక ఔషధ వినోదము

చేడ మద్రాసు

మరియు |

కలరా నివారణి!
హాబ్స్బాట్స్ అరికులేరియనుండి
తయారు చేయబడినది
ప్రస్తుతకాలమునందు వాటిలో ఆమోఘమైన ఓషధి. కలరాకు, అతిసారమునకు ప్రప్రథమ మోతాదే గుణవిద్యుచున్నట్లు గొప్పవైద్యులచే నిరూపణ చేయబడినది. అనుకూలమైన ధరలు రు. 0-15-0, 1-12-0, 2-4-0.

ఫార్మికోలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్ స్టిట్యూట్
పోస్టుబాక్సు నెం. 504, మద్రాసు, పి. టి.

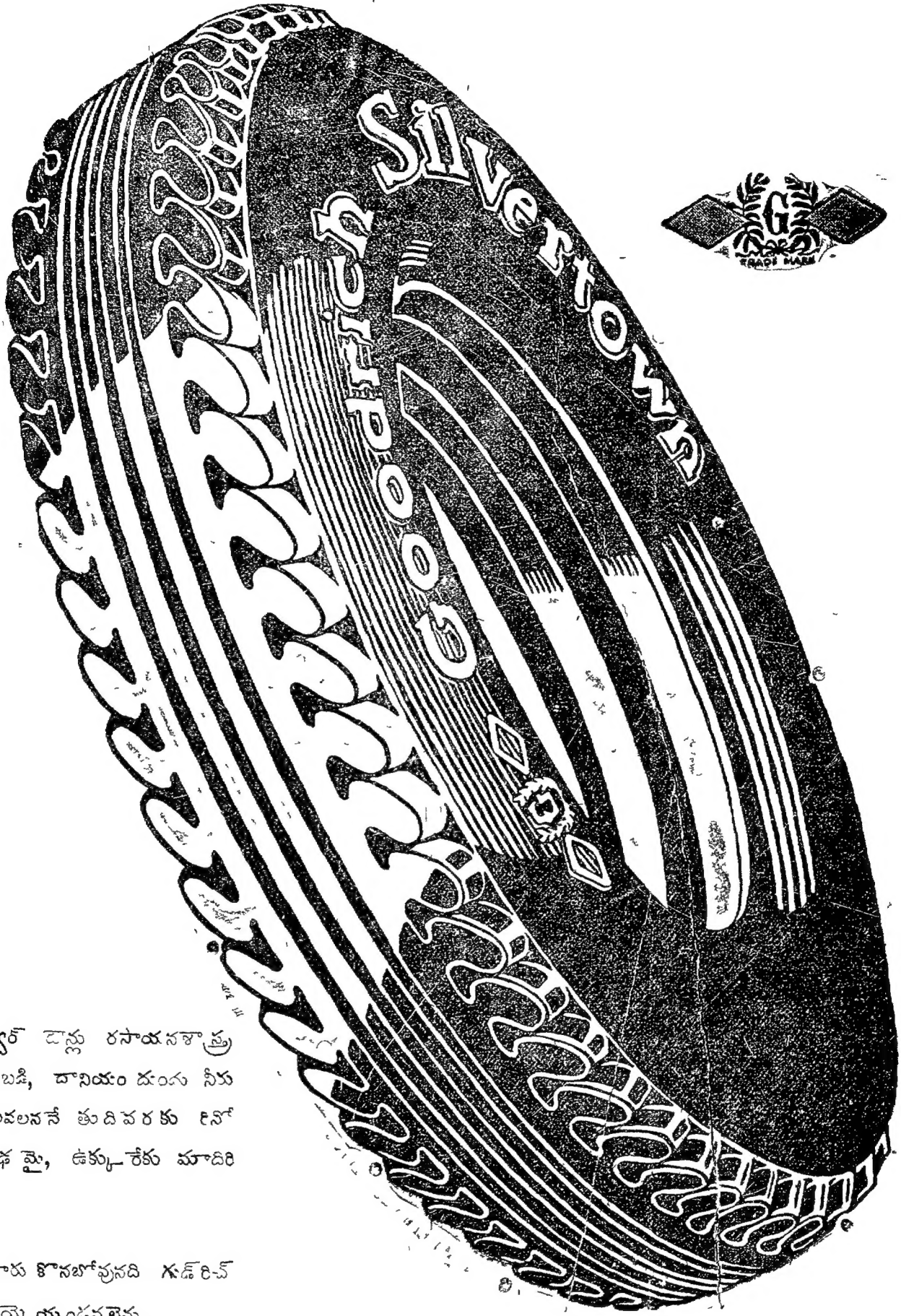
చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 నల మార్చి నెల 11-వ తేదీ మంగళవారము

1. ధాన్యములు			
వియ్యములస్త్రాలు			
కుసుమ తెనాలి	,, 45 కలసి రు	12 8 0	18 4 0
నల్లారి	,, డిల్ 42	,, 18 8 0	14 0 0
శీర్లి	,, డిల్ 46	,, 16 0 0	17 0 0
రాగులు	రా. 164 అస్తా 1-8	,, 8 0 0	8 12 0
శువ్వులు	,,	,, 19 0 0	20 0 0
2. ధాన్యము పప్పులు			
కందులు అస్తా 1-8 ర 205	,,	12 12 0	14 0 0
నెనగలు	,, డిల్	,, 16 0 0	17 0 0
నెనలు	,, డిల్	,, 14 0 0	16 0 0
వినుములు	,, డిల్	,, 17 8 0	18 0 0
ఉలవలు	,, 195	,, 7 4 0	8 0 0
3. నూనెపప్పులు			
శువ్వులనూనె కా 1-8	,,	110 0 0	118 0 0
నయ్యులు 1-8	,,	14 0 0	19 0 0
నేరునెనగపప్పు కా 1-8	,,	40 0 0	41-0-0
నేరునెనగనూనె గానుగ కా 1-8	రు.95 విమ.గ.నూనె 92		
అమడము కా 1-8	,,	94 0 0	98 0 0
4. చిల్లరపప్పులు			
చాయనగుపు కా 1-8	,,	100 0 0	108 0 0
మారవగుపు ,,	,,	60 0 0	65 0 0
విరవకాయలు (గుంటూరు) కా 1-8	,,	98 0 0	108 0 0
ధనియాలు ,, కా 1-8	,,	29 0 0	38 4 0
గుంటూరుచాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-8 రు	,,	40 45	
తెలనూ కా 1-8	,,	28 0 0	49 0 0
అన్నాచక్కెర అస్తా 1-8	,,	25 6 0	25 10 0
చింతపండు కా 1-8	,,	28 0 0	38 0 0
5. ఇనుము			
కట్టారకం కా 1-8	,,	80 0 0	81 0 0
చురం	,,	24 0 0	80 0 0
రవుడు	,,	24 0 0	80 0 0
6. నూలు			
నెం 20 తెన్ని సింహంబూరే	,,	7 12 0	
నెం 6 ,, కటారి	,,	4 9 0	
నెం 24 ,, లోకే	,,	5 10 0	
నెం 40 నామ్మరు 10 పా	,,	9 8 0	
నెం 20 1/2 రెట్టలేడి	,,	6 4 0	
నెం 40 రానే	,,	8 7 0	
నెం 4 తెన్ని మసీడు	,,	4 8 0	
44 నాంకో	,,	4 15 0	
7. లోహములు			
నెండి 100 కులం 1-8	,,	55 4 0	57 13 0
అంబాడు కులం 1-8	,,	21 18 0	22 0 0
నవరణ 1-8	,,	18 18 6	
ఇత్తడి కా 1-8	,,	240 0 0	243-0-0
రాగి కా 1-8	,,	880-0-0	882-0-0
8. రంగులు			
అతిమేలు స్విట్జరులాండు అతిమరయ్య సింహంబూరు			
సిహా 1-3 గ్రేలు 200 8 రు 47 0 0			
,, నీలిరంగు 1 రు	,,	10 0	
,, 14 రకులు	,,	1 10 8	
,, 28 రకులు	,,	1 9 0	
,, 56 రకులు	,,	1 8 6	
,, 1 అంపరు	,,	1 8 0	
రంగు-టుపాన్సుపాన్-లేడ్ అనగా (టర్ని-రెడ్డు)	,,	8 4 0	
కాంగో రంగు	,,	1 0 0	
రంగు 4	,,	1 2	

రి నో చ ర్మ ము మా ది రి దృ థ మై న ది—

ఉ క్కు రే కు మా ది రి వం చ గ లి గి యు న్న ది

గుడ్ రిచ్ సిల్వర్ గ్లోవ్ రసాయనశాస్త్ర
రీత్యా తయారుచేయబడి, దానియందును నీరు
తీసివేయబడియుండుటవలననే తుదివరకు రిన్
చర్మముమాదిరి దృఢమై, ఉక్కురేకు మాదిరి
పండుచుండగలదు.

ఇకముందు మీరు కొనబోవునది గుడ్ రిచ్
సిల్వర్ గ్లోవ్ చక్రముయై యుండవలెను.

Goodrich Silver Glove

“దూరపు ప్రయాణమునకు శ్రేష్ఠమైనది”

4